

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Jarmo ja Jukka Hyytiäinen

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULUN
OPISKELIJOIDEN OPISKELU, KULU-
TUS JA TOIMEENTULO

Liiketalous ja matkailu

2013

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Jarmo ja Jukka Hyytiäinen
Opinnäytetyön nimi	Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opiskelu, kulutus ja toimeentulo
Vuosi	2013
Kieli	suomi
Sivumäärä	83 + 3 liitettä
Ohjaaja	Mika Ylinen

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tutkia Vaasan ammattikorkeakoulun nuorisopuolen opiskelijoiden rahankäyttöä, toimeentuloa, kulutuskäyttäytymistä, opintojen etenemistä ja yleisiä opiskeluihin liittyviä asioita. Vaasan ammattikorkeakoulussa ei ollut toteutettu tutkimusta kyseisistä aiheista.

Tutkimusmenetelmänä käytimme kvantitatiivista tutkimusta. Tutkimus rajattiin koskemaan vain nuorisopuolen eli päiväpuolen opiskelijoita. Kyselyn saatekirje ja ohjeet kyselyyn vastaamiseen lähetettiin opintotoimiston kautta sähköpostitse noin 2700 opiskelijalle, joista 17 prosenttia eli 448 opiskelijaa vastasi kyselyyn. Kyselytutkimus suoritettiin verkossa olevalla e-lomakeohjelmistolla sen tavoittavuuden takia.

Työn teoriaosuudessa käydään läpi ammattikorkeakouluopiskeluun liittyviä asioita, opiskelijan toimeentuloa, opintotukea, lainoja ja luottoja. Tutkimustulosten mukaan enemmistöllä vastanneista työssäkäynti ei vaikuta opintojen etenemiseen ja heikko opiskelumotivaatio katsotaan suurimmaksi syyksi hitaampaan opintojen etenemiseen. Enemmistö katsoo virtuaaliopintojen määrän olevan sopiva Vaasan ammattikorkeakoulussa ja opintoihin ja ansiotyöhön opiskelijat käyttävät yhteensä keskimäärin 38 tuntia viikossa.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	8
1.1	Tutkimuksen tausta ja motivaatio	8
1.2	Tutkimuksen tavoitteet ja rajaukset	8
1.3	Tutkimusmenetelmät ja - aineisto.....	8
1.4	Aikaisemmat tutkimukset	9
1.5	Tutkimuksen rakenne.....	9
2	OPISKELU.....	11
2.1	Yleistä ammattikorkeakouluopiskelusta	11
2.2	Ulkomaan opiskelu	13
2.3	Avoin ammattikorkeakouluopetus.....	15
2.4	Virtuaaliopiskelu.....	15
2.5	Opintojen eteneminen	18
3	OPINTOTUKI JA TOIMEENTULO.....	20
3.1	Opintotuki	20
3.1.1	Opintotuen myöntämisen edellytykset.....	20
3.1.2	Opintotukiaika.....	22
3.1.3	Opintoraha.....	23
3.1.4	Asumislisä.....	24
3.1.5	Opintolaina.....	25
3.1.6	Opintotuki ulkomaille	28
3.1.7	Opintotuen historia.....	29
3.1.8	Opintotuen rakenteen kehittäminen	30
3.2	Opiskelijan toimeentulo	31
3.2.1	Ansiotyö	32
3.2.2	Vanhempien, sukulaisten ja puolison tuki	33
3.2.3	Toimeentulotuki	33
3.2.4	Opiskelijan muut tuet	34
4	TALOUDEN HALLINTA	35

4.1	Oman talouden hallinta	35
4.2	Säästäminen	35
4.3	Päivittäiset raha-asiat	36
4.4	Asuntolaina	37
4.5	Kulutusluotot.....	39
4.6	Pikavipit	40
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	41
5.1	Kohdeorganisaation esittely.....	41
5.2	Tutkimusmenetelmän valinta.....	42
5.3	Kyselytutkimus	42
5.4	Kyselylomakkeen sisältö	43
5.5	Tutkimuksen luotettavuus.....	44
6	TULOSTEN RAPORTOINTI.....	46
6.1	Taustatietoa vastaajista	46
6.2	Opiskelu	49
6.2.1	Lukukauden aikaisen työnteon vaikutus opintojen etenemiseen.	49
6.2.2	Miksi työskentelet opiskelujen ohessa.....	50
6.2.3	Opiskelun tavoitteita hitaamman edistymisen syyt.....	51
6.2.4	Vaihto opiskelu- ja harjoittelu.....	52
6.2.5	Vaihto-opiskelun rahoitusmuodot.....	53
6.2.6	Virtuaaliopintojen määrä Vaasan ammattikorkeakoulussa.....	54
6.2.7	Virtuaaliopintojen soveltuvuus eri aineryhmille.....	55
6.2.8	Virtuaaliopintoihin liittyviä väittämiä.....	58
6.2.9	Keskimääräinen ajankäyttö opiskeluun ja ansiotyöhön	59
6.3	Opintotuki	59
6.3.1	Opintotukikuukausien nosto lukuvuoden aikana	59
6.3.2	Opintotuen tukikuukausien rajoittamisen syyt.....	60
6.3.3	Opintolainan määrä	61
6.3.4	Miten kehittäisit opintukea.....	62
6.4	Toimeentulo ja rahankäyttö	63
6.5	Kulutuskäyttäytyminen	67
6.6	Lainat ja luotot	69

6.6.1	Omistatko luottokortin?	69
6.6.2	Milloin olet käyttänyt viimeksi luottokorttia?	70
6.6.3	Luottokortin käyttökohteet.....	70
6.6.4	Opiskelijoiden ottamat lainat ja luotot	71
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	74
7.1	Yhteenveto	74
7.2	Tulosten vertailu aikaisempaan tutkimukseen	77
7.3	Kehitys ja jatkotutkimuskohteet	79
	LÄHTEET	80
	LIITTEET	83
	Liite 1. Saatekirje.....	83
	Liite 2. Kyselylomake	86
	Liite 3. Avoimen viimeisen kysymyksen vastaukset.	92

KUVIOT

Kuvio 1. VirtuaaliAMK – kaavio	s. 17
Kuvio 2. Sukupuoli.	s. 46
Kuvio 3. Ikäjakauma.	s. 46
Kuvio 4. Asumismuoto.	s. 47
Kuvio 5. Koulutusohjelma.	s. 48
Kuvio 6. Opintopisteet ja opintovuosi	s. 49
Kuvio 7. Lukuvuoden aikaisen työnteon merkitys opintojen etenemiseen	s. 50
Kuvio 8. Miksi työskentelet opintojen ohessa	s. 51
Kuvio 9. Syyt opintojen tavoitteita hitaampaan etenemiseen	s. 52
Kuvio 10. Ulkomaan opiskelu/harjoittelu.	s. 53
Kuvio 11. Rahoitusmuodot ulkomaan vaihdossa.	s. 54
Kuvio 12. Virtuaaliopintojen määrä.	s. 55
Kuvio 13. Virtuaaliopintojen soveltuvuus opinnoille.	s. 57
Kuvio 14. Virtuaaliopintojen soveltuvuus opinnoille (keskiarvo)	s. 57
Kuvio 15. Virtuaaliopinto väittämät	s. 58
Kuvio 16. Opintotukikuukausien määrä lukuvuoden aikana	s. 60
Kuvio 17. Opintotukikuukausien noston rajoittamisen syyt	s. 61
Kuvio 18. Opintolaina määrä	s. 62
Kuvio 19. Opintotuen kehittäminen.	s.63

Kuvio 20. Tulot - ja menot	s. 64
Kuvio 21. Oletko käynyt ansiotyössä lukuvuoden välisillä lomajaksoilla?	s. 66
Kuvio 22. Mitä mieltä olet väittämän ”taloudellinen tilanteeni on hyvä” kanssa	s. 67
Kuvio 23. Jääkö sinulla rahaa säästöön	s.67
Kuvio 24. Ruuan hinnan vertailu	s. 68
Kuvio 25. Rahankäytön seuraaminen	s. 69
Kuvio 26. Omistatko luottokortin?	s. 69
Kuvio 27. Luottokortin käyttö tiheys	s. 70
Kuvio 28. Mihin käytät luottokorttia?	s. 71
Kuvio 29. Mitä lainoja- tai luottoja olet ottanut?	s. 72
Kuvio 30. Oletko joutunut maksuvaikeuksiin luottojen tai lainojen takaisin maksujen kanssa	s. 72
Kuvio 31. Mihin tarkoitukseen olet ottanut pikavipin tai kulutusluoton	s. 73

TAULUKOT

Taulukko 1. Vuosituloraja 1.1.2008 alkaen (Kela 2012)	s. 22
Taulukko 2. Enimmäistukiaika, kun suoritat tutkintoasia ammattikorkeakoulussa (Kela 2012)	s. 23
Taulukko 3. Opintorahan perusmäärä (brutto) eri koulutusasteilla (Kela 2012)	s. 24

Taulukko 4. Opintolainan valtiontakauksen määrät (euroa/kuukausi) (Kela 2012)	s. 26
Taulukko 5. Opintolainavähennys esimerkkejä.(Kela 2009)	s. 28
Taulukko 6. Opintorahan kuukausimäärät ulkomailla koko tutkintoa opiskevalle 1.8.2008 alkaen. (Kela 2013)	s. 29
Taulukko 7. Opiskeluun ja ansiotyöhön käytetty viikkotunti määrä	s. 59
Taulukko 8. Keskimääräiset tulot €/kk.	s. 64
Taulukko 9. Keskimääräiset menot €/kk	s. 65

LIITELUETTELO

LIITE 1. SAATEKIRJE

LIITE 2. KYSELYLOMAKE

LIITE 3. AVOIMEN VIIMEISEN KYSYMYKSEN VASTAUKSET

1 JOHDANTO

Nuorten ja erityisesti opiskelijoiden kulutuskäyttäytyminen ja taloudellinen tilanne on aina ajankohtainen. Opintojen aikaista työntekoa syytetään usein opintojen hitaaseen etenemiseen. Nykymuotoinen opintotuki ei yleensä riitä kattamaan opiskelijan asumisesta ja elämisestä muodostuvia kuluja. Opiskelijat joutuvatkin usein työskentelemään opintojensa ohessa ja rahoittamaan opiskelujen aikaisen elämisen työnteolla.

1.1 Tutkimuksen tausta ja motivaatio

Vaasan ammattikorkeakoulussa ei ole aikaisemmin tehty samanlaista tutkimusta, joka käsittelee Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opiskelua, rahankäyttöä ja toimeentuloa. Tästä syystä tutkimuksemme on mielestämme ajankohtainen ja tärkeä. Aihe on meille ammatillisesti hyvin mielenkiintoinen, koska olemme molemmat työssäkäyviä opiskelijoita. Uskomme, että tutkimuksestamme on myös hyötyä Vaasan ammattikorkeakoululle.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja rajaukset

Opinnäytetyömme käsittelee Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden rahankäyttöä, toimeentuloa, kulutuskäyttäytymistä, opintojen etenemistä ja yleisiä opiskeluun liittyviä asioita. Tavoitteenamme on saada selville, millainen on Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijan taloudellinen tilanne ja mihin heillä kuluu rahaa. Tutkimme myös opiskelijoiden suhtautumista virtuaaliopintoihin sekä ulkomailla opiskeluun. Tutkimus on suunnattu Vaasan ammattikorkeakoulun päiväpuolen opiskelijoille. Olemme rajanneet teoriaosuudessa olevien aikaisempien tutkimustulosten tulokset vain ammattikorkeakouluopiskelijoihin ja heihin liittyviin aineistoihin.

1.3 Tutkimusmenetelmät ja -aineisto

Työn empiirisessä osassa käytämme survey-tutkimusta tutkimusmenetelmänä. Englanninkielinen nimi survey (kysely) tarkoittaa sellaisia kyselyn, haastattelun ja havainnoinnin muotoja, joissa aineistoa kerätään standardoidusti ja joissa kohde-

henkilöt muodostavat otokset tai näytteen perusjoukosta. Survey-tutkimuksen avulla kerättyä aineistoa käsitellään yleensä kvantitatiivisesti. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2000, 180.) Kyselytutkimus on mielestämme kaikista tehokkain tapa luoda luotettava tutkimus meidän tutkimuksen kohderyhmältä.

Teoriaosuudessa aineistoina käytämme aiheeseemme liittyviä verkkojulkaisuja pääasiassa Kelan opintotukeen liittyvää osiota ja opetusministeriön aikaisempia tutkimuksia liittyen ammattikorkeakouluopiskelijoiden toimeentuloon ja opiskeluun, myös joitakin taloudenhallintaan liittyviä kirjallisia aineistoja otimme aineistoksi ja muita aikaisempia tutkimuksia aiheestamme. Empiirisessä osassa aineistona on kyselytutkimuksella saatu materiaali ja kyselytutkimuksen loppuun sijoitimme avoimen kysymyksen koskien opintotukea mitä kehitettävää/parantamista siinä olisi. Kyselyn suoritimme e-lomake ohjelmalla Internetin kautta.

1.4 Aikaisemmat tutkimukset

Aiheeseemme viittaavia opiskelijatutkimuksia on tehty muissa Suomen ammattikorkeakouluissa, mutta Vaasan ammattikorkeakoulussa ei ole tehty aikaisemmin samanlaista tutkimusta opiskelijoiden toimeentulosta. Opetusministeriö on julkaissut vuonna 2010 opiskelijatutkimuksen korkeakouluopiskelijan toimeentulosta ja opiskelusta. Samasta aiheesta on myös Opiskelijoiden tutkimussäätiö OTUS julkaissut tutkimuksen vuonna 2012, mutta luotettavimpana lähteenä aiheesta tehtyihin tutkimuksiin voi pitää opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemia tutkimustuloksia niiden laajan vastaajaryhmän perusteella. Käytämme apuna teoria- ja empiirisessä osassa Opetus- ja kulttuuriministeriön aikaisemmin julkaisemia opiskelijatutkimuksia koskien korkeakouluopiskelijoiden opiskelua, toimeentuloa ja rahankäyttöä.

1.5 Tutkimuksen rakenne

Opinnäytetyön teoriaosuudessa kerrotaan opiskelusta ja opintotuesta, taloudenhallinnasta, luotoista ja lainoista. Kyselytutkimuksemme on jaettu viiteen osioon, joita ovat taustatiedot, opiskelu, opintotuki, toimeentulo- ja rahankäyttö, kulutus-

käyttäytyminen sekä lainat ja luotot. Tutkimuksen toteutus osiossa kerromme tarkemmin tutkimuksen toteuttamisesta ja valitusta tutkimusmenetelmästä. Tulosten raportointi osassa käymme läpi tutkimustuloksia ja siteeraamme opiskelijoiden avoimen kysymyksen mietteitä. Lopussa kerromme johtopäätökset tutkimuksemme tuloksista ja vertaamme niitä opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 julkaisemaan tutkimukseen.

2 OPISKELU

Tämä luku käsittelee yleisiä asioita ammattikorkeakouluopiskelusta, ulkomaanopiskelusta, avoimesta ammattikorkeakouluopiskelusta sekä virtuaaliopiskelusta.

2.1 Yleistä ammattikorkeakouluopiskelusta

Ammattikorkeakoulun perustutkintoa suorittamaan haluavalla henkilöllä tulee olla pohjakoulutuksena joko ammatillinen perustutkinto, ylioppilastutkinto tai ulkomailla suoritettavat vastaavat opinnot. Ammattikorkeakoulut järjestävät valtakunnallisen yhteishaun keväällä ja syksyllä. Kouluilla on oikeus päättää itse opiskelijoiden valintaan liittyvistä perusteista. Ammattikorkeakouluissa on mahdollista suorittaa ammattikorkeakoulututkinto, ylempi ammattikorkeakoulututkinto, ammatillisia erikoistumisopintoihin liittyviä opintoja, avoimia ammattikorkeakouluopintoja ja opettajan ammatillista koulutusta sekä aikuispuolen opintoja. Ammattikorkeakoulussa tutkinto-opiskelu johtaa korkeakoulututkinnon saavuttamiseen ja työelämän ammattitaitoon. Ammattikorkeakoulussa opiskelu on opiskelijalle maksutonta ja siihen on mahdollista saada opintotukea. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013.)

Ammattikorkeakoulujärjestelmän luominen on parantanut ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden jatkokoulutusmahdollisuuksia. Koulutusnetin 2011 julkaiseman tilaston mukaan syksyllä 2011 ammattikorkeakouluissa aloittaneista opiskelijoista 25 prosentilla oli ammatillinen perustutkinto. Tutkintoa opiskelevat opiskelijat voidaan jakaa kolmeen hakijaryhmään. Suurin ryhmä eli noin kaksi kolmannesta on ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakevia, näillä opiskelijoilla ei ole aikaisempaa korkeakoulututkintoa tai heillä ei ole ollut opiskeluoikeutta tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Toinen ryhmä muodostuu opiskelualan vaihtajista, näillä opiskelijoilla on jo aiempi korkeakoulututkinto tai opiskeluoikeus jollakin muulla tutkintoalalla. Kolmas hakijaryhmä muodostuu niin sanotuista siirtyjistä, jotka siirtyvät jatkamaan opintojaan toisessa koulutuksessa tai kun ovat suorittaneet aiemman tutkintonsa. Ammattikorkeakoulussa nuorten koulutusohjelmassa opiskelevista opiskelijoista naisia oli opetus- ja kulttuuriministeriön tut-

kimuksen mukaan 52.5 prosenttia ja miehiä 47.5 prosenttia vuonna 2012. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013.)

Ammattikorkeakouluissa on mahdollista suorittaa opintoja kahdeksalla eri koulutusalueella, joita ovat:

- humanistinen ja kasvatusala
- kulttuuriala
- luonnontieteiden ala
- luonnonvara- ja ympäristöala
- matkailu-, ravitsemis- ja talousala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- tekniikan ja liikenteen ala
- yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala.

Ammattikorkeakouluissa suoritettujen perustutkintojen laajuus on 210 - 270 opintopistettä ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon 60 - 90 opintopistettä. Perustutkinto-opinnot kestävät normaalisti 3-4 vuotta, mutta niihin on mahdollista saada lisäaikaa. Jokaisessa ammattikorkeakoulututkinnossa on oma koulutusohjelma. Ammattikorkeakouluopintoihin sisältyy perus- ja ammatillisia opintoja, opiskelijan vapaasti haluamia vapaavalintaisia kursseja, ammattitaitoa lisäävä työharjoittelu (työharjoittelun määrä riippuu koulutusohjelmasta) sekä omaan koulutusohjelmaan liittyvä opinnäytetyö (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013.)

Suomessa on 25 eri ammattikorkeakoulua, jotka ovat opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa. Yksityisiä ammattikorkeakouluja on 15, kuntayhtymän omistamia ammattikorkeakouluja on 7 ja kunnallisia ammattikorkeakouluja 3. Lisäksi Suomessa on Poliisiammattikorkeakoulu, joka kuuluu sisäasianministeriön alaisuuteen. Alempana on lueteltuna Suomen kaikki ammattikorkeakoulut.

- Arcada - Nylands svenska yrkeshögskola
- Centria ammattikorkeakoulu
- Diakonia-ammattikorkeakoulu
- HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
- Humanistinen ammattikorkeakoulu

- Hämeen ammattikorkeakoulu
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Kajaanin ammattikorkeakoulu
- Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
- Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
- Lahden ammattikorkeakoulu
- Laurea-ammattikorkeakoulu
- Metropolia Ammattikorkeakoulu
- Mikkelin ammattikorkeakoulu
- Oulun seudun ammattikorkeakoulu
- Karelia-ammattikorkeakoulu
- Rovaniemen ammattikorkeakoulu
- Saimaan ammattikorkeakoulu
- Satakunnan ammattikorkeakoulu
- Savonia - ammattikorkeakoulu
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Tampereen ammattikorkeakoulu
- Turun ammattikorkeakoulu
- Vaasan ammattikorkeakoulu
- Yrkeshögskolan Novia (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013.)

2.2 Ulkomaan opiskelu

Ammattikorkeakouluopiskelijat voivat suorittaa ulkomailla eripituisia vaihto-opiskelu aikoja, kansainvälisiä työharjoitteluja tai koko tutkinnon. Vaihto-opiskelussa opiskelijat voivat suorittaa osan tutkintoon kuuluvista opinnoista ulkomailla. Vaihto-opiskelun pituus voi vaihdella muutamasta viikosta yhteen lukuvuoteen. Ulkomailla suoritettavissa työharjoitteluissa opiskelijat työskentelevät oman koulutusalan tyotehtävissä ja saavat samalla kokemusta oman alansa tyotehtävistä ulkomailla. Opiskelijat voivat myös suorittaa koko tutkinnon ulkomailla, mutta silloin opiskelijoiden tulee muistaa, että opinnot ovat useissa maissa maksullisia. Ulkomailla suoritettaviin tutkintoihin on mahdollista saada ulkomaan stipendejä muun muassa kohdemaan koulun kautta. Ulkomaille lähdetään yleensä oman ammattikorkeakoulun tai järjestöjen järjestämien ohjelmien kautta, mutta opiskelijat voivat myös itse hoitaa ulkomailla opiskeluun liittyvät asiat. Ulkomailla oleskelun pituus ja kustannukset vaihtelevat hyvin paljon opiskelijoiden kesken. (Opintoluotsi 2013.)

Kelan opintotukitilastojen mukaan ulkomaisissa oppilaitoksissa tutkintoa opiskeli vuosien 2011–2012 välisenä aikana 5848 suomalaista opiskelijaa. Korkeakouluopiskelijoita näistä oli 93 prosenttia eli 5438 korkeakouluopiskelijaa. Eniten kasvua on korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa Britannian ja Viron suuntaan, kasvun ollessa Britannian suuntaan 200 ja Viroon 100 opiskelijaa enemmän. Luvut sisältävät vain henkilöt, jotka saavat opintoihinsa kelan myöntämää opintotukea eikä niissä ei ole huomioitu opiskelijoita, jotka rahoittavat opintonsa muulla tavalla. Kelan tilastojen mukaan opiskelijat suorittivat tutkintoja noin 40 eri maassa. Selvä suosikkimaa suomalaisten opiskelijoiden keskuudessa oli Britannia, jossa opintoja suoritti hieman alle 2000 opiskelijaa. Toiseksi eniten tutkintoja suoritettiin Ruotsissa (948) ja kolmanneksi eniten Virossa (650). Suurin osa suorittaa tutkintojaan Euroopan maissa. Tilastoissa oli vain kymmenkunta maata, jotka eivät sijainneet Euroopassa. Korkeakouluopiskelijat opiskelevat yleensä ulkomailla humanistisia aineita ja taloustieteitä. 67,5 prosenttia ulkomailla tutkinnon suorittaneista oli naisia. Tutkinto-opiskelijoiden lisäksi tuhannet opiskelijat Suomesta suorittavat kotimaista tutkintoaan ulkomaan vaihdossa. Korkeakouluopiskelijoista suurin osa suorittaa vaihto-opiskelunsa EU:n Erasmus-ohjelman kautta. Korkeakouluopiskelijoista 5272 suoritti sen kautta ulkomaan opiskelua tai harjoittelua. Suosituimmat maat olivat Britannia, Saksa ja Espanja. 74 prosenttia Erasmus-ohjelman kautta ulkomaan opiskelua suorittaneista oli naisia. Vuonna 2011 lähti kaikkiaan 9931 korkeakouluopiskelijaa suorittamaan opiskelua ulkomaille. (CIMO 2013.)

Ulkomailla suoritettavan opintojakson tärkein rahoitusmuoto Opetus- ja kulttuuriministeriön 2010 julkaiseman opiskelijatutkimuksen mukaan oli kotimaan opintotuki eli opintoraha ja asumislisä. Opintotuki oli 59 prosentilla pääasiallisin rahoitusmuoto tutkimukseen vastanneista. Myös aiemmista ansiotöistä kertyneet säästöt olivat 12 prosentilla ulkomaanjakson rahoitusmuotona opintotuen lisäksi. Stipendin ulkomailla suoritettavaan opintojaksoon oli saanut noin kymmenen prosenttia opiskelijatutkimukseen vastanneista. Kuusi prosenttia käytti opintolainaa rahoittaakseen ulkomaanjakson opinnot. (Opetus – ja kulttuuriministeriö 2010.)

Tärkeimpinä kehittämisen kohteina kyseisessä opiskelijatutkimuksessa ulkomaan opiskeluissa pidettiin kielitaidon parantamista ja henkilökohtaisten taitojen kehittämistä. Ulkomaan oppilaitoksen akateemiseen tasoon tai opintotukipalveluihin ei sen sijaan kohdistettu minkäänlaisia odotuksia oppilaiden osalta. (Opetus – ja kulttuuriministeriö 2010.)

2.3 Avoin ammattikorkeakouluopetus

Avoin ammattikorkeakouluopetus tarjoaa mahdollisuuden kaikille opiskella korkeakouluopintoja ja sen tarkoitus on edistää koulutuksellista ja elinikäistä oppimista. Avointa ammattikorkeakouluopetusta tarjotaan kaikissa ammattikorkeakouluissa ja niissä on mahdollista opiskella tutkintojen osia esimerkiksi perus - ja ai-neopintoja. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat jokainen omilla sivuillaan tarjottavista opinnoista avoimessa ammattikorkeakoulussa. Opiskelijalla on mahdollisuus hakeutua tutkinto-opiskelijaksi avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintojen perusteella. Vuonna 2011 avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskeli 9155 opiskelijaa. Avoimessa ammattikorkeakoulussa vuonna 2011- 2012 opiskelleista yli puolet oli 30- 49-vuotiaita työelämässä olevia henkilöitä. Suurin osa opiskelijoista oli naisia, joille merkittävin motiivi opinnoissa oli työelämässä tarvittavan osaamisen päivittäminen. (Opetus – ja kulttuuriministeriö 2013.)

2.4 Virtuaaliopiskelu

Virtuaaliopinnoilla tarkoitetaan sellaisia opintoja, jotka eivät ole sitoutettu mihinkään tiettyyn aikaan tai paikkaan ja opinnot toteutetaan tietoverkon välityksellä, joko kokonaan tai osittain. Virtuaaliopintoja on yhden opintopisteen kursseista useamman opintopisteen kursseihin. Virtuaaliopintojen laajuus vaihtelee yhden opintopisteen kurssista useamman opintopisteen kursseihin. Virtuaaliopinnot voidaan jakaa kolmeen eri ryhmään, joita ovat ohjattu verkko-opiskelu, itseopiskelu verkossa ja monimuotokoulutus. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2013.)

Ohjatussa verkko-opiskelussa työskentely perustuu yhteisölliseen opiskeluun opettajan ja opiskelijoiden kesken. Apuna käytetään erilaisia tietoteknillisiä ja digitaalisia apuvälineitä. Opiskeluun sisältyy yleensä yksin, parin tai ryhmän kanssa

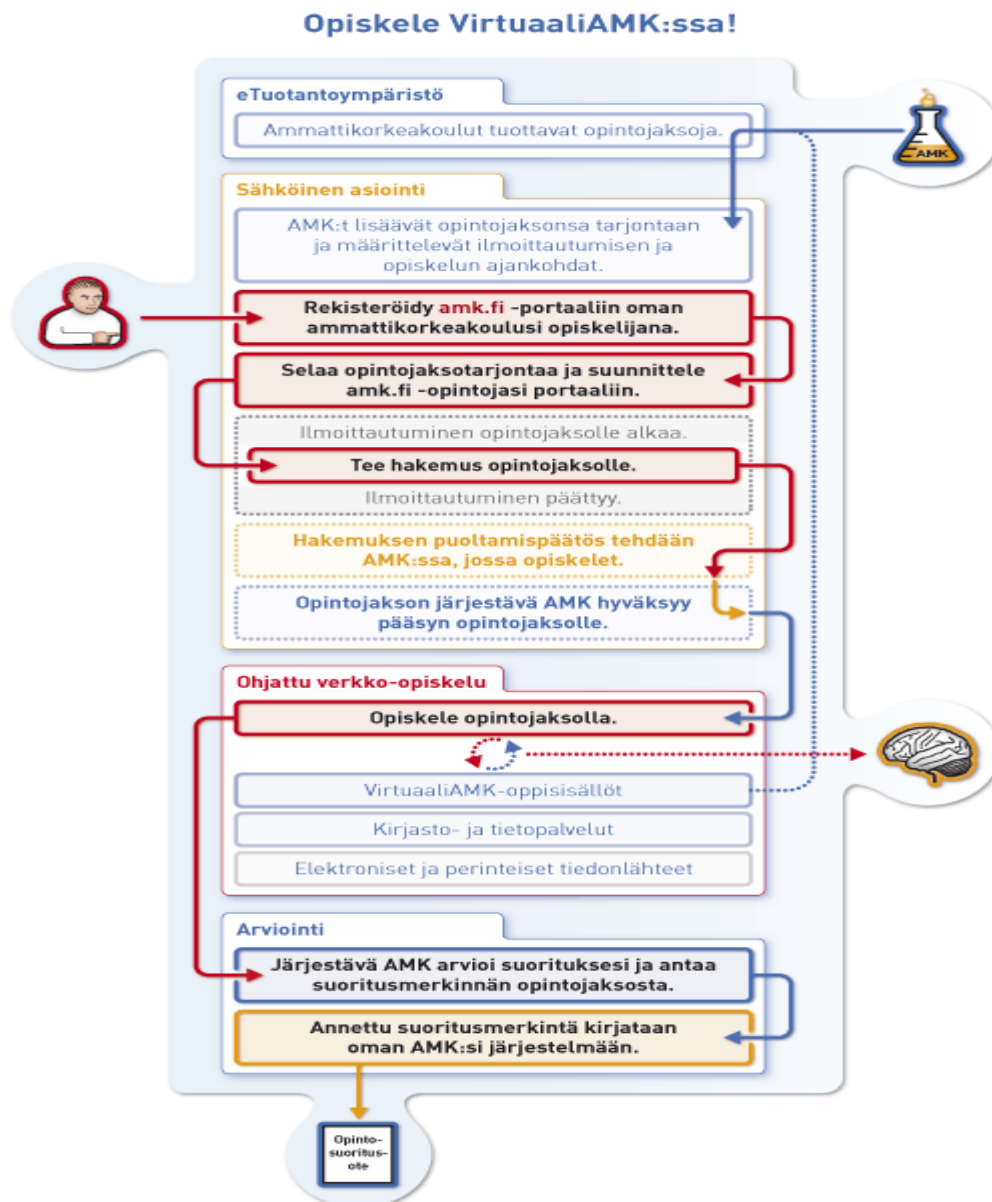
tehtäviä töitä. Yhteyttä pidetään video- ja audiokeskusteluissa tai eri keskustelupalstoilla. Joillakin virtuaalikursseilla voidaan silti vaatia suorittamaan läsnäoloa vaativa tentti ammattikorkeakoulun tiloissa. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2013.)

Verkossa suoritettava itseopiskelu perustuu opiskelijan itsenäiseen työskentelyyn verkossa, jossa opiskelija käyttää hänelle ennakoon annettuja aineisto- ja materiaaleja. Opiskelija suorittaa annettujen ohjeiden ja materiaalien avulla kurssiin liittyviä tehtäviä ja saa palautetta niistä verkossa. Opettajan ohjaus ei yleensä sisälly itseopiskeluna suoritettaviin kursseihin. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2013.)

Lähi- ja verkko-opiskelun yhdistämistä kutsutaan monimuoto-opiskeluksi. Monimuoto-opiskelussa käytetään hyväksi eri työskentelykeinoja esimerkiksi ryhmätyöskentelyä, itsenäistä opiskelua tai suurryhmäopetusta. Opiskelu voi tapahtua niin koulussa, työpaikalla, kuin tietoverkossa. Monimuoto-opiskelussa vaaditaan läsnäoloa lähiopetuksessa kuin myös verkkoympäristössä toteutettavissa opetuksissa. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2013.)

Opiskelijan koulutusohjelmaan sisältyy yleensä muutamia oman ammattikorkeakoulun järjestämiä erimuotoisia virtuaaliopintoja. Virtuaaliopintojen määrä ammattikorkeakouluissa vaihtelee koulutusohjelmien välillä. Opiskelijoiden on myös mahdollisuus suorittaa esimerkiksi vapaavalintaisia kursseja virtuaaliopiskeluna.

Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulu tarjoaa eri ammattikorkeakoulujen järjestämiä virtuaaliopintoja opiskelijoille. Virtuaaliammattikorkeakoulussa opiskelu on ilmaista, kun opinnot liittyvät omaan opintosuunnitelmaan. Opiskelija tarvitsee omalta ammattikorkeakoulultaan hyväksynnän virtuaaliopintojen suorittamiseen virtuaaliammattikorkeakoulussa.

Kuvio 1. VirtuaaliAMK – kaavio

2.5 Opintojen eteneminen

Opiskelijoiden opintojen venymisestä ja opintoajan lyhentämisestä on käyty keskusteluja jo vuosia. Tällä hetkellä ammattikorkeakoulu tutkinnon suorittamiseen käytetty keskimääräinen aika on 3.8 vuotta (mediaani). Koulutuslalla on kuitenkin paljon merkitystä tutkinnon suoritus aikoihin. Ammattikorkeakoulussa opiskeluoikeus on rajattu niin, että kokopäiväopiskelijan tulee suorittaa tutkintoon johtavat opinnot viimeistään yhden vuoden kuluttua niiden laajuudelle lasketusta ajasta. Opiskelija voi olla enintään kaksi lukuvuotta poissaoloilmoituksella. Tätä aikaa ei lasketa mukaan opiskelujen enimmäisaikaan. Ammattikorkeakoulu voi antaa lisäaikaa opiskelijalle, joka ei ole suorittanut opintojaan niiden enimmäisajan sisällä. Lisäajan saamiseksi vaaditaan yleensä hyvät syyt, esimerkiksi puuttuvien opintojen vähäisyys tai henkilökohtaiset syyt. Opiskelija voi myös menettää opinto-oikeutensa ammattikorkeakoulussa, jos ei ole tarpeeksi hyviä syitä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013.)

Tilastokeskuksen 2013 julkaiseman tutkimuksen mukaan ammattikorkeakoulussa opintonsa aloittaneista valmistui 73 prosenttia opiskelijoista. Tuloksissa on huomioitu opiskelijat, jotka olivat valmistuneet vuonna 2011 mennessä. Koulutussektoreittain läpäisyprosentteja tarkastellessa tulee ilmi suuria eroja. Korkein läpäisyprosentti ammattikorkeakouluissa oli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla 63 prosenttia. Tekniikan ja liikenteen alalla läpäisyprosentti oli alhaisin prosentoin ollessa 22. (Tilastokeskus 2013.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 julkaistussa opiskelijatutkimuksessa käy ilmi, että 71 prosentilla opinnot olivat edenneet tavoitteiden mukaisesti ja 25 prosentilla ammattikorkeakouluopiskelijoista opinnot olivat edenneet tavoitteitaan hitaammin sekä 3 prosentilla ne olivat edenneet tavoitteita nopeammin. Tutkimuksessa selvitettiin myös, miksi opinnot olivat edenneet tavoitteita hitaammin. Opiskelijoilta, joilla opinnot eivät edenneet tavoitteiden mukaisesti, kysyttiin kolme keskeisintä syytä tähän. Eniten ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintojen etenemiseen vaikutti heikko opiskelumotivaatio tai väärällä alalla opiskelu (40 prosenttia). Toisista eniten opintojen hidasti tutkimuksen mukaan työssäkäynti (39

prosenttia) ja kolmanneksi eniten elämäntilanne/henkilökohtaiset syyt (39 prosenttia). Neljänneksi suurimmaksi syyksi nousi opintojen työläys (30 prosenttia). Vastauksissa oli huomioitu vain henkilöt, joilla opinnot olivat edenneet tavoitteita hitaammin.

Tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijat käyttävät opiskeluun keskimäärin 35 tuntia viikossa (mediaani). Opiskeluun lasketaan mukaan opetuksen seuraaminen, itsenäinen opiskelu ja virtuaaliopinnot. Noin 85 prosenttia opiskelijoista käytti opiskeluun yli 20 tuntia viikossa ja kolmannes yli 40 tuntia. Sukupuolten kesken löytyy myös eroja, naiset käyttävät hieman miehiä enemmän aikaa opiskeluun viikossa. Nuorten ja vanhempien opiskelijoiden väliltä löytyy myös eroja, 18 – 24-vuotiaista opiskelijoista yli 30 prosenttia käytti opiskeluun aikaa yli 40 tuntia viikossa, kun taas noin 40 prosenttia yli 30-vuotiaista käytti aikaa 20 tuntia tai vähemmän viikon aikana. (Opetus – ja kulttuuriministeriö 2010)

3 OPINTOTUKI JA TOIMEENTULO

Luvussa kolme käsittelemme opintotukea kokonaisuudessaan ja opiskelijan toimeentulon eri muotoja.

3.1 Opintotuki

Opintotuki on opiskelijoiden pääasiallinen toimeentulon lähde. Opintotuki koostuu kolmesta eri osa-alueesta, opintorahasta, asumislisästä ja opintolainan valtiontakauksesta. Opintotuki on tarkoitettu turvaamaan opiskelijoiden toimeentulo opiskeluiden aikana. Opintotuen maksaa Kansaneläkelaitos joka on valtion laitos. Käsittelemme seuraavaksi korkeakouluopiskelijoiden osalta opintotukijärjestelmää, jota on muutettu lainmuutoksella 1.8.2011 lukien.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoiden tuloista 56 prosenttia muodostuu opintorahasta ja asumislisästä. Ammattikorkeakouluopiskelijat saavat opintorahaa ja asumislisää yhteensä keskimäärin (mediaani) 432 euroa kuukaudessa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010). Opintorahan, asumislisän ja opintolainan yhteenlaskettu kuukausi summa jää selvästi köyhyysrajan alapuolelle. Vuonna 2013 köyhyysraja on 1140 euroa kuukaudessa.

3.1.1 Opintotuen myöntämisen edellytykset

Opintotuen myöntämisen edellytyksenä ovat oppilaitokseen hyväksyminen, päätoiminen opiskelu, opinnoissa edistyminen ja taloudellisen tuen tarve (Kela 2012.) Opiskelijan täytyy täyttää yllä olevat vaatimukset, jotta hänellä on oikeus saada opintotukea.

Korkeakouluun hyväksytyltä opiskelijalta vaaditaan ensimmäisenä vuotena todistus oppilaitokseen hyväksymisestä. Ensimmäisen vuoden jälkeen opiskelijoilta vaaditaan oppilaitoksen antama opiskelutodistus. Korkeakouluopiskelijoilla opiskelu on aina päätoimista. Jos opiskelija opiskelee muita opintoja korkeakoulussa, on opintojen laajuus oltava vähintään viisi opintopistettä tai kolme opintoviikkoa kuukautta kohti. (Kela 2012.)

Korkeakouluopiskelijoiden opintojen seuranta ja menettelyjä on muutettu 1.8.2011 lukien. Opintojen edistyminen on riittävää, kun opiskelija on suorittanut tutkintoon kuuluvia opintoja vähintään viisi opintopistettä tukikuukautta kohden. Jos opiskelija ei ole edellisenä vuotena suorittanut tarpeeksi opintopisteitä, opintotuen maksua voidaan silti jatkaa, kunhan opiskelija on suorittanut tutkintoon kuuluvia opintoja vähintään viisi opintopistettä tukikuukautta kohti. Opiskelijalla täytyy silti olla suorituksia edeltävänä lukuvuonna vähintään kaksi opintopistettä tukikuukautta kohti. Opintotuki voidaan lakkauttaa, jos opinnot eivät etene. Opintosuorituksia täytyy olla jokaisena lukuvuonna, jolta nostat opintotukea. Opintotueken ei ole merkitystä, opiskeleeko opiskelija ulkomailla vai kotimaassa saadakseen opintotukea. Opintotukea ei saa, jos opiskelija opiskelee kesäyliopistossa tai avoimessa korkeakoulussa. (Kela 2012.)

Opintotuen määrään vaikuttavat opiskelijan opiskelun aikana saamat veronalaiset tulot, sosiaaliuudet sekä ulkomailta saadut tulot ja apurahat. Jokaisen opiskelijan täytyy itse huolehtia tulojensa valvonnasta, jotta ne eivät ylitä sallittuja tulo rajoja. (Kela 2012.)

Jokaista tukikuukautta kohden voi saada tuloja 660 euroa ja jokaista tuetonta kuukautta kohden 1970 euroa. Näiden perusteella lasketaan vuositulo raja, minkä verran voi tienata kalenterivuoden aikana. Jos opiskelija ylittää tulo rajansa, häneltä peritään opintotukea takaisin. (Kela 2012.)

Taulukko 1. Vuosituloraja 1.1.2008 alkaen (Kela 2012)

Vuosituloraja 1.1.2008 alkaen	
Tukikuukausi	Vuosituloraja (euroa/vuosi)
1	22 330
2	21 020
3	19 710
4	18 400
5	17 090
6	15 780
7	14 470
8	13 160
9	11 850
10	10 540
11	9 230
12	7 920

Jos tulosi ylittävät tulorajan korkeintaan 220 eurolla (vuodesta 2008 alkaen), sinulta ei peritä tukea takaisin.

3.1.2 Opintotukiaika

Opiskelijalla on mahdollisuus saada opintotukea enintään 70 kuukautta kaikkiin korkeakouluopintoihinsa. Jokaista korkeakoulututkintoa varten on laadittu tavoiteaika ja siihen on lisätty 10 kuukautta, jonka perusteella lasketaan korkeakoulututkinnon enimmäistukiaika. Yleisin tukiaika korkeakouluopiskelijalla on 9 kuukautta vuodessa, mutta opiskelijan tulot voivat vaikuttaa tukikuukausin määrään alentavasti. Korkeakouluopiskelija voi myös saada kesäkuukausilta opintotukea, jos opinnot ovat päätoimisia. Opiskelijalla on myös mahdollisuus saada opintotukea toiseen tutkintoon, jos tukikuukausia on jäljellä. (Kela 2012.)

Noin puolet ammattikorkeakouluopiskelijoista nostaa opintotukea 7-9 kuukautta lukukauden aikana vuonna 2010 julkaistun opiskelijatutkimuksen mukaan. 15 prosenttia opiskelijoista ei nosta lainkaan opintotukea lukukauden aikana. 70 prosenttia ammattikorkeakouluopiskelijoista ei ole joutunut rajoittamaan opintotuki-

kuukausien määrää. Suurimpia syitä opintotuen nostamatta jättämiseen tai tukikuukausien määrän rajoittamiseen ovat:

- opiskelija on käyttänyt hänelle oikeutetun opintotuen maksimimäärän aikaisempien opintojen yhteydessä
- opiskelijan tulot ylittävät opintotuen myöntämiseen asetetun enimmäismäärän
- opiskelija ei suorita tarpeeksi opintopisteitä lukukauden aikana, jotta opiskelu tulkittaisiin päätoimiseksi
- opiskelija rajoittaa itse tukikuukausien määrää myöhemmille opinnoille (Opetus- kulttuuriministeriö 2010.)

Taulukko 2. Enimmäistukiaika, kun suoritat tutkintoasi ammattikorkeakoulussa (Kela 2012)

Enimmäistukiaika, kun suoritat tutkintoasi ammattikorkeakoulussa		
Tutkinnon laajuus opintopisteinä	Tutkinnon tavoitteellinen suorittamisaika lukuvuosina	Enimmäistukiaika kuukausina
60 (ylempi ammattikorkeakoulututkinto)	1,0	19
90 (ylempi ammattikorkeakoulututkinto)	1,5	24
180	3,0	37
210	3,5	42
240	4,0	46
270	4,5	51

3.1.3 Opintoraha

Korkeakouluopiskelijalle maksettava opintorahan suuruus on enimmillään 298 euroa kuukaudessa. Opiskelija voi saada opintorahaa vain niille kuukausille jolloin hän opiskelee. Kesäkuukausille on myös mahdollista saada opintorahaa, jos opiskelija suorittaa tutkintoonsa liittyviä opintoja päätoimisesti. 1.8.2011 alkaen

työharjoittelusta saatu palkka tai oppilaitokselta saama apuraha eivät estä opiskelijaa saamasta opintorahaa. (Kela 2012.)

Taulukko 3. Opintorahan perusmäärä (brutto) eri koulutusasteilla (Kela 2012)

	Toinen aste (euroa/kuukausi)	Korkeakoulu (euroa/kuukausi)
Avoliitossa tai elatusvelvollinen	246	298
Itsenäisesti asuva 20 vuotta täyttänyt	246	298
Itsenäisesti asuva 18–19-vuotias	246 C	298
Itsenäisesti asuva 17-vuotias	100 B	145 A
Vanhempansa luona asuva 20 vuotta täyttänyt	80 A	122 A
Vanhempansa luona asuva 17–19-vuotias	38 B	55 A

A = voidaan korottaa vanhempien tulojen perusteella
 B = voidaan korottaa tai alentaa vanhempien tulojen perusteella
 C = voidaan alentaa vanhempien tulojen perusteella

3.1.4 Asumislisä

Suomessa opiskelevat opiskelijat saavat asumislisää 80 prosenttia vuokrasopimuksessa ilmoitetuista hyväksyttävistä asumismenoista. Asumismenot otetaan huomioon vain 252 euroon asti kuukaudessa laskettaessa asumislisän määrää. Asumismenojen täytyy olla yli 33,63 euroa kuukaudessa, jotta opiskelija voi saada asumislisää. Asumislisän määrä on 26,90 - 201,60 euroa riippuen asuinkustannuksista. Jos opiskelija nostaa asumislisää pelkästään joltain kuukaudesta, se lasketaan silti tukikuukaudeksi tulovalvonnassa. (Kela 2012.)

Esimerkki:

Opiskelijan hyväksytyt asumismenot ovat 321 euroa kuukaudessa. Asumislisän määrä on $252 \times 0.8 = 201,60$ euroa kuukaudessa, koska asumismenot otetaan huomioon vain 252 euroon asti kuukaudessa.

Opiskelija voi saada asumislisää, jos hän asuu vuokra-asunnossa tai asumisoikeusasunnossa. Opiskelijan tulee todistaa asumisensa kirjallisella vuokrasopimuksella. Asunnon täytyy sijaita sellaisen välimatkan päässä, mistä käsin opiskelija voi suorittaa opintojaan, jotta hän saa asuntoonsa asumislisää. (Kela 2012).

Opiskelija ei voi saada asumislisää, jos:

- asuu vanhempansa luona
- asuu samassa asunnossa yhdessä oman lapsen tai puolison lapsen kanssa
- saa aikuiskoulutustukea tai muuta etuutta, jonka takia ei ole oikeutettu opintotukeen
- asuu itse omistamassa tai puolison omistamassa asunnossa
- on oikeutettu asumaan ilmaiseksi oppilaitoksen asuntolassa
- saa eläkkeensaajan asumistukilain mukaista asumistukea tai asuu yhdessä puolison kanssa joka saa eläkkeensaajan asumistukilain mukaista asumistukea. (Kela 2012.)

3.1.5 Opintolaina

Opintolaina on opiskelijoille tarkoitettu valtion takaama laina ja sen tarkoitus on turvata yhtenä opintotuen osana, opiskelijoiden toimeentulo opiskelujen aikana.

Opintolainan valtiontakauksen saa, jos on oikeutettu saamaan opintorahaa tai aikuiskoulutustukea. Opintolaina on valtion takaama laina, joten lainalle ei tarvitse muita vakuuksia. Muista kuin valtiontakauksen perusteella määräytyvistä lainaehdoista opiskelija ja pankki sopivat keskenään. Jos opiskelijalle on myönnetty opintolainan valtiontakaus, opiskelija voi itse valita mistä pankista hän hakee opintolainaa. Opintorahaa saavan korkeakouluopiskelijan ei tarvitse enää 1.8.2011 alkaen hakea erikseen opintolainan valtiontakausta vaan se myönnetään ilman erillistä hakemusta. (Kela 2012.)

Taulukko 4. Opintolainan valtiontakauksen määrät (euroa/kuukausi) (Kela 2012)

Opintolainan valtiontakauksen määrät (euroa/kuukausi)	
Alle 18-vuotias muu kuin korkeakouluopiskelija	160
18 vuotta täyttänyt muu kuin korkeakouluopiskelija	300
Korkeakouluopiskelija	300
Aikuiskoulutustukea saava (kotimaassa opiskeleva)	300
Ulkomailla opiskeleva	600

Lainatakausta tai tulevan lukuvuoden takauspäätöstä ei myönnetä, jos:

- aikaisempi opintolaina on perinnässä Kelan takausvastuun johdosta
- luottorekisteritiedoissa on vakava maksuhäiriö merkintä. Yksittäinen ja määrältään vähäinen häiriö merkintä ei kuitenkaan estä lainatakauksen saantia. (Kela 2012.)

Korkeakouluopiskelijat voivat nostaa opintolainansa kahdessa erässä: syyslukukauden erän 1.9. ja kevätlukukauden erän 1.1. Laina-eriä, joita ei ole nostettu, esimerkiksi syyskaudella voi nostaa myös myöhemmin lukukauden aikana 1.8 - 31.7. Opiskelijan valmistuttua tutkintoon, keskeytettyään opinnot tai opintojen edistymisen hitauden vuoksi opintotuki on lakkautettu, ovat syitä jolloin ei voi kuitenkaan nostaa laina-eriä, joita ei ole nostettu lukuvuoden aikana. Myös koko lainaerän voi nostaa tapauksissa, jos

- opiskelee ulkomailla
- saa aikuiskoulutustukea
- suorittaa jatko-opintoina tieteellisiä opintoja
- opintosi kestävät enintään 12 kuukautta (Kela 2012.)

Vuonna 2010 julkaistun opiskelijatutkimuksen mukaan 19 prosenttia ammattikorkeakouluopiskelijoista nostaa opintolainaa lukuvuoden aikana. Opiskelijat, jotka nostavat opintolainaa lukuvuoden aikana, nostavat sitä 300 euroa kuukaudessa, joka on opintolainan kuukausittainen maksimimäärä. Vuonna 2009 ammattikor-

keakoulututkinnosta valmistuneilla opiskelijoilla oli opintolainaa keskimäärin 6700 euroa. (Opetus – ja kulttuuriministeriö 2010.)

Korkoa opintotuesta maksetaan kahdesti vuodessa 15.6. ja 15.12. Opiskelija maksaa opiskeluaikana itse yhden prosentin koron pankille, josta opintolaina nostettu. Loppuosa opintolainan korosta pääomitetaan eli korot lisätään otettuun opintolainan määrään. Opintolainan korot pääomitetaan niiden lukukausien aikana, jolloin on oikeutettu opintotukeen ja lisäksi vielä yhden vuoden verran opintojen päätyttyä. Korkojen pääomittamisen loputtua opiskelija maksaa korkokulut kokonaisuudessaan itse. Korkojen pääomittamisen aikana opiskelija ei voi maksaa korkoja pois. (Kela 2011.)

Verotuksessa korkeakouluopiskelijan on mahdollista saada opintolainavähennystä, mikäli korkeakoulututkinto suoritetaan tavoiteajassa. Korkeakoulututkinnon täytyy olla opintolainavähennykseen oikeuttava ja opiskelija on ottanut vastaan opiskelupaikan aikaisintaan lukuvuoden 2005 – 2006 aikana. Ammattikorkeakoulututkinto, ylempi korkeakoulututkinto ja ylempi korkeakoulututkinto ovat opintolainavähennykseen oikeuttavia tutkintoja. Lainavähennyksen voi saada ainoastaan tutkinnon, joka ensimmäiseksi suoritetaan perusteella. Yli 2500 euroa olevasta opintolainan määrästä opintolainavähennyksen määrä on 30 prosenttia, joten opintolainaa tulee olla yli 2500 euroa saadakseen opintolainavähennystä. (Kela 2011.)

Taulukko 5. Opintolainavähennys, esimerkkejä.(Kela 2009)

	Esimerkki 1	Esimerkki 2
Suoritettu tutkinto	210 op:n ammattikorkeakoulututkinto	300 op:n alempi ja ylempi korkeakoulututkinto
Lainavähennykseen oikeuttava tutkinnon suorittamisaika	$3,5 + 1,0 = 4,5$ lukuvuotta	$5,0 + 2,0 = 7,0$ lukuvuotta
Huomioon otettavan opintolainan enimmäismäärä	$(3,0 \times 9 \text{ kk} + 5 \text{ kk}) \times 300 \text{ e/kk} = 9\,600 \text{ e}$	$5,0 \times 9 \text{ kk} \times 300 \text{ e/kk} = 13\,500 \text{ e}$
Opintolainavähennyksen enimmäismäärä	$(9\,600 - 2\,500) \times 30\% = 2\,130 \text{ e}$	$(13\,500 - 2\,500) \times 30\% = 3\,300 \text{ e}$
Lainan lyhennys	1. vuonna 2 500 euroa	1 500 euroa vuodessa
Verovähennys	2 130 euroa	Kahtena ensimmäisenä vuotena 1 500 euroa ja kolmantena vuonna 300 euroa

3.1.6 Opintotuki ulkomaille

Osan tutkinnosta ulkomailta suorittaessa voit saada opintotukea ulkomailta suoritettaviin opintoihin tai harjoitteluun. Opintojen tai harjoittelun tulee olla hyväksytyjä Suomessa suoritettavaan tutkintoon. Opiskelu- tai harjoittelupaikan saa yleensä helpoiten oman ammattikorkeakoulun ystävyyskouluista, mutta myös eri vaihto-ohjelmien avulla voi hakea paikkaa ulkomailta suoritettavaan harjoitteluun tai opiskeluun. Ulkomailta opiskeleva saa saman verran opintorahaa kuin Suomessa opiskeleva ja asumislisä on yleensä 210 euroa kuukaudessa. Asumislisän edellytyksenä on, että opiskelija asuu ulkomailta. Opintolainan valtiontakaus on 600 euroa kuukaudessa osan tutkinnosta ulkomailta suorittaessa. (Kela 2013.)

Koko tutkinnon ulkomailla suorittaessa voi myös saada opintotukea, jos ulkomaan opinnot vastaavat Suomessa opintotukeen oikeuttavia opintoja. Opiskelumaalla ei ole väliä haettaessa opintotukea ulkomaille. Ulkomaan oppilaitos voi olla valtion tukema kuin myös yksityinen oppilaitos, kunhan oppilaitos on julkisen valvonnan alla. Oleskelun ulkomailla tulee olla vain tilapäistä, jotta voi saada opintotukea ulkomailla koko tutkinnon suorittamiseen ja opiskelijan on täytynyt olla kirjoilla kotikunnassaan vähintään kaksi vuotta ennen ulkomaan opintojen alkua. Opintotuen myöntämisen edellytyksinä on samat kuin kotimaassa suoritettavien opintojen edellytyksenä. Opintojen tulee edistyä opinnoille määritellyn tukiajan puitteissa. Opintotukikeskus hoitaa ulkomailla koko tutkintonsa suorittavien asioita. (Kela 2013.)

Taulukko 6. Opintorahan kuukausimäärät ulkomailla koko tutkintoa opiskelevalle 1.8.2008 alkaen. (Kela 2013)

	Korkeakoulu	Ammatillinen oppilaitos	Kansanopisto tai lukio
Avoliitossa tai elatusvelvollinen	298	298	246
Itsenäisesti asuva 20 v täyttänyt	298	298	246
Itsenäisesti asuva 18–19-vuotias	298	298 C.	246 C.
Itsenäisesti asuva alle 18-vuotias	145 A.	145 B.	100 B.
Vanhempansa luona asuva 20 v täyttänyt	122 A.	122 A.	80 A.
Vanhempansa luona asuva alle 20-vuotias	55 A.	55 B.	38 B.

3.1.7 Opintotuen historia

Nykymuotoinen opintotuki sai alkunsa vuonna 1972, jolloin uusi opintotukilaki tuli voimaan. Korkeiden korkojen nousu ja pankkien haluttomuus lainan myöntämiseen vaikuttivat, että vuonna 1977 asumislisä lisättiin opintotukeen. Opiskelijan opintotuki

oli pitkään opintolainan varassa vuoteen 1992 asti, jolloin opintoraha nousi huomattavasti.

- valtion takaama opintolaina 1969
- opintoraha 1972
- asumislisä 1977
- ateriatuki korkeakouluopiskelijoille 1979
- korkoavustus 1979
- aikuisopintoraha 1987 - 2002
- aikuiskoulutustuki 2001
- opintolainavähennys uusille korkeakouluopiskelijoille 2005

Korkeakouluopiskelijoiden opintoraha nousi 170,64 eurosta → 264,06 euroon vuonna 1992 ja muuttui veronalaiseksi tuloksi. Samana vuonna tukikuukaudet otettiin käyttöön. Vuonna 1995 korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa leikattiin 264,06 eurosta 259,01 euroon sekä asumislisän korvaus putosi 75 prosentista 67 prosenttiin. Ammattikorkeakouluopiskelijat saivat vuonna 1996 korkeakouluopiskelijoille tarkoitetun korkeakouluopintotuen. Vuositulomalli astui voimaan vuonna 1998. Asumislisän korvausprosenttia korotettiin vuonna 2000 67 prosentista 80 prosenttiin. Asumislisän vuokratto nousi 252 euroon vuonna 2005. (Kela 2012.)

3.1.8 Opintotuen rakenteen kehittäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön opintotuen rakenteen kehittämistä vuonna 2012 tutkinut työryhmä ehdotti seuraavia kehitys ehdotuksia opintotukeen:

- Opintorahan sitominen indeksiin
- Asumislisän vuokratajan korotus
- Opintolainan valtioneuvoston korottaminen
- Opintorahan huoltajakorotus
- Opintotuen maksamisen rajaaminen lukuvuosien määrään
- Opintorahapainotteisen tuen rajaaminen tavoiteajalle

- Opintolainahyvityksen tai lukuvuosipalkkion käyttöönotto 1.8.2014 opintonsa aloittaville

Useimmat yllämainituista ehdotuksista edellyttäisivät määrärahalisäyksiä aluksi opintotukeen. Lisäykset voitaisiin rahoittaa erilaisten rakennemuutosten avulla sekä luopumalla opintolainan verovähennys oikeudesta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.)

3.2 Opiskelijan toimeentulo

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden keskimääräiset (mediaani) kuukausitulot ovat Opetus – ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 julkaiseman tutkimuksen mukaan 768 euroa kuukaudessa. Menot olivat 800 euroa kuukaudessa (mediaani). Kyseisen tutkimuksen perusteella opiskelijat elävät jatkuvasti miinuksella. Toimeentulon määrä ja hankintalähde vaihtelee paljon ikäluokkien ja siviilisäädyn perusteella. 18- 24-vuotiaiden opiskelijoiden tulot ovat keskimäärin 700 euroa (mediaani), 65 prosenttia tästä tulee opintorahasta ja asumislisästä. 25- 29-vuotiailla opiskelijoilla keskimääräinen tulo on 949 euroa mediaani. Yli 30-vuotiailla keskimääräinen kokonaistulo on jo noussut 1400 euroon. Myös opiskelijoiden menot vaihtelevat ikäluokkien välillä samassa suhteessa tuloihin verrattuna. 18- 24-vuotiaiden opiskelijoiden menot olivat keskimäärin (mediaani) 725 euroa kuukaudessa, 25- 29 -vuotiailla keskimääräiset (mediaani) menot olivat 925 euroa kuukaudessa ja yli 30-vuotiailla jo 1330 euroa kuukaudessa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

Useimmat ammattikorkeakouluopiskelijat kokevat taloudellisen tilanteensa tiukaksi ja vain 37 prosenttia tutkimukseen vastanneista koki tulojensa riittävyyden kattamaan kuukausittaiset menot. Lähes puolella opiskelijoista tulot eivät riittäneet kattamaan kuukausittaisia menoja. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

Ammattikorkeakouluopiskelijoilta kysyttiin vuonna 2010 valmistuneessa opiskelijatutkimuksessa pienintä rahamäärää (netto), jolla he kattavat pakolliset elinkustannukset ja asumismenot. 41 prosenttia vastanneista ilmoitti 501 – 800 euroa kuukaudessa riittämään kuukausittaisiin pakollisiin menoihin. 28 prosenttia vas-

tanneista tarvitsi 801 euroa kuukaudessa tai enemmän kattamaan pakolliset kuukausittaiset menonsa. 22 prosenttia opiskelijoista ilmoitti pärjäävänsä 301- 500 eurolla kuukaudessa ja 9 prosenttia 300 eurolla tai vähemmällä. Ikäryhmien kesken löytyi myös eroja kysyttäessä pienintä mahdollista rahamäärää kattamaan kuukausittaiset menot. Yli 30- vuotiaista 72 prosenttia ilmoitti tarvitsevänsä pakollisiin kuukausimenoihinsa yli 801 euroa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

3.2.1 Ansiotyö

Työelämässä olevien opiskelijoiden määrä kasvaa kokoajan Tilastokeskuksen 2009 julkaiseman tilaston mukaan. Sukupuolieroja löytyy työssäkävien opiskelijoiden kesken. Naiset tekevät yhä useammin jatkuvia osa-aikatöitä, kun taas miesten opiskeluiden aikaiset työt painottuvat määräaikaisiin kokoajatöihin. Opiskelijoiden toimeentulon kannalta työnteko on monellekin välttämätöntä, mutta myös työkokemuksen kartuttaminen on yhä useammalle tärkeää tulevaisuuden työn saannin vuoksi. (Tilastokeskus 2009.)

Tilastokeskuksen vuonna 2013 julkaistussa opiskelijoiden työssäkäyntiä koskevassa vertailussa tulee ilmi, että ammattikorkeakouluopiskelijoista noin 59 prosenttia kävi opiskelujen ohessa töissä vuonna 2011. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden työssäkäyntiä tarkasteltaessa vuosien 2005- 2011 aikana huomaa, että työssäkävien ammattikorkeakouluopiskelijoiden määrä on vaihdellut 53,6 – 59,5 prosentin välillä. Opintojen ohessa työskentely oli maan keskiarvoa yleisempää Varsinais-Suomen, Pohjanmaan, Kanta-Hämeen ja Uudenmaan maakunnissa sekä Ahvenanmaalla. (Tilastokeskus 2013.)

Opetusministeriön vuonna 2010 julkaistun opiskelijatutkimuksen mukaan korkeakouluopiskelijoiden palkkatyön ansiot vaihtelevat suuresti ikäryhmän mukaan. 18-24-vuotiailla keskimääräiset (mediaani) ansiot olivat vain 50 euroa kuukaudessa, 25- 29-vuotiailla 500 euroa kuukaudessa ja yli 30-vuotiailla korkeakouluopiskelijoilla 1000 euroa kuukaudessa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

3.2.2 Vanhempien, sukulaisten ja puolison tuki

Opetusministeriön tutkimukseen vastanneiden perusteella opiskelijoiden eri menoista puoliso, vanhemmat tai sukulaiset maksavat keskimäärin 15 prosenttia. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden menoista läheiset maksavat 19 prosenttia kuukausittaisista menoista, rahallisen tuen määrän ollessa 149 euroa kuukaudessa. Suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden saama tuki on kansainvälisessä vertailussa todella vähäistä. Eniten rahallista tukea läheisiltään saavat yli 30-vuotiaat summan ollessa keskimäärin 375 euroa kuukaudessa. Tässä täytyy huomioda, että yli 30-vuotiailla puoliso tukee opiskelevaa kumppaniaan taloudellisesti. Nuoremilla opiskelijoilla taloudellinen tuki tulee yleensä omilta vanhemmilta. Läheisten rahallista tukea saaneet eivät kokeneet taloudellista riippuvuutta läheisiinsä erityisen mieleisenä. Sukulaisista, vanhemmista ja puolisoista muodostuva lähiverkosto tuki naisopiskelijoiden menoja useammin kuin miesopiskelijoiden. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

3.2.3 Toimeentulotuki

Toimeentulotuki on toimeentuloturvan viimeisin muoto opiskelijalle. Toimeentulotukea myönnetään tarveharkintaisesti yleensä yhdeksi kuukaudeksi kerrallaan. Tuen määrä määräytyy toimeentulotukea hakevan asiakkaan kuukausittaisten välttämättömien menojen mukaan. Toimeentulotuen on tarkoitus turvata perustuslaisissa määritelty välttämätön toimeentulo ja edistää henkilön tai perheen taloudellista selviytymistä. (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 2013.)

Opiskelijan ensisijaiset etuudet kattamaan kuukausittaiset menot ovat opintoraha, asumislisä ja opintolaina. Toimeentulotuen ei ole tarkoitus kattaa opiskelijoiden menoja vaan edellä mainitut Kansaneläkelaitoksen tarjoamat etuudet opiskelijoille ovat opiskelijoiden pääasiallisin rahoitusmuoto. Mikäli opintotuki ei riitä kattamaan kuukausittaisia menoja, voi opiskelijalla olla oikeus toimeentulotukeen. (Helsingin kaupunki 2013.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 julkaistun opiskelijatutkimuksen mukaan vain 3 prosenttia ammattikorkeakouluopiskelijoista sai toimeentulotukea.

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden saaman toimeentulotuen keskimääräinen (mediaani) oli 200 euroa kuukaudessa. Yleisintä toimeentulotuen saanti oli yli 30 -vuotiailla, joista 5 prosenttia sai toimeentulotukea kuukausittain lukukauden aikana. (Opetus – ja kulttuuriministeriö 2010.)

3.2.4 Opiskelijan muut tuet

Opiskelija, joka on oikeutettu opintotukeen, mutta jolla ei ole mahdollista saada opintolainan valtioneuvoston maksuhäiriön merkinnän takia on oikeutettu opintososiaaliseen luottoon. Sen saamisen ehdot ovat pääosin samat kuin opintolainan saamisessa. Opintososiaalista luottoa voi saada 300 euroa kuukaudessa niille kuukausille joille opiskelija on oikeutettu saamaan myös opintotukea. Opiskelijalla tulee olla kielteinen opintolainan valtioneuvoston päätös, jotta hän voi saada opintososiaalista luottoa. Opiskelija voi myös joutua sitoutumaan talousneuvontaan luoton saannin aikana. Opintososiaalista luottoa ei voi saada, jos opiskelija opiskelee ulkomailla tai hänen aikaisemmat velkansa ovat yli 20 000 euroa. (Helsingin kaupunki 2013.)

Opiskelijalla on mahdollisuus saada opintoihinsa myös erilaisia apurahoja ja stipendejä. Apurahoja myönnetään esimerkiksi:

- ulkomailla opiskeluun
- päättötöiden tekoon
- jatko-opintoihin
- työharjoitteluun ulkomailla.

Joidenkin apurahojen saantiin vaikuttaa millä paikkakunnalla opiskelija asuu ja myös äidinkielellä on vaikutusta apurahojen saamiseen. Apurahoja haetaan niihin tarkoitettuilla erillisillä hakemuksilla säätiöistä tai järjestöistä, jotka niitä myöntävät. Hakuajat ja ehdot apurahojen saamiseen vaihtelee hyvin paljon niiden myöntäjien kesken. (Opintoluotsi 2011.)

4 TALOUDEN HALLINTA

4.1 Oman talouden hallinta

Jokaisen henkilön päivittäiseen taloushallintaan sisältyy esimerkiksi säästäminen, sijoittaminen sekä laskujen maksu. Elämäntilanteen muuttuminen vaikuttaa taloudelliseen tilanteeseen. Mietittäessä taloushallintaa tärkein asia on suunnitelmallisuus. Taloushoidon tulee olla järjestelmällistä ja siihen on hyvä panostaa aikaa, koska sen jälkeen taloushoito pysyy hallinnassa. Peruseriaatteen talouden suunnitteluun ovat käytettävissä olevat tulot sekä vakituiset menot. Jokaisen henkilön tulee myös miettiä, miten kauas voi taloudellisia suunnitelmia tehdä, kun elämäntilanteet nyky-yhteiskunnassa vaihtelevat paljon. Elämäntilanteiden muutoksiin tulee myös varautua talouden suunnittelulla. (Erjanti 2005, 48-49.)

Henkilö voi vaikuttaa oman talouden hallintaan kilpailuttamalla tuotteiden ja palveluiden tarjoajat. Pankkipalveluja tarjoavilla yrityksillä on verkkosivuillaan erilaisia taloushallintaan liittyviä apuvälineitä. Henkilön on mahdollista tehdä erilaisia laskelmia pankkien verkkosivuilla selvittääkseen mihin rahaa kuluu. Samalla pankit tarjoavat talouden suunnitteluun ja menojen seurantaan liittyviä neuvoja. (Erjanti 2005, 49.)

4.2 Säästäminen

Meille kaikille on opetettu, että säästäminen ja itse tekeminen ovat hyvä ja kunniallinen asia. Rahan kuluttaminen leimataan monesti tuhlaamiseksi, jonka seurauksena henkilön maksumoraali löyhtyy ja henkilö ylivelkaantuu. Yhteiskunnan ratkaisujen pyörimiseen tarvitaan toisaalta henkilöitä kuluttamaan ja ostamaan markkinahyödykkeitä. (Jerkku 2005, 41).

Monelle meistä on tuttua, että rahat jotka tulevat myös menevät. Monellakaan ihmisellä ei ole rahaa niin paljoa, että voisi ostaa kaiken mitä haluaa. Säästäväisyys, suunnitelmallisuus ja myös itse tekeminen ovat vaihtoehtoja siihen, jotta rahat riittävät pitemmäksi aikaa. Säästäväisyydestä ei saa kuitenkaan tulla henkilölle tärkein asia raha-asioiden hoidossa, jotta henkilö ei tingi hyvinvoinnistaan eikä tee

elämäänsä liian vaikeaksi. Jotta säästäminen on järkevää, siihen on hyvä olla jokin tavoite. (Jerkku 2005, 41-42).

Kuluttajan todetaan usein olevan vallankäyttäjän asemassa markkinataloudessa. Kuluttaja luo markkinoita, koska hänellä on tarpeita ja hän tekee ostopäätöksiä. Myyjille ja tuottajille kertyy pääomia kuluttamisesta, joilla saadaan aikaiseksi tuloja henkilökohtaisella tasolla sekä luodaan tuotantorakenteita ja taloudellisia instituutioita. (Vilenius 2008, 21).

4.3 Päivittäiset raha-asiat

Käyttötili on perusta raha-asioiden hoidolle, käyttötilille henkilö saa palkan tai muun henkilölle maksettavan tulon. Kaupassa ostostensa maksamiseen tarvitaan jokin tilinkäyttöväline, maksukortti tai käteistä rahaa. On olemassa erilaisia luotto- ja maksukortteja ihmisten tarpeiden mukaan, joilla voi hoitaa maksamisen. Jos ei luota itseensä rahan käytössä on mahdollista käyttää vain tilinkäyttövälineitä, joilla maksamalla ei pääse tili menemään miinukselle. Visa Electron - kortti ja automaattikortti ovat silloin sopivia tilinkäyttövälineitä. Luotto-ominaisuuden lisääminen käyttötiliin on myös mahdollista, jos haluaa vararahaston eteen tuleville yllättäville menoille. Eri vaihtoehdoista tulee aina neuvotella oman pankin kanssa, jotta selviää mitä erilaisia tilinkäyttövälineitä on mahdollista saada. (Erjanti 2005, 50).

Laskujen maksamisessa kannattaa myös valita itselleen sopivimmat tavat, jotta ei kerry ylimääräisiä kuluja. Helpoin ja edullisin tapa maksaa laskut verkkopankissa ja sopia mahdollisuuksien mukaan suoraveloitus toistuviin maksuihin. Verkkopankki ei ole pelkästään laskujen maksua varten oleva palvelu vaan siellä kuluttaja voi seurata tilitapahtumistaan reaaliajassa tilitapahtumia ja käytettävissä olevaa rahamäärää. Internet-yhteyden puuttuessa on mahdollisuus käyttää pankkien toimitiloissaan tarjoamia laitteita laskujen maksuun. Laskujen maksamisessa kannattaa noudattaa eräpäiviä välttyäkseen huomautusmaksuilta ja viivästyskoroilta. Suoraveloitusta käyttämällä tämä hoituu automaattisesti. Internet on tuonut myös mahdollisuuden vastaanottaa laskut e-laskuina perinteisten paperilaskujen sijaan. (Erjanti 2005, 50.)

Maksuvaikeuksien kohdatessa kannattaa olla yhteydessä ensin laskun lähettäjään ja sopia mahdollisista laskun maksuun liittyvistä järjestelyistä. Laskun maksamatta jättämisestä voi koitua erilaisia ongelmia päivittäisten asioiden hoitamisen kannalta. Esimerkkinä sähkölaskun toistuva laiminlyönti voi aiheuttaa sen, että sähköyhtiö katkaisee sähköt asunnosta tai vastaavasti puhelinyhtiö sulkee puhelinliittymän. (Kuluttajavirasto 2013.)

Pankkien myöntämistä lainoista suurin osa on myönnetty kotitalouksille. Suurin osa kotitalouksille myönnettyistä lainoista on asuntolainoja. Omaan talouteen luottaminen sekä korkotason kohtuullisuus ovat tärkein syy luotonhalukkuuden nousuun. Luotonmaksuaikojen pidentyminen on vaikuttanut asuntoluottojen kasvuun. Kotitaloudet nostavat asuntolainan lisäksi myös opintolainoja ja kulutusluottoja pankeista. Pankkien lisäksi kulutusluottoja myöntävät myös rahoitus- ja luottokorttiyhtiöt. Pankit myös huolehtivat valtion varoista myönnettyistä lainoista sekä korkotukilainoista. (Kontkanen 2009, 144.)

4.4 Asuntolaina

Kotitaloudet nostavat asuntolainaa pääasiassa asunnon rakentamista varten, asunnon ostopäätöksen varten, asumisoikeusosuuden ostopäätöksen tai asunnon kunnostusta varten. Asuntolainojen korot ovat lähes kaikki vaihtuvakorkoisia. Asiakkaan vakuudet, rahoitettava kohde ja maksukyky vaikuttavat lainan korkotasoon. Asiakkaat voivat ottaa lainaturvavakuuden ja välttyä näin lainan takaisinmaksuun liittyviltä riskeiltä. Yksityishenkilöt saavat omistusasumiseen valtion takaamaa asuntolainaa ja antamalla korkotukea asunnon hankkimiseen. (Kontkanen 2009, 153.)

Valtiontakauksen voi saada kuka tahansa, joka rakentaa tai ostaa asunnon itselleen. Takaus on tarkoitettu tilanteisiin, missä lainanottajan vakuudet eivät riitä yksin lainan vakuudeksi. Valtiontakauksen saadakseen lainanottajan tarvitsee vain ilmoittaa halustaan saada valtiontakaus lainalleen. Pankkien takaustoimintaa valvoo valtion asuntorahasto. Asuntolainan johon on valtiontakaus voi olla 85 % omakotitalon rakentamisen kustannusarviosta tai asunnon hankintahinnasta. Lainanottajalla tulee olla 15 % omarahoitusta tai muuta lainaa. Valtion takaaman asuntolainan määrä voi olla korkeintaan 20 % ja enintään 50 000 euroa. Ensisijai-

sena vakuutena asuntolainassa on ostettava asunto. Yleensä 70 % asunnon hankintahinnasta hyväksytään vakuusarvoksi. Valtiontakaus ja 15 % omarahoitisuus riittävät yleensä asuntovakuuden kanssa asuntolainan vakuudeksi. Joissakin tapauksissa voidaan vaatia muuta vakuutta, esimerkiksi yksityisen henkilön antamaa takausta. (Kontkanen 2009, 151,153.)

Asuntolainan korot ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Asuntolainan koroista vähennyskelpoisia on vuonna 2013, 80 % ja vuonna 2014 enää 75 %. Korot vähennetään yleisimmin palkkatulojen veroista ns. alijäämähyvityksenä, mutta ensisijaisesti ne vähennetään pääomatuloista. Pääomatuloista saatava hyöty riippuu pääomatuloveroprosentista. Alijäämähyvitys on vuonna 2013, 24 % maksetuista koroista. Ensiasunnon ostoa varten otettu lainan korkovähennys on vuonna 2003, 85 % eli 5 % muita asuntolainoja isompi, mutta vähennyksestä saatava hyöty on 25.6 % koroista jos käytetään alijäämähyvitystä. (Veronmaksajain keskusliitto ry 2013.)

Korkotukilainan myöntää pankki tai jokin muu rahalaitos yhteisölle tai yksityiselle henkilölle. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) maksaa osan koroista suoraan lainanantajalle. Korkotuki on pääasiassa tarkoitettu asunto-osakeyhtiöiden, vuokra- ja asumisoikeusasuntojen sekä osaomistusasuntojen rakentamiseen, mutta sitä voi myös saada omistusasuntoihin. Omistusasumiseen saatavat korkotukilainat on tarkoitettu uusien osakehuoneistojen hankintaan, omakotitalojen rakentamiseen tai perusparannusten tekoon. Korkotuen saamiseen käytetään tarveharkintaa ja sen myöntämisestä päättää se kunta minkä alueella asunto on. (Kontkanen 2009, 152)

Nuorille, jotka ovat iältään 18- 30- vuotiaita, on olemassa pankkien tarjoama asuntosäästöpalkkiotili (ASP-tili). ASP-tilin tarkoituksena on tukea nuorten ensiasunnon hankintaa, korkotuen ja säästöpalkkion avulla. Minimisäästöaika ASP-tilille on kaksi vuotta. Ostettavan asunnon hinnasta pitää kymmenen prosenttia tulla talletuksista ja niille maksetuista koroista. Yleiset pankkien vaatimat vakuudet vaaditaan myös asuntolainan saamiseen. Asuntosäästöpalkkiotilin sopimuksia voidaan muuttaa ja se on myös mahdollista vaihtaa eri pankkiin. Asuntolainan saa

myös ottaa eri pankista, kuin mihin henkilö on talletukset tehnyt. Pankit maksavat ASP-tilille korkoa 1 prosentin verran koko säästöajan. Henkilön saavutettua säästötavoitteensa ja on ostanut asunnon, maksaa pankki säästösummalle 2-4 prosentin lisäkoron. ASP-tilille saa valtion maksamaa korkotukea, jos ASP-lainan korko nousee yli tietyn prosenttimäärän. Tallettajan ASP-tilille tekemät talletukset eivät ole verotuksessa veronalaista tuloa eivätkä talletukselle maksetut korot. Asuntosäästöpalkkiotilin sopimus purkautuu, jos henkilö nostaa tililtään rahoja tai ostaa asunnon ennen kuin puolet sopimuksessa sovitusta summasta on talletettu. (Finanssivalvonta 2012.)

4.5 Kulutusluotot

Kulutusluotoiksi kutsutaan yleisesti suhteellisen lyhytaikaisia luottoja ja niillä yleensä rahoitetaan kulutustavaroiden ja palveluiden hankintaa. Auton, kodinkoneen, matkan tai huonekalujen hankinta voidaan rahoittaa kulutusluotolla. Kulutusluottoja myöntää tällä hetkellä useat eri tahot ja niiden myöntäjiä tulee koko ajan lisää markkinoille. Pankkien lisäksi kulutusluottoja myöntävät luottokorttiyhtiöt, rahoitusyhtiöt, kauppojen keskusliikkeet, yksittäiset kauppaliikkeet, posti-myyntiyritykset sekä matkanjärjestäjät. Yleensä nämä paikat ovat luoton myöntäjiä, mutta ei jokaisessa tapauksessa. Vaikka luottosopimus tehtäisiin kaupassa, usein luotonmyöntäjä on joku pankkikonserniin kuuluva luottokortti- tai rahoitusyhtiö. (Kontkanen 2009, 154.)

Pankit tarjoavat myös vakuudellisia velkakirjalainoja isommille hankinnoille esimerkiksi ajoneuvojen hankintaan. Pankkien myöntämille kulutusluotoille vaaditaan yleensä vakuus ja se nostetaan yleensä yhdellä kertaa hankinnan rahoittamiseen. (Kontkanen 2009, 155.)

Tililuotto on henkilön tiliin liitetty luottoraja ja se on jatkuvasti käytettävissä oleva kulutusluotto. Henkilö voi käyttää tililuottoa myös tiliin liitettyllä luottokortilla. Tililuottoja tarjoavat muun muassa pankit ja rahoitusyhtiöt. Korttiluotot jaetaan maksuaikakortteihin ja luottokortteihin. Luottokorttiluotto maksetaan takaisin kuukausilyhennyksinä ennalta sovitun määrän mukaan tai vastaavasti kertasuorituksena. Maksuaikakortilla saa korotonta maksuaikaa maksuaikakortin sopimuk-

sen mukaan ja siihen on yleensä mahdollista saada liitettyä luottolimiitti. (Kontkanen 2009, 155.)

Osamaksuluotto on yksittäisen tavaran hankintaan tarkoitettu kertaluotto. Tavaran omistusoikeus siirtyy ostajalle vasta kun viimeinen maksuerä on maksettu. Siihen asti tavaran omistusoikeus on myyjällä tai rahoitusyhtiöllä. Jos osamaksuluottoa ei makseta sovitusti, voi tavaran myyjä tai rahoitusyhtiö ottaa tavaran haltuunsa. (Kontkanen 2009, 155.)

4.6 Pikavipit

Pikavippiluotolla tarkoitetaan luottoa, jossa matkapuhelimen tai internetin välityksellä haetaan nopeaa ja vakuudetonta luottoa. Pikavipit ovat arvoltaan yleensä 50 – 500 euroa ja luottoajaltaan 7 vuorokaudesta 30 vuorokauteen, mutta myös 90 vuorokauden maksuaikojakin on mahdollista saada. Pikavipin hakijalla on oikeus perua lainahakemus 14 vuorokauden kuluessa lainan myöntämisestä. (Rekonen 2007, 14.)

Pikavippien kulut muodostuvat toimitus- ja käsittelykuluista sekä mahdollisesti tekstiviestikuluista lainaa ottaessa. Pikavippiyritys perii myöhässä maksetuista pikavipeistä maksuhuomautusmaksuja ja korkolain mukaista viivästyskorkoa.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyöhömmme valitsimme tutkimusmenetelmäksi kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen, koska tutkittava kohderyhmä oli laaja ja analysoitavan tiedon määrä oli suuri. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä olisi käsitellyt vain pientä osaa halutusta kohderyhmästä ja ei olisi mielestämme ollut oikea tapa tutkia asiaa. Tutkimuksen aineisto on kerätty Internetissä suoritetun kyselytutkimuksen avulla.

Tutkimuksessamme käytimme sähköistä E-lomake kyselyä. Se sopi mielestämme ominaisuuksiltaan parhaiten tämän kaltaiseen suuren kohderyhmän tutkimiseen. Sähköisessä muodossa olevan kyselyn hyötyinä on vastaajien tavoittaminen ja vastaamisen helppous. Tulosten poimiminen Excel-ohjelmaan on helppoa sähköisestä järjestelmästä. Sähköisen kyselylomakkeen kysymykset voi määrittellä haluttuun muotoon riippuen millaisia vastauksia kysymykseen halutaan.

5.1 Kohdeorganisaation esittely

Vaasan ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa väliaikaisena ammattikorkeakouluna 1.8.1996. Ammattikorkeakoulu vakinaistettiin 1.8.1996 ja siihen muodostettiin kolme eri toimialayksikköä joita ovat tekniikka ja liikenne, liiketalous ja matkailu sekä sosiaali- ja terveysala. Vaasan ammattikorkeakoulu muuttui osakeyhtiömuotoiseksi 2010 vuoden alussa ja viralliseksi nimeksi tuli Oy Vaasan ammattikorkeakoulu – Vasa yrkeshögskola Ab. (Vaasan ammattikorkeakoulu 2012)

Vaasan ammattikorkeakoulu on kansainvälinen ammattikorkeakoulu joka tarjoaa koulutusta kolmella eri kielellä, suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Koulussa opiskelee tällä hetkellä noin 3600 opiskelijaa, joista aikuisopiskelijoita on noin 700 sekä 300 ulkomaalaista opiskelijaa. Vaasan ammattikorkeakoulussa on kaksi kampusta, joita ovat Kaupungin kampus ja Palosaaren kampus jossa sijaitsee myös Tekniikan tutkimuskeskus Technobothnia. Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijakunta on VAMOK johon kuuluu noin 1700 opiskelijaa. (Vaasan ammattikorkeakoulu 2012)

Vaasan ammattikorkeakoulussa on mahdollista suorittaa 17 nuorten koulutusohjelmaa, 3 ylempää ammattikorkeakoulututkintoa sekä noin kymmenen aikuiskoulutusohjelmaa. Koulutusaloja ovat liiketalous, matkailu, sosiaali- ja terveysala, tekniikka ja liikenne sekä tietojenkäsittely. Koulusta valmistuu tradenomeja, restonomeja, insinöörejä, sairaanhoitajia, terveydenhoitajia ja sosionomeja työelämän eri tarpeisiin. (Vaasan ammattikorkeakoulu 2012)

5.2 Tutkimusmenetelmän valinta

Kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimuksella tarkoitetaan menetelmäsuuntausta, jolla kuvataan ja tulkitaan tutkimuksen aineistoa erilaisten tilastoiden ja numeroiden avulla. Tutkimuksen kohde kvantitatiivisessa tutkimuksessa perustuu usein eri luokitteluihin, joita voivat olla erilaiset vertailut, ilmiöt ja syy – ja seuraussuhteet, jotka perustuvat numerollisiin tuloksiin. (Heikkilä 2008, 16 – 19.)

Määrällistä tutkimusta lähettäessä tekemään lähtökohtana on tavallisesti, että tutkitaan aikaisempia samasta aiheesta tehtyjä tutkimustuloksia ja aikaisempaa kirjallisuutta aiheesta. Määrällistä tutkimusta tehdessä tutkijan tulee päättää mitä joukkoa tutkimuksen avulla tutkitaan. Useinkaan ei ole mahdollista tutkia koko perusjoukkoa, koska sen määrä voi olla liian suuri tutkittavaksi. (Anttila 2005, 234,239.)

Omassa työssämme valitsimme perusjoukoksi Vaasan ammattikorkeakoulun nuorisopuolen opiskelijat. Kyselyn tulokset on analysoitu ja esitetty tästä perusjoukosta kokonaisuudessaan.

5.3 Kyselytutkimus

Kyselytutkimus eli survey on yleisimmin käytetty tapa hankkia tutkimusaineistoa, silloin kun halutaan saada kerättyä laajojen ryhmien mielipiteitä, asenteita ja käsityksiä. Muuttujien välisiä suhteita tarkastellessa survey - kyselytutkimus on tyyppillinen menetelmä. Survey- kyselytutkimuksen periaatteisiin kuuluvat datan tuottaminen numeromuotoon, datan kokoaminen täsmälliseksi ja tarkastelun kestäväksi, kattavasti koko tutkimuskohteen käsittäväksi sekä tutkittavan ilmiön kattaminen sisällöltään riittäväksi. Kyselyt sopivat parhaiten, olosuhteiden, tilanteiden

ja käytäntöjen kartoittamiseen sekä vertailemiseen. Kyselytutkimuksen etuna on sen helppous ja suhteellisen taloudellinen tapa hankkia isolta määrältä dataa, mutta se hieman rajaa myös kysyttävän tiedon määrää. (Anttila 2005, 182 – 183.)

E-lomake kysely toteutettiin kevään 2012 aikana. E-lomake ohjelmistoon olimme tutustuneet jo aikaisemmin opinnäytetyöhön liittyvällä kurssilla, joten ohjelmiston käyttäminen ja ominaisuudet olivat jo osittain tuttuja. Kyselylomakkeen suunnittelimme ensin Word-tiedostolle, josta siirsimme ne verkkopohjaiseen E-lomake ohjelmistoon. Kyselylomakkeen suunnittelussa käytimme hyväksi Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 julkaisemaa tutkimusta koskien korkeakouluopiskelijoiden toimeentuloa ja opiskelua. Mielestämme kyseisen tutkimuksen kyselylomakkeen kysymykset olivat sopivia meidän tutkimukseemme. Testasimme kyselyn kolmella testihenkilöllä, selvittääksemme kyselyn toimivuuden. Palaute kyselystä oli myönteistä testi henkilöiltä.

5.4 Kyselylomakkeen sisältö

Kyselomakkeemme kysymykset oli jaettu kuuteen eri osaan. Ensimmäinen osa käsitteli kyselyyn vastanneiden taustatietoja. Taustatieto osassa selvitimme vastaajien sukupuolta, ikää, asumismuotoa sekä monesko opiskelu vuosi opiskelijalla oli menossa ja montako opintopistettä opiskelijalla oli tähän mennessä kertynyt. Toinen osa käsitteli opiskelua ja työntekoa. Opiskelu osassa halusimme selvittää työnteon vaikutusta opintojen etenemiseen sekä miksi opiskelijat työskentelevät opintojensa ohessa. Kysyimme myös opiskelijoilta joilla opinnot olivat edenneet tavoitteita hitaammin syitä tähän. Ulkomaan opiskelusta oli myös muutamia kysymyksiä. Halusimme myös selvittää vastaajien suhtautumista virtuaaliopintoihin eri väittämien kautta ja mitä parannettavaa niissä heidän mielestään olisi, myös opintoihin käytettävää aikaa koskeva kysymys oli tässä osiossa. Kolmas osa käsitteli opintukeen liittyviä asioita. Kysyimme vastaajilta opintotuki kuukausien noston määrää lukuvuoden aikana ja ovatko he rajoittaneet niiden nostoa jonkin syyn takia. Halusimme myös selvittää kyselyssä minkä verran vastaajilla on opintolainaa. Viimeinen kohta tässä osiossa oli miten opiskelijat haluaisivat kehittää opintotukea. Neljäs osa käsitteli vastaajien tuloja ja menoja sekä toimeentuloa. Selvi-

timme tässä mistä opiskelijat saavat kuukausittaiset tulonsa ja mistä heidän kuukausittaiset menonsa johtuvat ja minkälainen heidän taloudellinen tilanteensa on. Viides osa käsitteli rahankäyttöä ja kulutuskäyttäytymistä. Tässä osassa kysyimme jääkö opiskelijoilla rahaa säästöön ja seuraavatko he omaa rahankäyttöään. Kuudes osa käsitteli vastaajien lainoja ja luottoja. Halusimme selvittää tässä moniko vastaajista omistaa luottokortin ja mihin he sitä käyttävät. Selvitimme myös mitä lainoja ja luottoja vastaajilla on. Kyselyn lopussa annoimme opiskelijoiden kertoa mielipiteitä ja kehitysehdotuksia kyselymme aiheisiin.

5.5 Tutkimuksen luotettavuus

Jokaisessa tutkimuksessa pyritään välttämään virheiden syntyä, mutta silti luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat tuloksissa. Kaikkien tutkimusten luotettavuutta pyritään tämän vuoksi arvioimaan erilaisten mittarien ja tutkimusten avulla. Keskeisiä käsitteitä tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa ovat reliabiliteetti ja validiteetti. Reliaabelius tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta. Esimerkiksi kun kaksi eri tutkijaa saa samanlaisen tuloksen tutkittavasta asiasta tulosta voidaan pitää reliaabelina. Validius eli pätevyys tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä mitä on tarkoituskin mitata. (Hirsijärvi ym. 2009, 231.)

Kvantitatiivisissa tutkimuksissa on kehitetty mittarien luotettavuutta arvioivia tilastollisia menettelytapoja. Mittarit ja menetelmät eivät aina vastaa tutkijan omaa kuvitelmaa todellisuudesta, jota tutkija omasta mielestään kuvittelee tutkivansa. Esimerkiksi kyselylomakkeen kysymyksiin saadaan vastaukset, mutta toisinkuin tutkija on suunnitellut. Syynä tähän on usein vastaajien kysymyksen ymmärtäminen väärin. Saatujen tulosten käsittely tutkijan alkuperäisen ajattelu mallin mukaan voi olla haitallista, koska silloin tulosten analysointi voi olla virheellistä. (Hirsijärvi ym. 2000, 213- 214.)

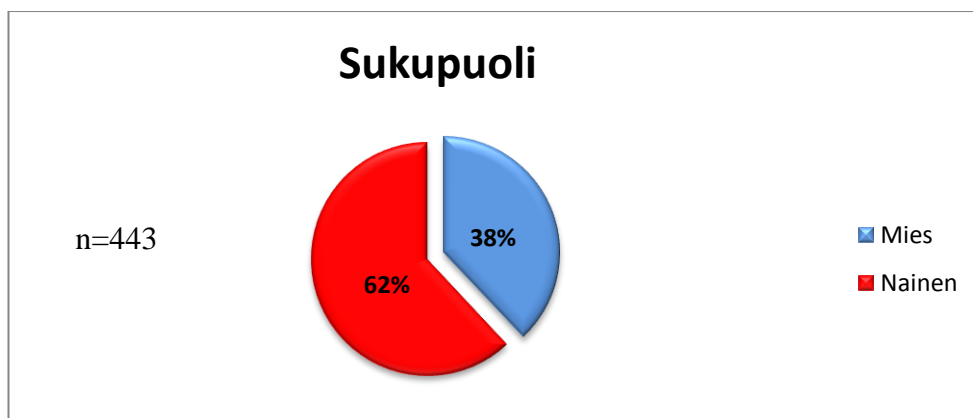
Pyrimme omassa kyselylomakkeessa mielestämme esittämään kysymykset selkeästi virheellisten vastausten välttämiseksi. Kyselylomakkeen kysymyksissä oli selkeästi ohjeita kysymyksiin liittyen. Tulosten analysoinnissa karsimme virheel-

liset ja huolimattomasti vastatut tulokset pois, jotta tulokset ovat luotettavia. Kyselyssämme oli vain muutama kohta, johon opiskelijat ilmoittivat itse vastaukset kysymykseen, muuten kyselyn kysymysten vastausvaihtoehdot oli annettu valmiiksi. Tämä vähensi mielestämme kyselyn vastausten virhemarginaalia.

6 TULOSTEN RAPORTOINTI

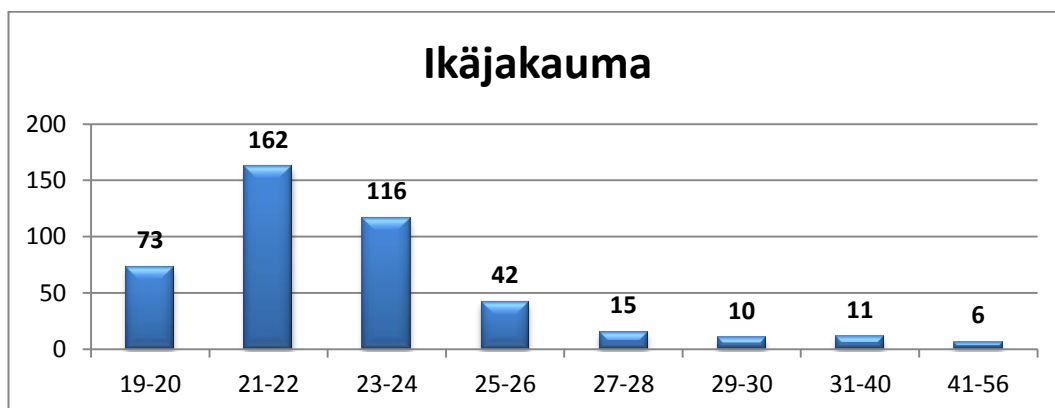
6.1 Taustatietoa vastaajista

Suoritimme kyselyn Vaasan ammattikorkeakoulun päiväpuolen opiskelijoille. Kyselyyn vastasi yhteensä 448 henkilöä. Miesten osuus kyselyyn vastanneista oli 170 henkilöä eli 38 prosenttia ja naisten osuus 273 henkilöä eli 62 prosenttia. 5 henkilöä ei ilmoittanut sukupuoltaan.

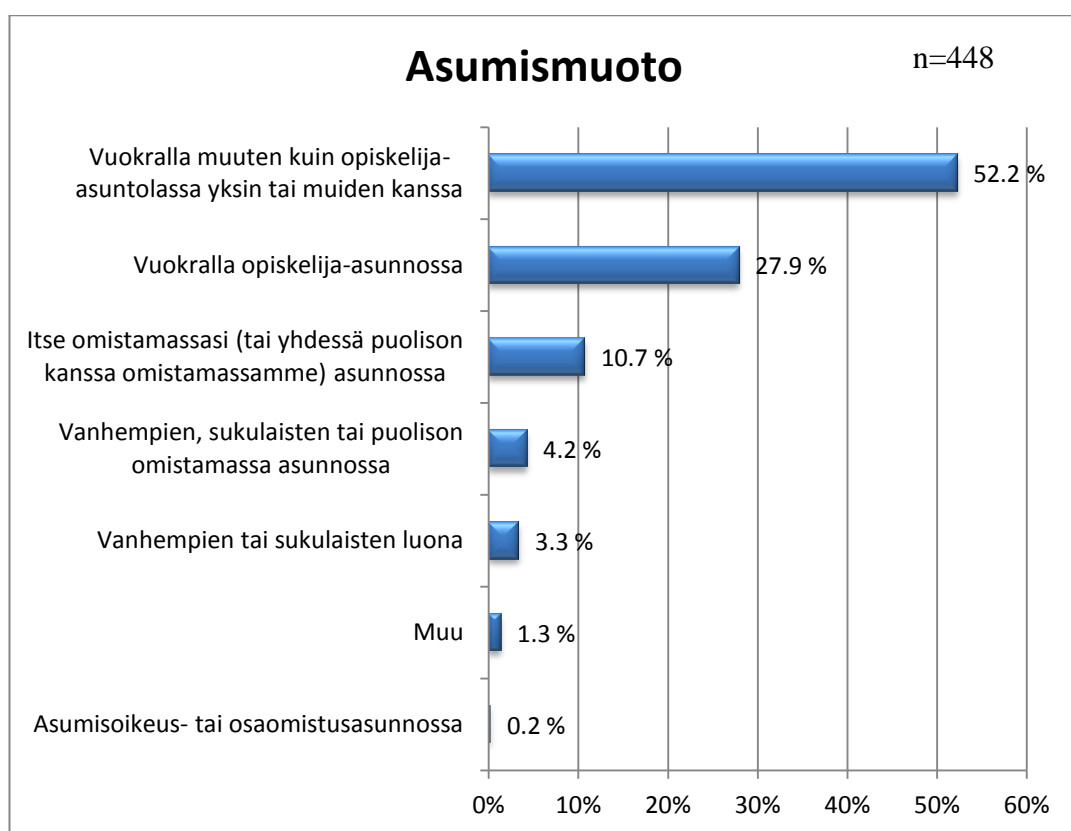
Kuvio 2. Sukupuoli.

Vastanneiden ikäjakauma vaihteli 19 – 56 vuoden välillä. Eniten vastauksia tuli 21- 23-vuotiailta joita oli noin 50 prosenttia kyselyyn vastanneista. Vastaajien ikäkeskiarvoksi tuli 23.1 vuotta. 12 henkilöä ei halunnut ilmoittaa ikäänsä ja yhden jouduimme hylkäämään virheellisen merkinnän vuoksi.

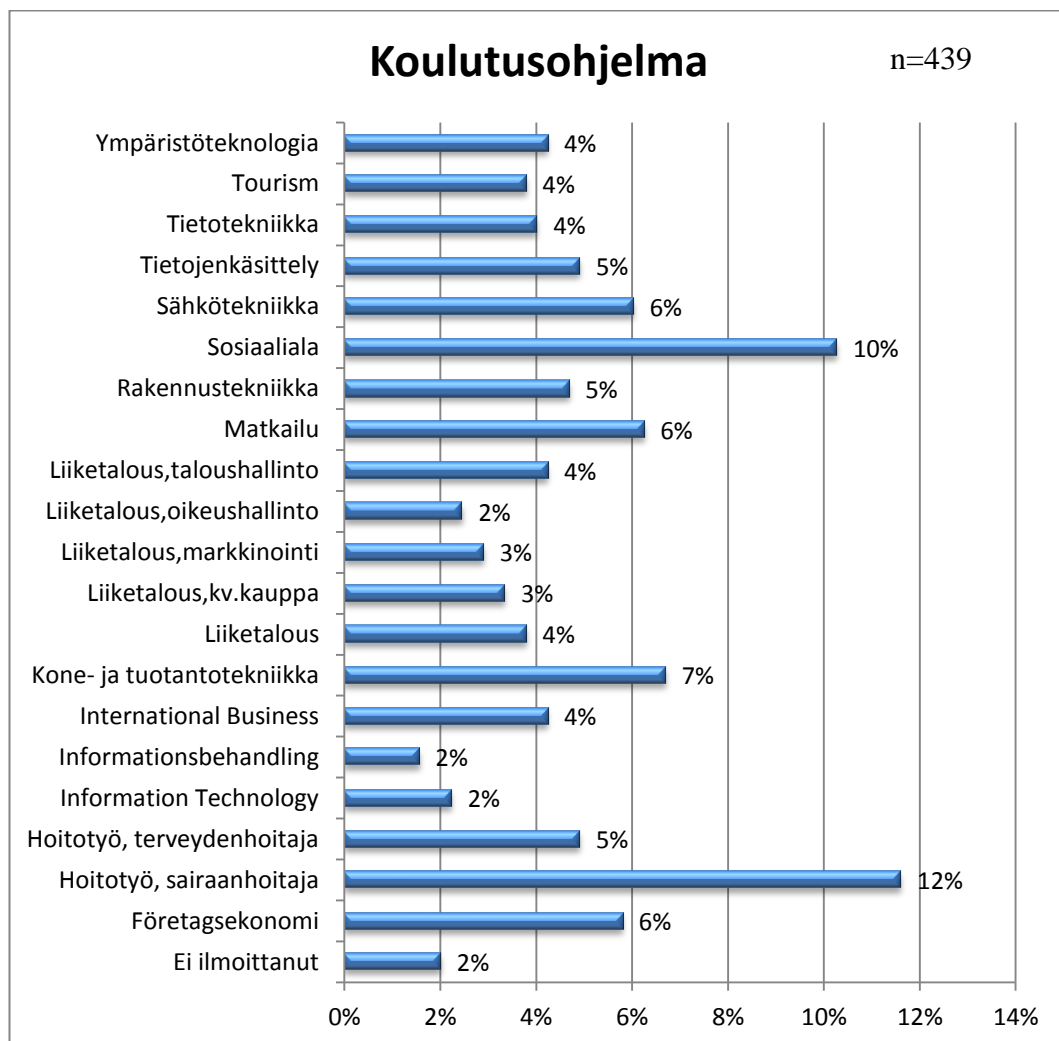
Kuvio 3. Ikäjakauma.

Kyselyyn vastanneista noin 80 prosenttia asui vuokralla. Vuokralla asuvista 28 prosenttia asui vuokralla opiskelija-asunnoissa ja 52 prosenttia asui vapailta markkinoilta hankituissa vuokra-asunnoissa. Itse omistamassa tai puolison kanssa omistamassa asunnossa asui noin 11 prosenttia vastanneista. Vanhempien, sukulaisten tai puolison omistamassa asunnossa asui noin 4 prosenttia. Vanhempien tai sukulaisten luona asui noin 3 prosenttia vastaajista. Muu kohdan oli valinnut noin 1 prosenttia. Vähiten vastaajista asui asumisoikeus- tai osaomistusasunnossa luvun ollessa 0.2 prosenttia.

Kuvio 4. Asumismuoto.

Kyselyyn vastanneista suurin ryhmä eli 43 prosenttia opiskeli liiketalouden ja matkailun koulutusohjelmassa. Toiseksi eniten opiskeli tekniikan ja liikenteen koulutusohjelmassa 28 prosenttia. Kolmanneksi suurin ryhmä oli 27 prosentin osuudella sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelijoita. Suurin yksittäinen ryhmä oli sairaanhoitaja 12 prosentin osuudella kyselyyn vastanneista. Kyselyyn vastanneiden jakautuminen eri koulutusohjelmiin oli mielestämme hyvä.

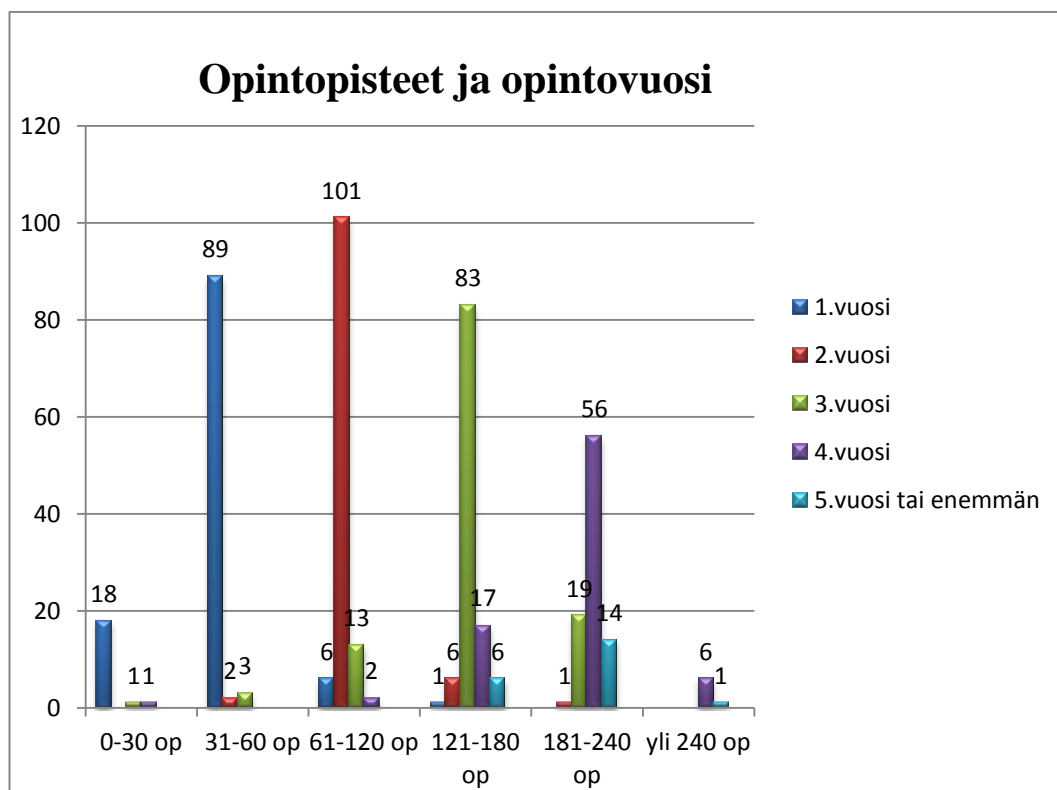

Kuvio 5. Koulutusohjelma.

Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden opintovuotta tarkasteltaessa kolme suurinta ryhmää olivat 1-3 vuoden opiskelijat. Prosentit jakautuivat lähes tasan näiden kolmen ryhmän kesken. Ensimmäisen vuoden opiskelijoita oli 26 prosenttia, toisen vuoden opiskelijoita 25 prosenttia ja kolmannen vuoden 27 prosenttia. Neljänneksi eniten oli neljännen vuoden opiskelijoita 18 prosenttia ja vähiten kyselyyn vastasi 5 vuoden opiskelijoita.

Opintopisteitä ja opintovuotta tarkastelemalla voi huomata, että suurimmalla osalla opiskelijoista opinnot ovat edenneet tavoite aikataulun mukaan. Vastaajien joukosta löytyy myös muutama henkilö, joilla opiskelujen eteneminen on todella hidasta suhteessa opiskeluvuosiin. Kyselyyn vastasi myös seitsemän henkilöä, joilla

oli jo yli 240 opintopistettä. Tästä voi päätellä sen, että näillä henkilöillä on kasassa ylimääräisiä opintopisteitä koulutusohjelmaan nähden.

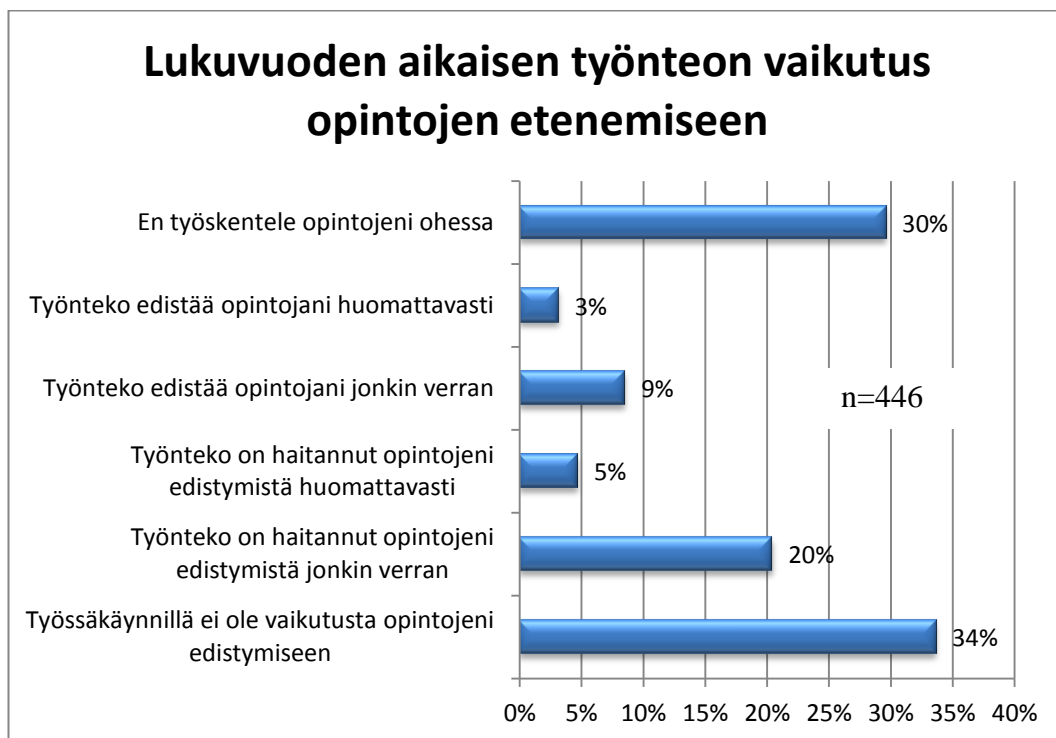

Kuvio 6. Opintopisteet ja opintovuosi

6.2 Opiskelu

6.2.1 Lukukauden aikaisen työnteon vaikutus opintojen etenemiseen.

Noin kolmannes vastanneista ei näe työnteolla lukukauden aikana olevan merkitystä opintojen etenemiseen ja vähän alle kolmannes ei työskentele lukukauden aikana ollenkaan. Neljäsosalle vastanneista työnteolla on ollut haitallista vaikutusta opintojen etenemiselle ja noin kymmenesosa katsoo sen edistävän opintoja.

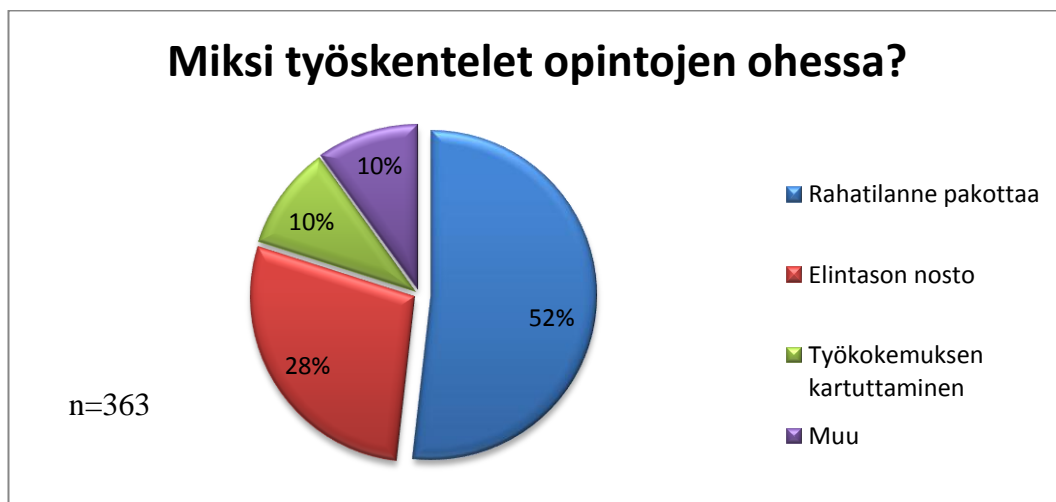

Kuvio 7. Lukuvuoden aikaisen työnteon merkitys opintojen etenemiseen

6.2.2 Miksi työskentelet opiskelujen ohessa

Opiskelijat saivat valita kyseisessä kohdassa mielestään tärkeimmän syyn työnteolle. Hieman yli puolella vastanneista huono rahatilanne pakottaa työskentelemään opintojen ohessa. Myös elintasoa halutaan nostaa työskentelemällä opintojen ohessa ja vain kymmenesosa kokee työnteon tärkeäksi työkokemuksen kartuttamisen kannalta. Vastausten perusteella tulee selväksi, että opintotuki ei ole riittävä rahoitus muoto opiskelijan elämisen kustannusten kattamiseen.

”iltalehden uutinen ”kesälomat pois opiskelijoilta” ...naurettavaa puhetta ihmiseltä (rikkaalta) joka on aivan vieraantunut tavallisista (köyhistä ?) kansalaisista..Toimeentullakseen on välttämätöntä työskennellä joko opiskelujen ohessa jatkuvasti tai koko kesä joka itselle ja monelle muulle sopii paremmin..”

Kuvio 8. Miksi työskentelet opintojen ohessa

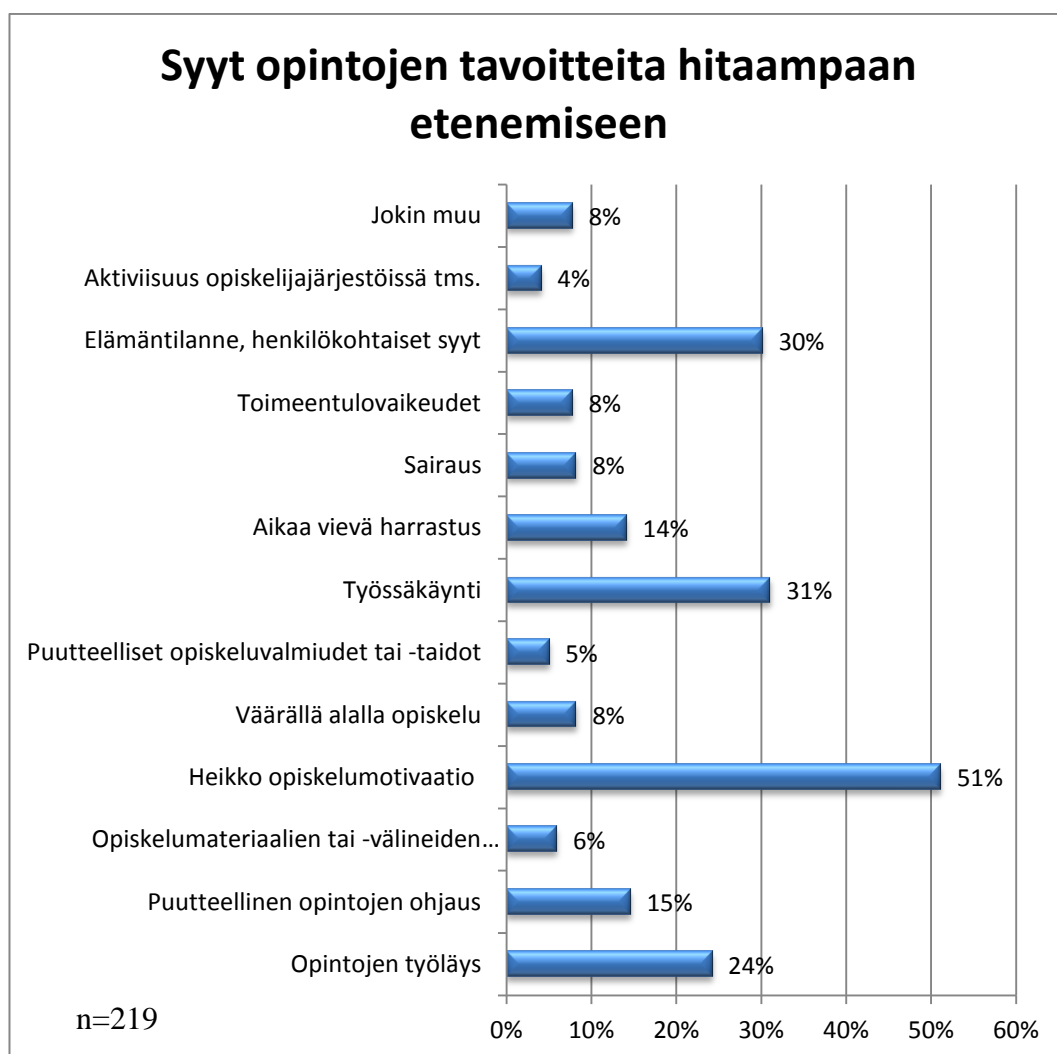
6.2.3 Opiskelun tavoitteita hitaamman edistymisen syyt

Kysymykseen "Jos opintosi ovat edenneet tavoitteita hitaammin, mitkä ovat keskeisimmät syyt tähän?". Kyselyyn vastanneista 49 prosenttia koki opintojen edenneen tavoitteita hitaammin. Opiskelijoille annettiin mahdollisuus valita 1-3 keskeisintä syytä opintojen hitaaseen etenemiseen. Tuloksissa pitää huomioida, että 219 koki vähintään yhden syyn vaikuttavan opintojen hitaaseen etenemiseen.

Suurin syy opintojen hitaaseen etenemiseen oli heikko opiskelumotivaatio, jonka oli valinnut 51 prosenttia opiskelijoista joilla olivat opiskelut edenneet tavoitteita hitaammin. Mielestämme yllättävän suuri osa oli valinnut heikon opiskelumotivaation syyksi opintojen hitaaseen etenemiseen. Toisista suurin syy oli työssäkäynti, jonka oli valinnut 31 prosenttia vastanneista. Elämäntilanne/henkilökohtaiset syyt olivat kolmanneksi suurin etenemiseen vaikuttava asia. Tämän syyn oli valinnut 30 prosenttia opiskelijoista. Vielä selvästi erottuva joukko oli opintojen työläisyys, minkä oli valinnut 24 prosenttia opiskelijoista. Puutteellisen opintojen ohjauksen koki syyksi 15 prosenttia opiskelijoista. Harrastukseen käytetyn ajan ilmoitti 14 prosenttia kysymykseen vastanneista syyksi.

Toimeentulovaikeudet, sairaus ja väärällä alalla opiskelu olivat syynä 8 prosentilla. Opiskelumateriaalien heikon saatavuuden koki 6 prosenttia vastanneista vaikuttavan hitaaseen etenemiseen. Puutteelliset opiskelutaidot olivat syynä 5 pro-

sentilla ja opiskelijajärjestössä toimimisen koki syyksi opintojen hitaaseen etenemiseen 4 prosenttia kysymykseen vastaajista.

Kuvio 9. Syyt opintojen tavoitteita hitaampaan etenemiseen

6.2.4 Vaihto opiskelu- ja harjoittelu

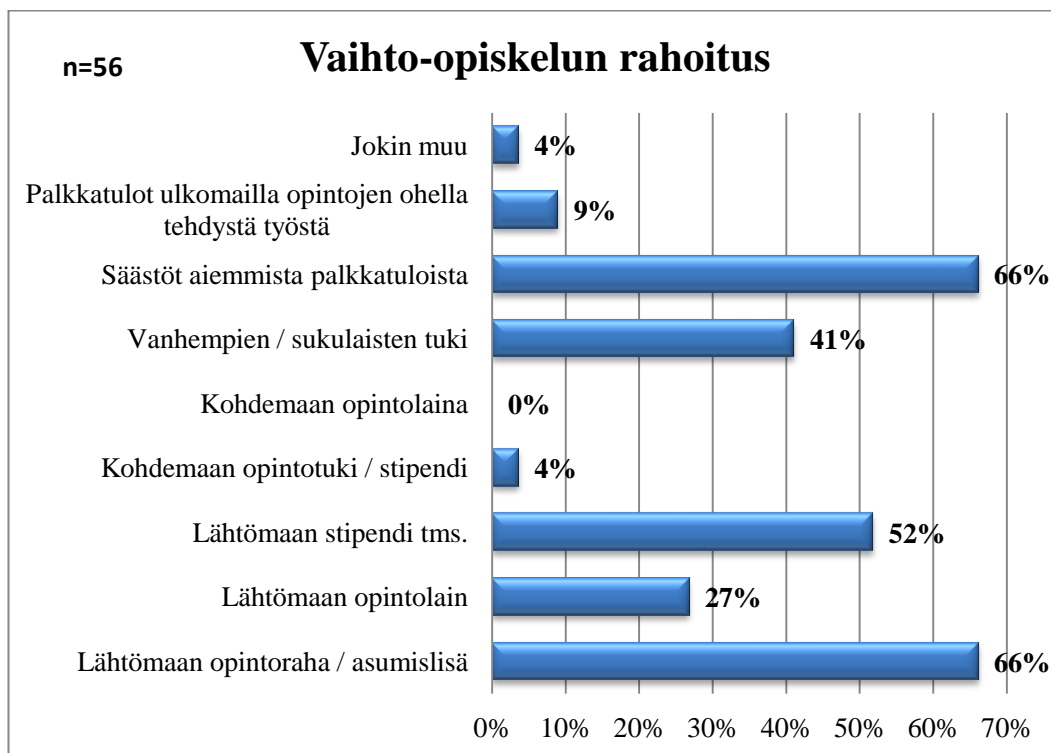
Halusimme selvittää myös kyselyssä opiskelijoiden opiskelua tai harjoittelua ulkomailla. Tulosten perusteella noin 60 prosenttia vastanneista ei ole kiinnostunut opiskelusta tai harjoittelusta ulkomailla. Lähes 30 prosenttia opiskelijoista haluaisi tai aikoo suorittaa opintoja tai harjoittelun ulkomailla tulevaisuudessa. 12 prosenttia vastaajista on suorittanut opintoihinsa liittyvän harjoittelun – tai opintoja ulkomailla.

Kuvio 10. Ulkomaan opiskelu/harjoittelu.

6.2.5 Vaihto-opiskelun rahoitusmuodot

Vaihto-opiskelun rahoitus kysymykseen vastasivat ainoastaan ne opiskelijat, jotka olivat suorittaneet joko opintoja tai harjoittelua ulkomailla. Jouduimme hylkäämään muutamien henkilöiden vastauksia, koska he eivät olleet suorittaneet opintoja tai harjoittelua ulkomailla. Opiskelijat saivat valita mitä rahoitusmuotoja he olivat käyttäneet ulkomaanvaihdon aikana. Suurin osa rahoitti ulkomaanvaihtoa lähtömaan opintotuella tai aikaisemmilla säästöillä palkkatuloista. Molempien osuus oli 66 prosenttia. Lähtömaan stipendillä vaihtoa rahoitti noin 50 prosenttia vastaajista. Vanhempien ja sukulaisten tuen oli valinnut rahoitusmuodoksi noin 40 prosenttia opiskelijoista. Opintotukeen liittyvä opintolaina oli 27 prosentilla vastaajista rahoitusmuotona. 9 prosenttia opiskelijoista rahoitti vaihtoaan työskentelemällä ulkomailla, tämän valinneista todennäköisesti suurin osa sai palkkaa ulkomailla suoritetusta työharjoittelusta. Kohdemaan opintotuella tai stipendin avulla rahoitti 4 prosenttia. Jokin muu kohdan oli valinnut myös 4 prosenttia.

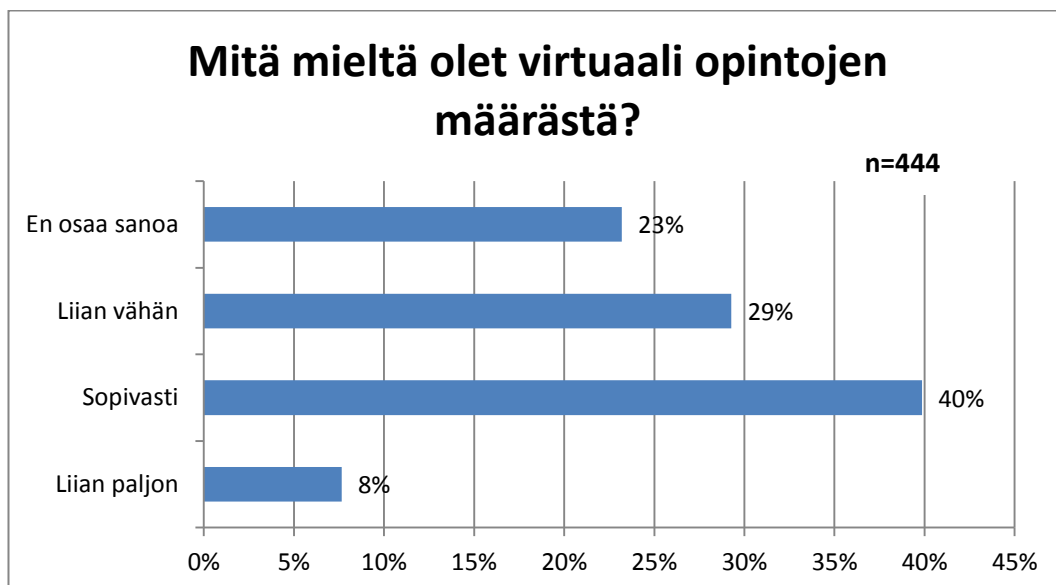
Kuvio 11. Rahoitusmuodot ulkomaan vaihdossa.

6.2.6 Virtuaaliopintojen määrä Vaasan ammattikorkeakoulussa

Suurin osa vastanneista noin 40 prosenttia piti virtuaaliopintojen määrää sopivana opinnoissaan. Myös virtuaaliopintojen määrään tyytymättömiä löytyi noin 30 prosenttia, mutta myös aika suuri ryhmä eli noin neljännes ei osannut mielipidettään sanoa. Vastausten perusteella ei voi tehdä tarkkaa johtopäätöstä virtuaaliopintojen määrästä Vaasan ammattikorkeakoulussa. Virtuaaliopintojen määrää koskevaan kysymykseen olisi mielestämme voinut miettiä eri vastausvaihtoehdot, koska 23 prosenttia vastasi en osaa sanoa. Tähän kysymykseen olisi voinut laittaa tyytyväisyysasteikon mitattaessa virtuaaliopintojen määrää Vaasan ammattikorkeakoulussa.

”Saisi olla enemmän virtuaali opintoja yleensä sote alalla”

”Virtuaaliopinnot sopisivat hyvin työssäkäyvälle ja etäopintoina. VAMKI:ssa niitä saisi olla suurempi valikoima.”

Kuvio 12. Virtuaaliopintojen määrä.

6.2.7 Virtuaaliopintojen soveltuvuus eri aineryhmille

Virtuaaliopintojen soveltuvuutta eri opintoaloille vertailtaessa tulee ilmi, että vastaajien mielestä virtuaaliopinnot sopivat parhaiten viestinnän opiskeluun ja tietoteknisille opinnoille. Huonoiten virtuaaliopinnot soveltuvat opiskelijoiden mielestä matemaattisten, kielten ja oman erikoistumisalan opiskeluihin.

”Virtuaaliopinnot eivät mielestäni voi korvata lähiopetuksen käytännön opetusta. Esim. Kieliopinnoissa lähiopetus on tärkeää, että voi puhua kieltä muiden ryhmäläisten kanssa ja saada opettajalta vinkkejä ääntämiseen. -Parannusta voisi olla opettajien osallistumisen lisääminen. -Hyvä puoli virtuaaliopinnoissa on se, että ne voi tehdä koska vain, missä vain.”

”Tulisi miettiä tarkemmin, mitkä opintojaksot soveltuvat parhaiten virtuaaliopinnoiksi. Matemaattiset aineet ovat mielestäni hankalampia virtuaalisesti kuin lähiopetuksena.”

”Varsinkin matemaattiset aineet eivät sovi virtuaalisesti opetettavaksi, koska se on monelle niin haastavaa ja siinä tippuu helposti kärryiltä. Ja sitten on usein mahdotonta tai erittäin vaikeaa pyytää apua tai kysyä opettajaa selittämään asian

uudelleen. Myös henkinen kynnyks kysyä on paljon suurempi kuin lähiopetuksessa.”

Johtopäätöksenä voi ajatella, että viestinnän ja tietotekniikan osa-alueita oppii myös virtuaalisten kurssien avulla. Matemaattiset, kielet ja oman erikoistumisalan opinnot ovat opiskelijoiden mielestä sellaisia, että parhaiten oppii perinteisillä lähiopetuksen tunneilla.

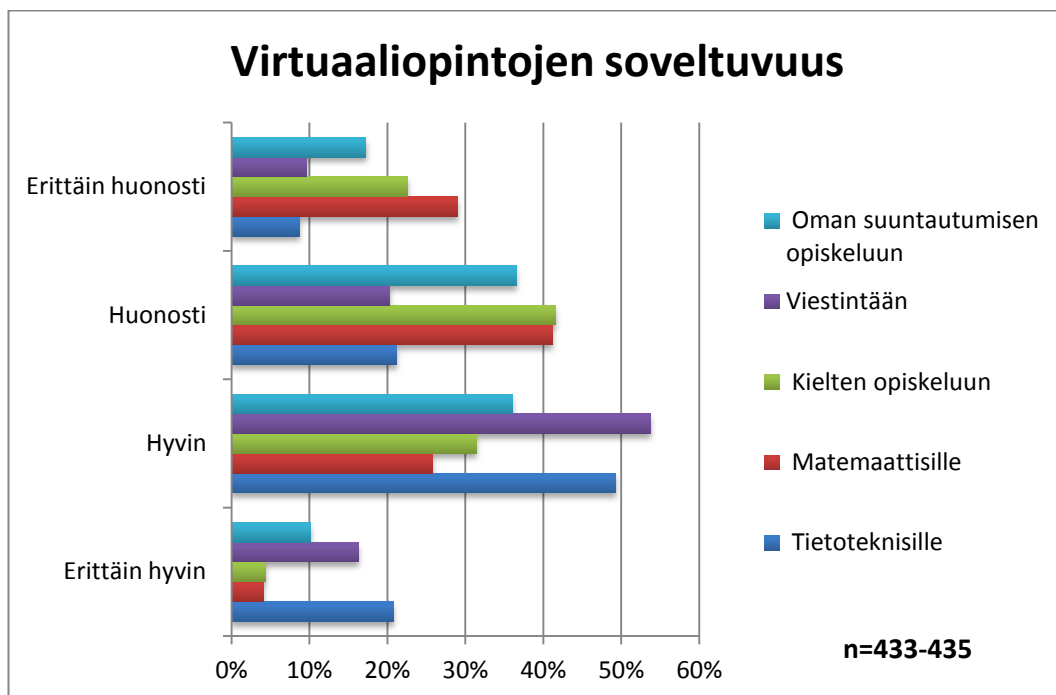
Kommentteja virtuaalikurssien soveltuvuudesta johonkin muuhun kurssiin opiskelijoiden vastausten joukosta nousi esille seuraavat vastaukset.

”Kaikki turhat Iop:n kurssit”

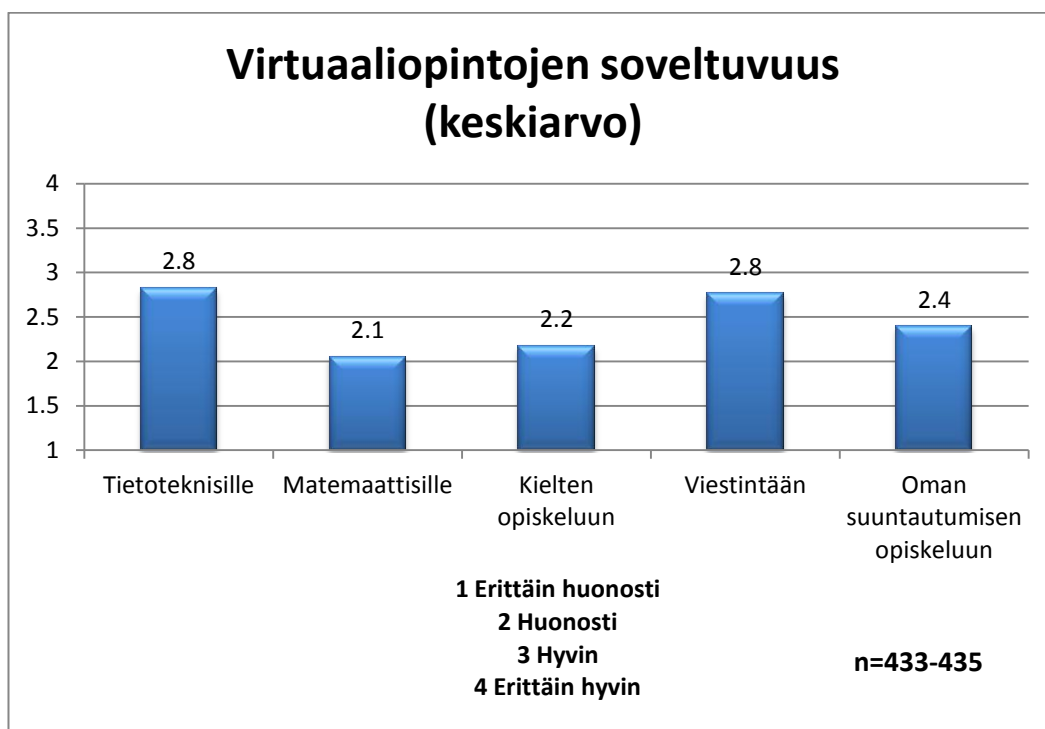
”Vapaa valintaisille kursseille”

”Ns. reaaliaineet”

Virtuaaliopintojen soveltuvuutta keskiarvoa mitattaessa asteikolla 1-4, viestintä ja tietotekniikka saivat sopivuus keskiarvoksi 2.8. Oman suuntautumisen virtuaaliin opiskeluun luvuksi tuli 2.4. Kielten opiskelu sai keskiarvoksi 2.2 ja matemaattisten aineiden opiskelu sai keskiarvoksi 2.1. Käytimme virtuaaliopintojen sopivuuden vertailussa kahta eri tapaa, jotta voimme olla varmoja tulosten oikeellisuudesta ja mielestämme tulokset tukevat hyvin toisiaan.

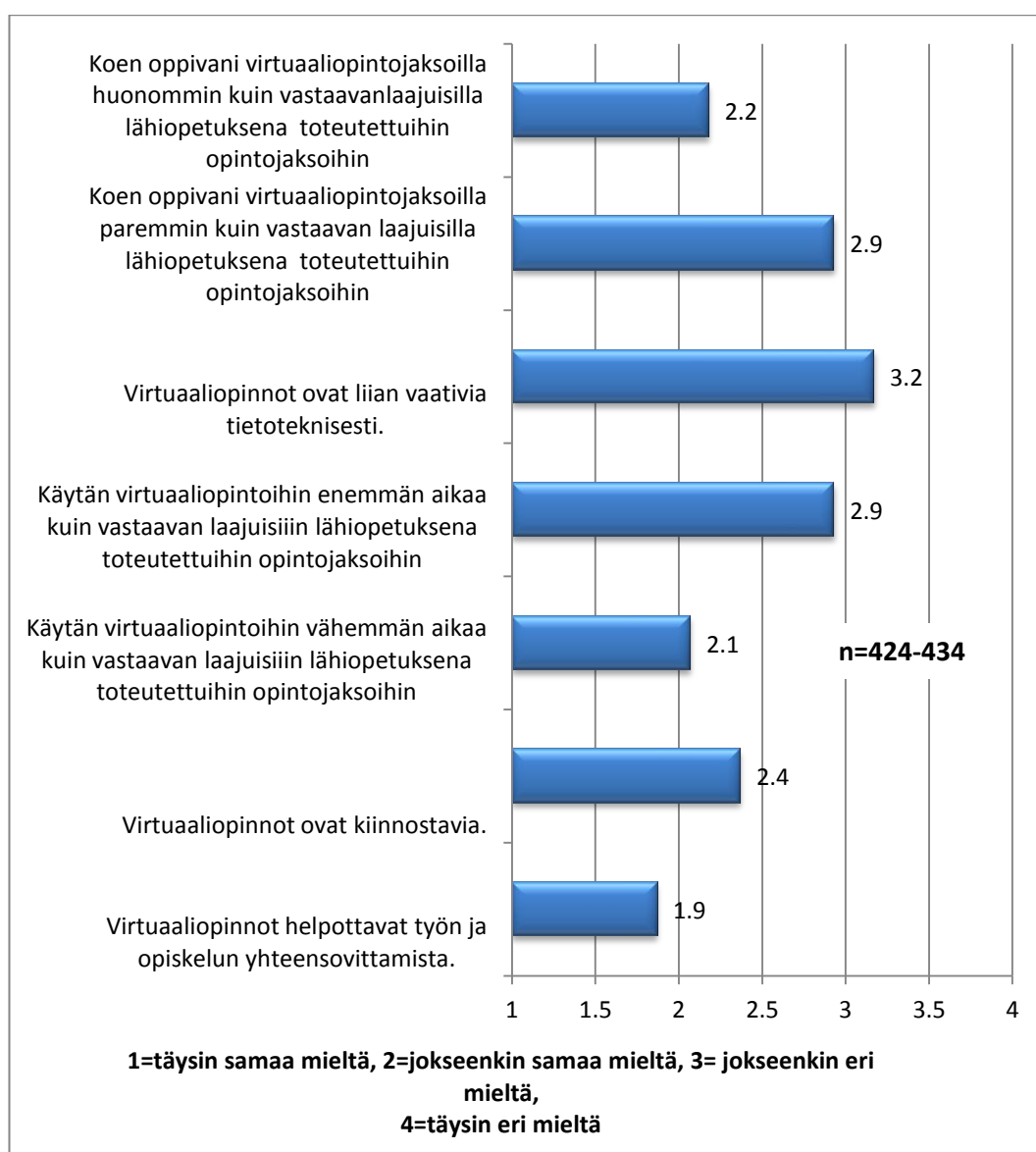
Kuvio 13. Virtuaaliopintojen soveltuvuus opinnoille.

Kuvio 14. Virtuaaliopintojen soveltuvuus opinnoille (keskiarvo).

6.2.8 Virtuaaliopintoihin liittyviä väittämiä

Virtuaaliopinto väittämät kysymyksessä vertailtiin virtuaaliopintoihin liittyviä väittämiä keskiarvojen perusteella. Vastausten perusteella virtuaaliopintoja ei pidetty tietoteknisesti liian vaativina. Samaa mieltä oltiin sen kanssa, että virtuaaliopinnot helpottavat työn ja opiskelun yhteensovittamista. Virtuaaliopintojaksoilla opiskelijat eivät koe oppivan yhtä hyvin, kuin vastaavan laajuisilla lähiopetus opinnoilla. Opiskelijat käyttävät myös vähemmän aikaa virtuaaliopintoina toteutettuihin opintoihin, kuin lähiopetuksena toteutettuihin.

Kuvio 15. Virtuaaliopinto väittämät

6.2.9 Keskimääräinen ajankäyttö opiskeluun ja ansiotyöhön

Opiskelijat käyttävät keskimäärin viikossa yhteensä 38 tuntia opiskeluun ja ansiotyöhön. Lähiopetuksen osuus on noin 20 tuntia ja siihen liittyvän itsenäisen opiskelun osuus 6 tuntia. Virtuaaliopiskeluun opiskelijat käyttävät keskimääräisesti vähän päälle 2 tuntia ja ansiotyöhön melkein 10 tuntia. Opiskelijan viikossa opetuksen ja ansiotyöhön käytettävää määrää voi verrata koko päivä töissä käyvän henkilön viikkotuntimäärään.

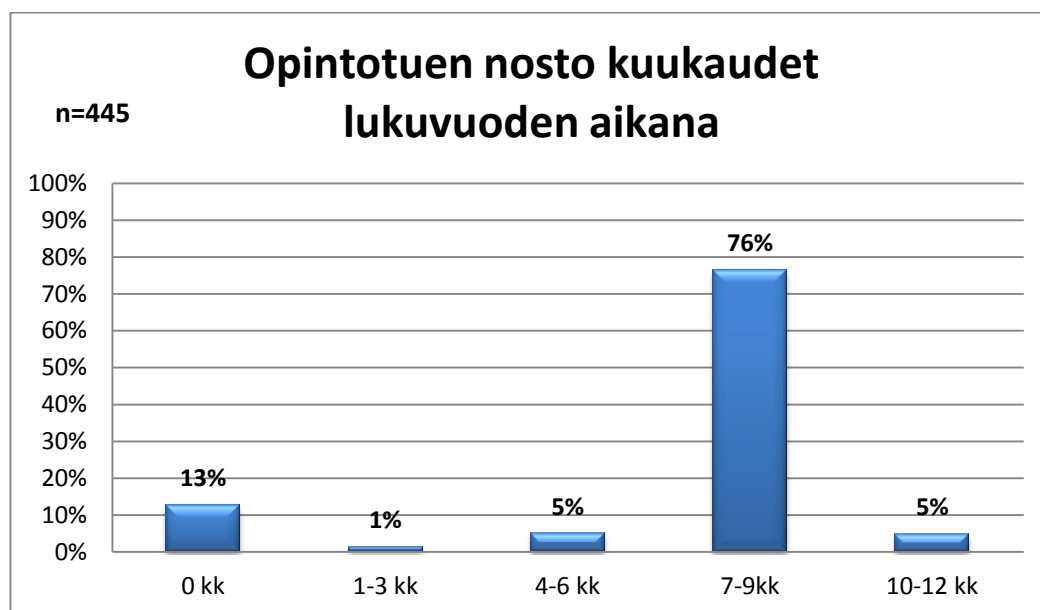
Taulukko 7. Opiskeluun ja ansiotyöhön käytetty viikkotunti määrä.

n=413	Keskiarvo h/vko	Mediaani h/vko
Lähiopetus	19,84	20
Itsenäinen opiskelu	6,34	5
Virtuaaliopiskelu	2,43	1
Ansiotyö	9,58	5
<i>Yhteensä</i>	38,17	39

6.3 Opintotuki

6.3.1 Opintotukikuukausien nosto lukuvuoden aikana

Suurin osa kyselyyn vastanneista opiskelijoista eli 76 prosenttia nostaa opintotukea lukuvuoden aikana 7-9 kuukautta. Seuraavaksi suurin ryhmä oli opiskelijat, jotka eivät nosta opintotukea lainkaan lukuvuoden aikana. Tähän voi olla monta syytä, miksei opiskelija nosta opintotukea. Esimerkiksi opiskelija voi työskennellä niin, että tulot ylittävät tulorajat tai tukikuukaudet on käytetty loppuun. 4-6 kuukautta opintotukea nostavien osuus oli 5 prosenttia kyselyyn vastanneista. 10-12 kuukautta opintotukea nosti myös 5 prosenttia. Opiskelijat, jotka suorittavat opintoja kesällä nostavat opintotukea yli 9 kuukautta joka on normaali nostokuukausien määrä lukuvuonna.

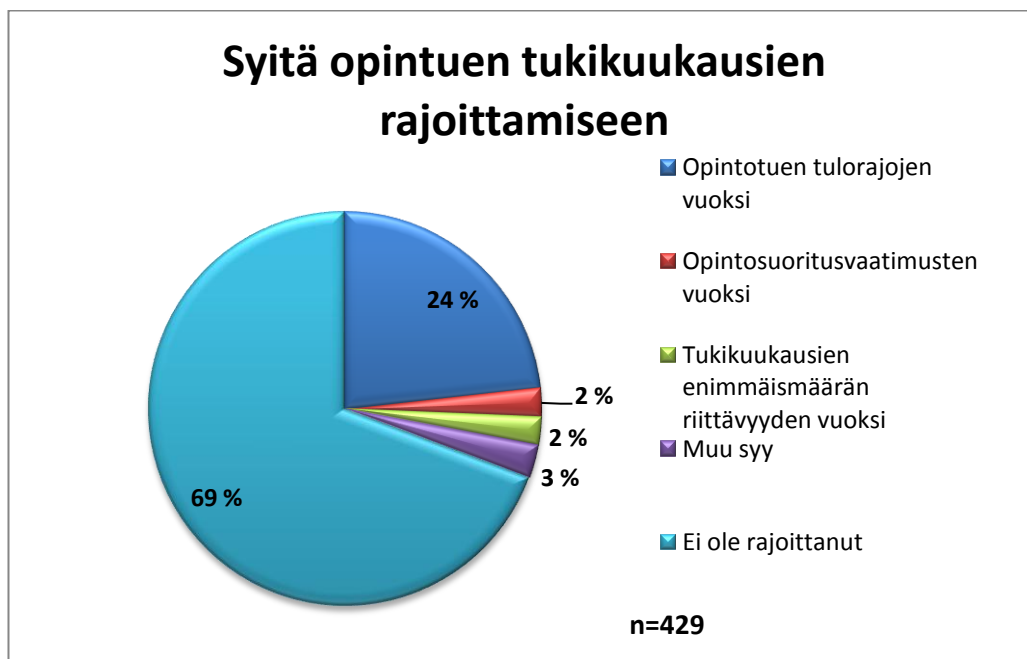

Kuvio 16. Opintotukikuukausien määrä lukuvuoden aikana

6.3.2 Opintotuen tukikuukausien rajoittamisen syyt

Edellisessä kysymyksessä tuli ilmi, että suurin ryhmä kyselyyn vastanneista opiskelijoista nosti opintotukea 7-9 kuukautta. Tämän johdosta noin 70 prosenttia vastanneista opiskelijoista ei ole joutunut rajoittamaan opintotuen tukikuukausien määrää lukuvuoden aikana. Yhteensä 31 prosenttia kyselyyn vastanneista opiskelijoista on joutunut rajoittamaan opintotuen nostoa lukuvuoden aikana. Suurin syy miksi opiskelijat olivat rajoittaneet opintotuen nostoa, oli opintotuen tulorajat. Tämän syyn oli valinnut 24 prosenttia opiskelijoista. Opintotukikuukausien enimmäismäärän vuoksi opintotuen nostoa oli joutunut rajoittamaan 2 prosenttia, opintosuoritus vaatimusten eli tarvittavien opintopisteiden takia tuen nostoa on rajoittanut 2 prosenttia vastaajista. Muun syyn ilmoitti 3 prosenttia vastaajista tuen rajoittamisen syyksi.

”Tukikuukausien määrää pitäisi kehittää. Jos on esim. aikaisemmin opiskellut toista alaa ja nyt suorittaa uutta tutkintoa, siitä ei pitäisi rangaista eväämällä opintotukea, koska tukikuukaudet ovat jo kuluneet loppuun. ”

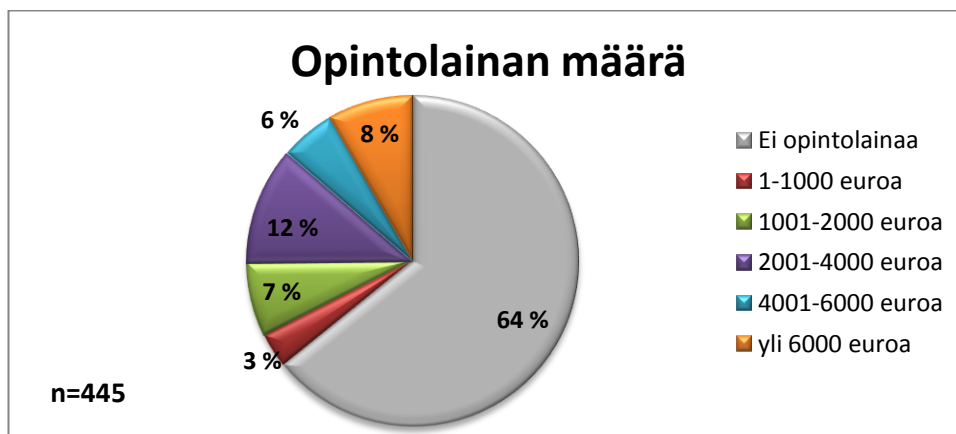
Kuvio 17. Opintotukikuukausien noston rajoittamisen syyt

6.3.3 Opintolainan määrä

Opintolainan määrää kysyttäessä tuli ilmi, että 36 prosentilla vastanneista oli nostettu opintolainaa. 64 prosenttia vastaajista ei ollut nostanut lainkaan opintolainaa. Opintolainan nostajista suurin ryhmä olivat opiskelijat, joilla opintolainaa oli 2001 - 4000 euroa. Seuraavaksi eniten opintolainan nostaneista oli opiskelijat, joilla opintolainaa oli yli 6000 euroa. 1-1000 euroa opintolainaa nostaneita oli vain 3 prosenttia kyselyyn vastanneista.

”Perus opintotuella ei tule toimeen kuukautta, jos ei ole ottanut opintolainaa. Opintolainaa ei pitäisi ”pakottaa” ottamaan, vaan opintotukea pitäisi nostaa niin että sillä pärjäisi ok:sti kuukauden, ja ne jotka asuvat leveämmin ja heillä on muita menoja, voisivat ottaa opintolainan”

”Opintotuen määrä on ihan naurettava verrattaen menoihin. Itselläni menee hyvin, koska teen töitä koulun ohella ja asun kaksiossa poikaystävän kanssa, mutta jos pitäisi asua yksin, en varmaan pärjäisi ilman opintolainaa.”

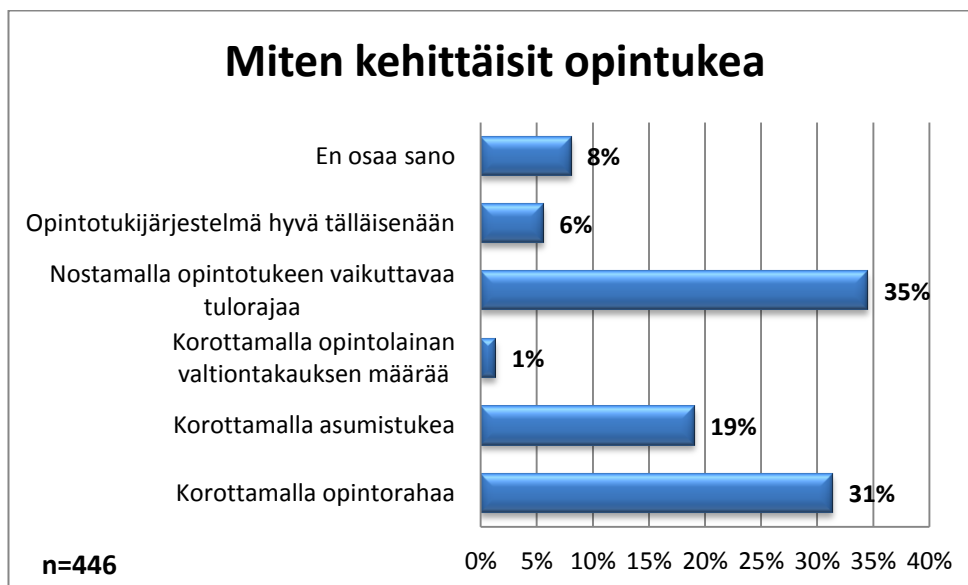
Kuvio 18. Opintolaina määrä

6.3.4 Miten kehittäisit opintukea

Tässä kysymyksessä halusimme saada selville, miten opiskelijat kehittäisivät opintotukea. Opintotukeen vaikuttavaa tulorajaa haluisi nostaa 35 prosenttia vastaajista. 31 prosenttia vastaajista haluaisi korottaa opintorahan määrää. Asumistuen määrää haluaisi vastaavasti korottaa 19 prosenttia. Opintolainan määrää korottaisi 1 prosentti vastaajista. 6 prosentin mielestä opintotukijärjestelmä on hyvä nykyisen kaltaisella mallilla. 8 prosenttia opiskelijoista ei osannut sanoa mitään kehitysehdotuksia opintotukijärjestelmään. Opintotukea haluisi jollakin tapaa muuttaa 86 prosenttia vastaajista ja vastaavasti 14 prosenttia ei osaa sanoa kehitettävää tai on tyytyväisiä siihen.

”Opintorahaa on nostettava, tai opiskelijoiden verotusta laskettava (esim. nollavero käyttöön) jos koulujen valmistumisrajat ovat yhtä tiukat kuin nyt. Jos aikoo valmistua, on tehtävä opinnot tietyssä tahdissa, eikä silloin kerkeä tekemään palkkatöitä tulojen eteen ilman että opinnot kärsii. Näin ei ole hyvä.”

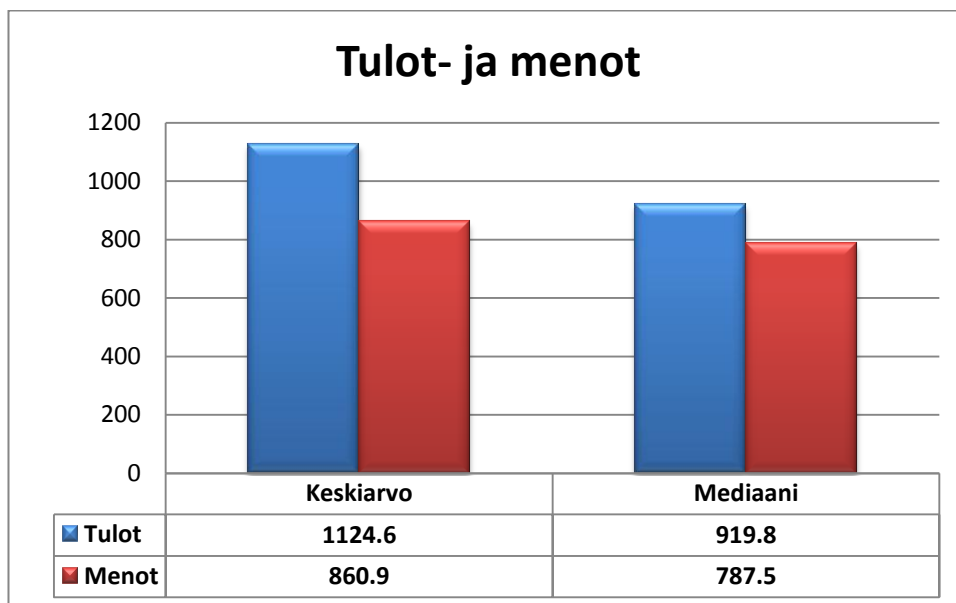
”Opintotukeen tulee saada korotus ja se tulisi olla indeksisidonnainen.. kulut nousevat kokoajan, bensa maksaa tajuttomasti ja ruokakin kallistuu kokoajan.. millä rahalla näitä kalliimpia ruokia ja bensoja pitäisi maksella?! Naurettavan pienistä rahoista puhutaan kun puhutaan opintotuesta, varsinkin jos omistat asunnon, maksat asuntolainaa etkä saa edes asumislisää...”

Kuvio 19. Opintotuen kehittäminen.

6.4 Toimeentulo ja rahankäyttö

Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden tuloja ja menoja tutkiessa tuli selville, että opiskelijoilla on käytössään keskimäärin 1124,60 euroa kuukaudessa. Menoja opiskelijoilla on keskimäärin 860,90 euroa kuukaudessa. Mediaani tarkasteltaessa tuloiksi tuli noin 919,80 euroa kuukaudessa ja menoiksi 787,50 euroa kuukaudessa. Tulosten perusteella Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoilla on rahaa käytettävissä enemmän kuin heillä on menoja. Syynä tähän voi pitää yhä useamman opiskelijan työssäkäyntiä opiskelujen ohella. Taulukoista 8 ja 9 löytyvät tarkemmin eriteltyinä mistä opiskelijat saavat tulonsa ja mistä asioista heillä syntyy menoja.

Kuvio 20. Tulot - ja menot.

Taulukossa 8 on lueteltu opiskelijoiden eri tulomuotoja. Tarkemmin opiskelijoiden tuloja katsottaessa tulee ilmi, että suurin osa opiskelijoista saa opintorahaa täyden summan mediaanin ollessa 268,2 euroa kuukaudessa. Opintotukeen kuuluva asumislisän mediaaniksi tuli 201 euroa kuukaudessa joka vastaa täyttä asumislisän summaa. Kelan myöntämää yleistä asumistukea sai vain pieni määrä vastaajista keskiarvon ollessa vain 26,2 euroa kuukaudessa. Opintolainan määrää kuukautta kohden vertailtaessa keskiarvoksi tuli 53,5 euroa kuukaudessa. Palkkatuloja opiskelijat saivat keskiarvona mitattaessa 353 euroa kuukaudessa. Säästöjä opiskelijoilla on kuukautta kohden käytettävissä noin 160 euroa.

Taulukko 8. Keskimääräiset tulot €/kk.

	Keskiarvo €	Keskihajonta €	Mediaani €	n
Opintoraha	222,8	96	268,2	428
Asumislisä	133,7	96,9	201	429
Asumistuki	26,2	80,7	0	429
Opintolaina	53,5	110,7	0	426
Palkkatulot	353	576,7	100	427
Sukulaisten tuki	62,8	125,5	0	429
Puolison tuki	66,4	307,2	0	429
Säästöt	159,9	395,5	7,5	424
Toimeentulotuki	4,9	46,4	0	429

Muut sosiaa- lietuudet	12	60,4	0	429
Muut tulot	33,7	166,3	0	429
Yhteensä	1124,6	782,6	919,8	429

Taulukossa 9 on eri menomuotoja ja miten niihin kulutetaan kuukautta kohden rahaa. Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijat käyttävät keskimäärin 370 euroa kuukaudessa asumisen eri muotoihin. Ruokaan opiskelijoilla kuluu rahaa keskimäärin 182 euroa kuukaudessa. Vaatteisiin opiskelijat kuluttavat rahaa 51 euroa kuukautta kohden, tämä on mielestämme aika pieni summa siihen nähden mitä 50 eurolla saa nykyään. Matkustamiseen ja koulumatkoihin opiskelijoilla kuluu rahaa noin 70 euroa kuukaudessa. Puhelin ja Internet liittymiin menee rahaa 32 euroa kuukaudessa. Vapaa-ajan harrastuksiin käytettävä raha määrä on noin 35 euroa kuukaudessa. Juhlimiseen ja siihen liittyviin kuluihin kuluu keskimäärin 60 euroa kuukaudessa opiskelijaa kohden. Muita säännöllisiä kuluja opiskelijoilla on noin 30 euron edestä kuukaudessa. Opintomateriaaleihin opiskelijoilla ei tulosten perusteella kulu paljoa rahaa kuukaudessa, koska keskiarvoksi tuli noin 6 euroa kuukautta kohden.

Taulukko 9. Keskimääräiset menot €/kk

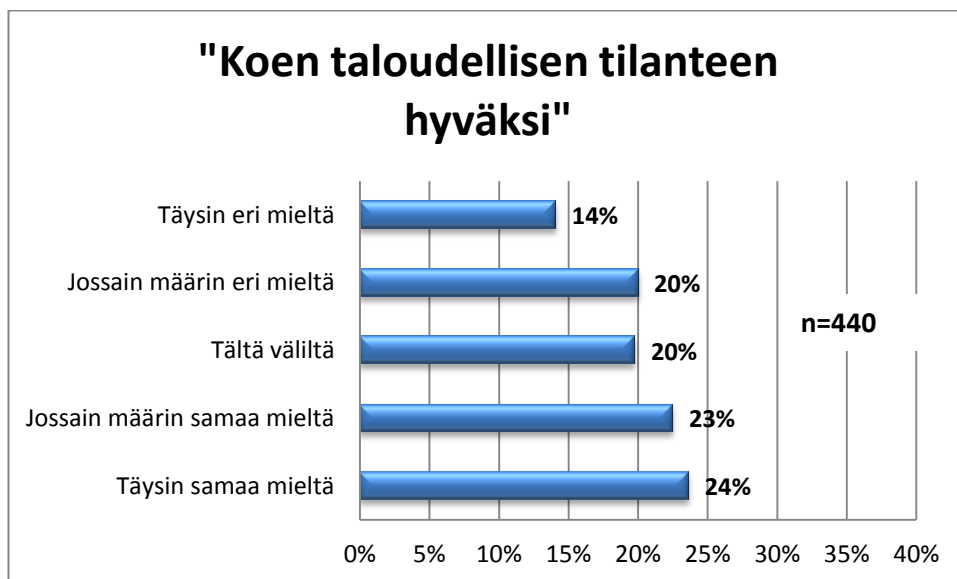
	Keskiarvo	Keskihajonta	Mediaani	n
Asuminen	372,9	249	335	427
Ruoka	182,2	123,9	150	428
Vaatteet	51,1	52,7	50	428
Lastenhoito	8,8	49,5	0	428
Liikennevälineet/matkustaminen	68,1	77,7	50	428
Lääkkeet, terveyspalvelut, vakuutukset	15,4	37,3	0	428
Puhelinlasku- ja tietotekniikka	32,2	29,7	30	428
Harrastukset ja vapaa-aika	36,4	57,6	25	428
Nautintoaineet ja juhliminen	60,6	72,1	50	428
Muut säännölliset kulut	27,9	66,7	0	428
Opiskelumateriaalit	6,2	12,1	0	428
Yhteensä	860,9	444,4	787,5	428

Ansiotyössä lukuvuosien välisillä lomajaksoilla käy suurin osa opiskelijoista eli 82 prosenttia kyselyyn vastanneista. Kesä ajoilta ei saa opintotukea ellei suorita kesäopintoja, joten rahatilanne vaatii opiskelijoita työskentelemään kesäisin. 18 prosenttia ei työskentele ollenkaan lukuvuosien välisillä lomajaksoilla.

Kuvio 21. Oletko käynyt ansiotyössä lukuvuoden välisillä lomajaksoilla?

Vastaajista noin neljännes oli samaa mieltä väittämän ”koen taloudellisen tilanteeni hyväksi” kanssa. Myös melkein yhtä paljon eli 23 prosenttia oli jossain määrin samaa mieltä kyseisen väittämän kanssa. Rahatilanteen ei huonoksi eikä myöskään hyväksi arvioi 20 prosenttia kyselyyn vastanneista opiskelijoista. Eri mieltä jossain määrin tai täysin oli yhteensä 34 prosenttia opiskelijoista.

Kuvio 22. Mitä mieltä olet väittämän ”taloudellinen tilanteeni on hyvä” kanssa.

6.5 Kulutuskäyttäytyminen

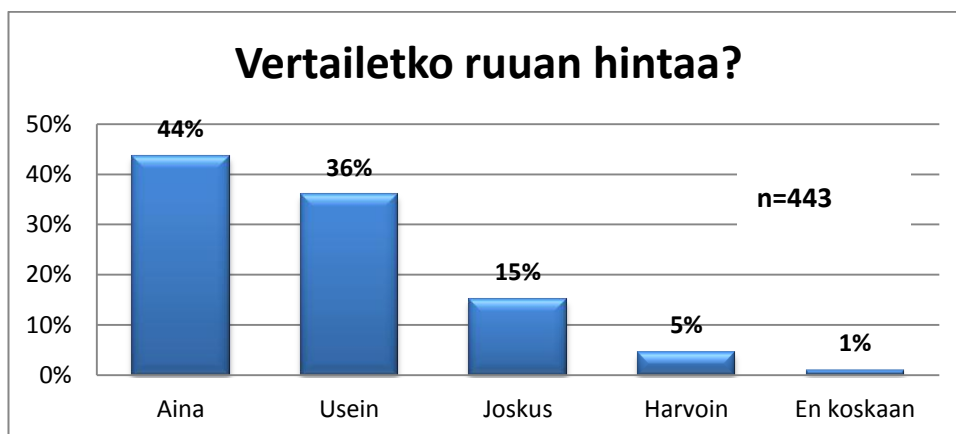
Halusimme selvittää peruskysymyksellä ”Jääkö sinulla rahaa säästöön?”, jääkö opiskelijoilla rahaa säästöön. 64 prosentilla vastanneista ei jää rahaa lainkaan säästöön ja 36 prosentilla vastanneista jää.

”Opiskelun ja työn yhdistäminen on rankkaa mutta ei mahdotonta. se kerryttää mukavasti rahaa ja työkokemusta mutta vapaa-aikaa ei pahemmin ole. Oman asunnon hankkiminen on ihan hyvä tapa säästää vaikkakin menettää kaikki asumisen tuet. Pienellä miettimisellä kaupassa säästää pitkän pennin :)”

Kuvio 23. Jääkö sinulla rahaa säästöön

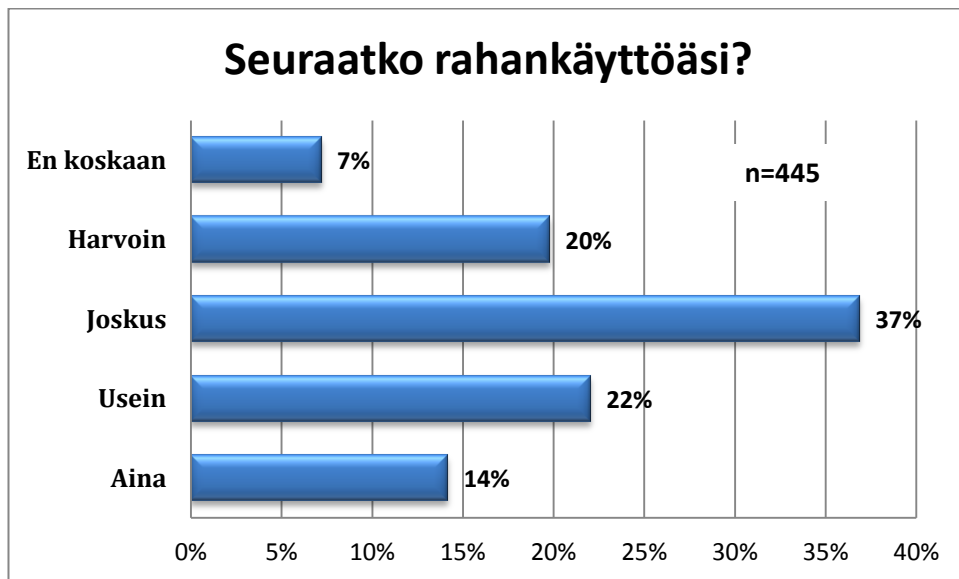
Ruuan hintaan vertailee aina 44 prosenttia vastaajista. Usein tai joskus ruuan hintaa vertailevia on yhteensä noin 40 prosenttia vastanneista. Harvoin ruokaostoksiin vertailevia löytyi vastaajista 5 prosenttia ja 1 prosentti vastaajista ei koskaan koe tärkeäksi ruokaostotensa hintavertailun. Kyselyn perusteella selviää se, että opiskelijat joutuvat ruokaostoksiakin tehdessä ajattelemaan mitä voi ostaa ja mitä ei.

Kuvio 24. Ruuan hinnan vertailu

Yleisesti rahankäyttöä vertaillessa tuli ilmi, että suurin osa vastanneista eli 37 prosenttia vertailee joskus rahankäyttöään. 22 prosenttia vastanneista seuraa rahankäyttöään usein ja aina rahankäyttöään seuraavia oli 14 prosenttia. Rahankäyttöään ei koskaan tai harvoin löytyi myös 27 prosenttia eli vastaajien joukosta löytyi myös opiskelijoita, jotka eivät koe tärkeäksi rahankäytön seuraamista. Erilaiset elämäntilanteet vaikuttivat varmasti siihen kuinka vastaajat vastasivat tähän kysymykseen. Yhteenvetona voi sanoa, 93 prosenttia seuraa rahankäyttöään edes harvoin ja 7 prosenttia ei seuraa koskaan.

”Asumiseen menee suurin osa rahoista, ja se vähä mitä jää niin menee halvimmän mahdollisen ruoan ostoon. stressaa ihan hirveästi kun kaikkea pitää miettiä niin perkuleesti ennen kuin voi ostaa.”

Kuvio 25. Rahankäytön seuraaminen

6.6 Lainat ja luotot

6.6.1 Omistatko luottokortin?

70 prosenttia kysymykseen vastaajista ei omistanut luottokorttia ja 30 prosenttia omisti luottokortin.

Kuvio 26. Omistatko luottokortin?

6.6.2 Milloin olet viimeksi käyttänyt luottokorttia?

Tähän kysymykseen vastasit vain opiskelijat, jotka omistivat luottokortin. Jouduimme hylkäämään 9 henkilön vastaukset, koska he eivät tulosten tarkastelun perusteella omistaneet luottokorttia. Luottokortin omistavista opiskelijoista 33 prosenttia oli käyttänyt luottokorttiaan viimeksi viikon sisällä. Kuukauden sisällä luottokorttia oli käyttänyt myös 26 prosenttia. Saman verran eli 26 prosenttia oli vuoden sisällä luottokorttiaan käyttäneitä vastaajia. 15 prosenttia luottokortin omistajista ei ollut koskaan käyttänyt omistamaansa luottokorttiaan.

Kuvio 27. Luottokortin käyttö tiheys

6.6.3 Luottokortin käyttökohteet

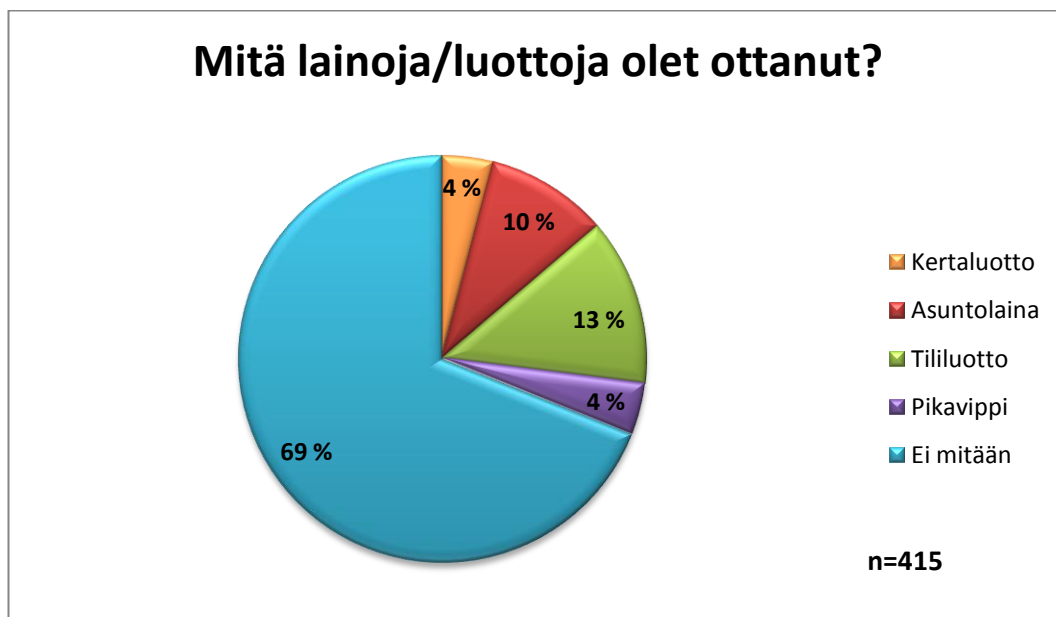
Luottokortin omistajista 48 prosenttia käytti luottokorttia matkustamiseen. Verkko-kaupasta tehtäviin tilauksiin käytti luottokorttia 40 prosenttia. Ruokaan ja muihin elintarvikkeisiin luottokorttiaan käytti 38 prosenttia vastaajista. Vastaajista noin neljännes käytti luottokorttia vaatteiden ja jalkineiden hankintaan. Autoon liittyviin kuluihin luottokorttia ilmoitti käyttävänsä 14 prosenttia vastaajista. Opiskeluun liittyviä kuluja rahoitti luottokortilla 6 prosenttia luottokortin omistajista.

Kuvio 28. Mihin käytät luottokorttia?

6.6.4 Opiskelijoiden ottamat lainat ja luotot

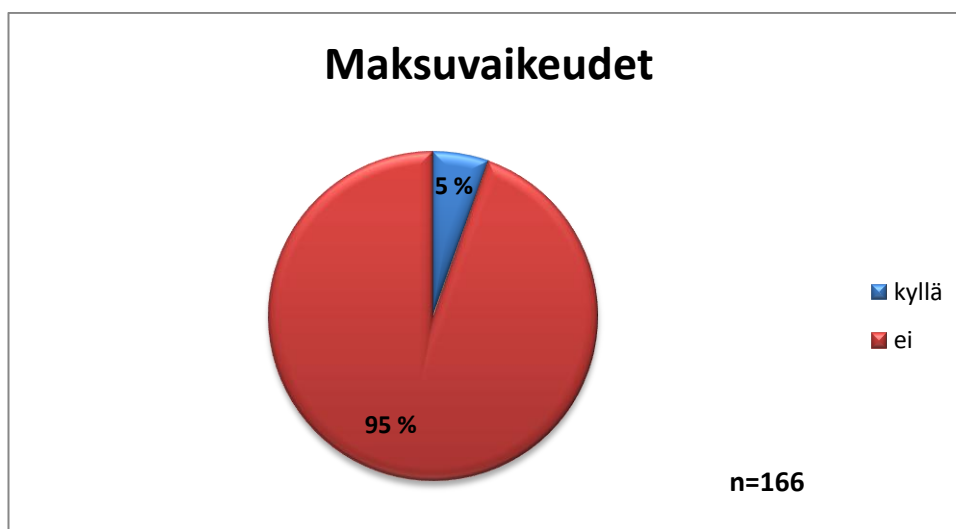
Tällä kysymyksellä halusimme vertailla, mitä lainoja tai luottoja opiskelijat olivat ottaneet. Emme kysyneet tässä opintolainasta mitään, koska opintolainan otosta oli jo kysytty aiemmin kyselyssä. Noin 70 prosentilla opiskelijoista ei ollut lainkaan otettu luottoja tai lainoja. 30 prosenttia vastaajista ilmoitti ottaneensa jonkun lainan tai luoton elämänsä aikana. Tililuoton eli maksuaika tai luottokortin ottaneita oli tähän kysymykseen vastanneista 13 prosenttia. Asuntolainan ottaneita oli 10 prosentilla kyselyyn vastanneista opiskelijoista ja kertaluoton ottaneita 4 prosenttia. Pikavippejä oli kyselyyn vastanneista opiskelijoista ainakin kerran elämässään ottaneita 4 prosenttia.

Kuvio 29. Mitä lainoja- tai luottoja olet ottanut?

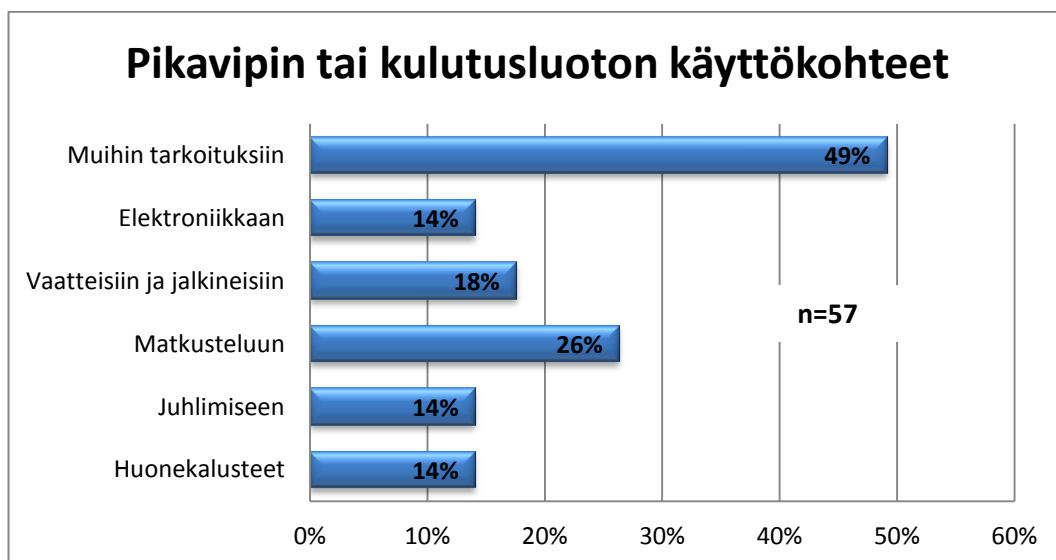
Tähän kysymykseen vastasit vain lainoja tai luottoja ottaneet opiskelijat. Luottojen tai lainojen takaisin maksun kanssa ei ollut ongelmia 95 prosentilla vastaajista. Vain viidellä prosentilla oli ollut maksuvaikeuksia lainan tai luoton takaisinmaksussa.

”Pikavippiyritykset tulisi kieltää lailla.”

Kuvio 30. Oletko joutunut maksuvaikeuksiin luottojen tai lainojen takaisin maksujen kanssa

Pikavipin tai kulutusluoton käyttökohteita vertaillessa, suurimmaksi käyttökohteeksi nousi muihin tarkoituksiin kuin meidän antamiin vaihtoehtoihin otetut pikavipit tai kulutusluotot. Matkusteluun pikavippejä tai kulutusluottoja käytti 26 prosenttia vastaajista. Pukeutumiseen käytti 18 prosenttia henkilöistä. Elektrooniikkaan, juhlimiseen ja huonekaluihin käytti pikavippejä ja kulutusluottoja 8 prosenttia niitä ottaneista.

Kuvio 31. Mihin tarkoitukseen olet ottanut pikavipin tai kulutusluoton

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Opinnäytetyömme kysely lähetettiin aluksi huhtikuun lopussa 2012 opintotoimiston kautta Vaasan ammattikorkeakoulun nuorisopuolen opiskelijoille ja vielä toisen kerran toukokuun 2012 alussa. Vaasan ammattikorkeakoulun Internet sivuilla oli myös linkki kyselyymme. Vastauksia saimme 448 opiskelijalta vastausprosentin ollen 17 prosenttia kaikista Vaasan ammattikorkeakoulun nuorisopuolen opiskelijasta. Kyselyn vastaus prosentti olisi mielestämme saanut olla korkeampi, jotta tulokset olisivat olleet luotettavampia. Kyselyn myöhäinen ajankohta saattoi vaikuttaa kyselyyn vastanneiden lukumäärään. Vastausprosentin ollessa 17 prosenttia kyselyn luotettavuutta ei voi pitää vahvana. Vertailemme kohdassa 7.2 Yhteenveto oman kyselytutkimuksemme tuloksia tarkemmin, Opetus – ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 julkaiseman opiskelijatutkimuksen tuloksiin.

7.1 Yhteenveto

Kyselyyn vastanneista 448 opiskelijasta, 170 oli miehiä ja 273 naisia. Vastanneiden ikä jakauma oli 19 - 56 vuoden välillä ja keskiarvoksi tuli noin 23 vuotta. Opiskelijoista noin 80 prosenttia asui vuokralla. Kyselyymme saimme vastauksia hyvin jokaisesta koulutusohjelmasta, liiketalouden ja matkailun ollessa suurin vastaaja ryhmä. Suurin osa vastaajista oli ensimmäisen, toisen tai kolmannen vuoden opiskelijoita, näitä kaikkia oli noin 25 prosenttia vastaajista.

Työssäkäyntiä ja sen vaikutusta opintojen etenemiseen kysyttäessä selvisi, että kolmannes vastanneista ei koe työnteon haittaavan opintojen etenemistä. Työnteon lukuvuoden aikana koki haitalliseksi neljännes vastaajista, kun vastaavasti 12 prosenttia koki sen edistävän opintoja. Suurin syy opiskelijoiden työssäkäynnille opintojen ohessa oli huono rahatilanne. Myös elintaso haluttiin nostaa opintojen aikaisella työnteolla. Heikon opiskelu motivaation koki syyksi 51 prosenttia vastaajista, joilla opinnot eivät olleet edenneet tavoitteiden mukaan. Työssäkäynti ja henkilökohtaiset syyt nousivat myös selvästi esille tavoitteita hitaammin edenneille opinnoille.

Vaihdossa ulkomailla työharjoittelussa tai opintoja suorittamassa oli ollut 12 prosenttia vastanneista. Tulevaisuudessa ulkomaanvaihtoon aikoo tai haluaa lähteä 28 prosenttia, mutta suurinta osaa vastanneista ulkomaanvaihdot eivät kiinnosta. Ulkomaavaihto rahoitetaan suurimmaksi osaksi kotimaan opintotuella ja omilla säästöillä sekä kotimaan stipendillä.

Vaasan ammattikorkeakoulun virtuaaliopintojen määrän koki sopivaksi 40 prosenttia opiskelijoista. Virtuaaliopintojen määrää Vaasan ammattikorkeakoulussa haluaisi lisätä 29 prosenttia ja vain 9 prosenttia ajatteli niitä olevan liian paljon. Parhaiten virtuaaliopinnot sopivat vastanneiden mukaan viestinnän ja tietotekniikan kursseille. Virtuaaliopintoa ei koeta sopivaksi kielten opiskeluun tai matemaattisiin aineisiin. Vastaajista suurin osa ei kokenut virtuaaliopintoja tietoteknisesti liian vaativiksi. Opiskelijat kokevat oppivansa lähiopetuksena paremmin kuin virtuaaliopinnoissa ja virtuaaliopintoihin ei käytetä aikaa yhtä paljon kuin lähiopetukseen.

Opiskeluun sisältäen lähi, virtuaali- ja itsenäisen opiskelun käytetään aikaa viikossa noin 28 tuntia ja ansiotyöhön 9.5 tuntia. Opiskelijan ”työviikkoa” voi verrata kokopäivä työssä käyvän henkilön työviikkoon.

Suurin osa 76 prosenttia kyselyyn vastanneista opiskelijoista nostaa opintotukea 7 – 9 kuukautta. 13 prosenttia ei nosta lainkaan opintotukea, syy tähän on todennäköisesti loppusuoralla opinnoissa olevien opiskelijoiden siirtyminen työelämään. Opintotukikuukausien määrää oli joutunut rajoittamaan hieman alle kolmannes kyselyyn vastanneista opiskelijoista. Suurin syy tukikuukausien rajoittamiselle oli liian matalat tulorajat. Opintolainaa kyselyyn vastanneista oli nostanut 36 prosenttia opiskelijoista ja eniten opintolainaa oli ryhmässä 2000 – 4000 euroa. Opintotukijärjestelmää haluttaisiin kehittää nostamalla opintotukeen vaikuttavaa tulorajaa ja korottamalla opintorahaa, näitä molempia haluaisi korottaa noin kolmannes vastaajista.

Vaasan ammattikorkeakoulu opiskelijoiden tuloja ja menoja vertailtaessa tulee ilmi että opiskelijoiden keskimääräiset tulot olivat 1124,60 euroa ja menot keskimäärin 860,90 euroa, joten opiskelijoille jää keskimäärin noin 260 euroa kuukau-

dessa rahaa menojen jälkeen. Tähän vaikuttavat normaalia enemmän tienavien kuukausi ansiot. Jos mediaani erotusta katsotaan tuloista ja menoista niin opiskelijoilla jää sen mukaan noin 130 euroa menojen jälkeen. Tuloja analysoidessa mediaanin mukaan opiskelijat saavat suurin osa 268,20 euroa opintorahaa ja asumislisää myös täyden määrän eli 201 euroa ja jos opintotuen määrää vertaa kuukaudessa keskimäärin asumiseen menevään rahamäärään (370 euroa) niin opintotuel-la jokainen saa maksettua asumiskulunsa. Ruokaan, vaatteisiin, matkustamiseen ja muihin kuluihin opiskelijat käyttävät keskimäärin yhteensä noin 460 euroa kuukaudessa, jotka kustannetaan keskimääräisillä palkkatuloilla 353 euroa ja säästöillä 160 euroa keskimäärin tutkimuksen mukaan.

Rahaa jäi säästöön vain 36 prosentilla vastanneista opiskelijoista. Opiskelijat joilla rahaa jää säästöön työskentelevät opintojen ohessa. Ruuan hintaa vertaillaan opiskelijoiden keskuudessa 80- prosenttisesti joko usein tai aina. Vain 1 prosentti vastanneista ilmoitti, ettei seuraa koskaan ruuan hintoja. Rahankäytön seuraamista tarkasteltaessa huomasi, että opiskelijoista yhteensä 93 prosenttia seurasi edes harvoin rahankäyttöään. Oli myös hyvä huomata, että usein tai aina rahankäyttöä seurattiin 36 prosenttisesti.

Luottokortin omistajia vastanneista opiskelijoista oli 30 prosenttia ja 33 prosenttia luottokortin omistajista oli käyttänyt sitä viimeksi viikon sisällä. Mielestämme yllättävän moni ei ollut käyttänyt sitä ollenkaan prosenttien ollessa 15 luottokortin omistajista. Luottokorttia käytettiin eniten matkustamiseen liittyviin kuluihin ja verkkokauppa ostoksiin. Luottokorttia voidaan vaatia esimerkiksi ulkomailta autoa vuokratessa tai ulkomaiselta verkkosivulta tehtyyn matkan varaukseen. Myös ulkomaiset verkkokauppasivustot kelpuuttavat joskus vain luottokortin maksuvälineeksi. Nykyään Visa Electron/Debit kortit alkavat yleistyä maksuvaihtoehtona verkkokauppa sivustoilla.

Opiskelijoiden lainoja ja luottoja tarkasteltaessa tuli ilmi, että noin 70 prosentilla ei ollut lainkaan otettuna minkäänlaisia lainoja tai luottoja. Asuntolaina löytyi 10 prosentilta vastaajista. Lainojen tai luottojen takaisinmaksussa 5 prosentilla oli ollut vaikeuksia, mutta onneksi suurin osa on saanut maksettua ne ilman maksu-

vaikeuksia. Pikavippien tai kulutusluottojen käyttötarkoitusta tarkasteltaessa, matkustamiseen käytti 26 prosenttia pikavipin tai kulutusluoton ottaneista. Yllättävän suuri osa, 49 prosenttia, pikavipin tai kulutusluoton ottaneista käytti sitä muihin tarkoituksiin, kuin mitä vaihtoehtoja olimme antaneet.

7.2 Tulosten vertailu aikaisempaan tutkimukseen

Vertailemme tässä osiossa kyselyymme vastanneiden Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden tuloksia Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2010 julkaisemaan opiskelijatutkimukseen samasta aiheesta, johon vastasi noin 108 000 ammattikorkeakoulu opiskelijaa. Vertailu antaa tietoa, kuinka Vaasan ammattikorkeakoulu opiskelijoiden tulokset eroavat tai ovat yhtenäisiä koko Suomen ammattikorkeakouluopiskelijoiden vastauksiin. Opetus – ja kulttuuriministeriön teettämä tutkimus opiskelijoiden toimeentulosta ja opiskelusta valmistui 2010, mutta tulokset koskevat vuotta 2009.

Vastaajien taustatiedot

Oman tutkimuksemme sukupuolijakauma oli 62 prosenttia naisia ja 38 prosenttia miehiä ja vuoden 2010 opiskelijatutkimuksessa 54 prosenttia naisia ja 46 prosenttia miehiä, joten sukupuolijakaumassa ei ollut huomattavaa eroa. Omassa tutkimuksessamme selvästi suurin osa eli 81 prosenttia vastaajista oli 18- 24-vuotiaita, kun taas aikaisemmassa tutkimuksessa saman ikäryhmän osuus oli 65 prosenttia. 25- 29-vuotiaiden vastaajien osuus oli 15 prosenttia (*23 prosenttia vertailuarvo*) ja yli 30-vuotiaiden osuus oli tutkimuksessamme 4 prosenttia (*12 prosenttia vertailuarvo*). Vertaillen Vaasan ammattikorkeakouluopiskelijoiden asumismuotoa aikaisempaan tutkimukseen tulee ilmi, että molemmissa tutkimuksissa selvästi suurin osa asuu vuokralla muualla kuin opiskelija asuntolassa ja toisista suurin ryhmä asumismuotokysymykseen vastanneista asui vuokralla opiskelija-asunnossa molemmissa tutkimuksissa.

Opiskelu ja työssäkäynti

Lukuvuoden aikaisen työnteon vaikutusta opintoihin vertailtaessa molemmissa tutkimuksissa noin kolmannes ei kokenut työnteolla olevan vaikutusta opintojen

etenemiseen. Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoista 20 prosenttia koki työnteon haittaavan omien opintojen etenemistä jonkin verran, kun taas koko Suomen korkeakouluopiskelijoista noin kolmannes koki työnteon haittaavan opintojen etenemistä jonkin verran. Reilu kymmenen prosenttia koki molemmissa tutkimuksissa työnteon edistävän opintojen etenemistä jollakin tapaa. Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoista tutkimuksemme mukaan 49 prosenttia koki opintojensa edenneen tavoitteita hitaammin ja se oli noin 25 prosenttia enemmän, kuin koko Suomen vastaava prosenttiosuus ammattikorkeakouluopiskelijoiden keskuudessa. Suurin syy opintojen tavoitteita hitaampaan etenemiseen oli molemmissa tutkimuksissa heikko opiskelumotivaatio.

Opiskelijoiden ulkomaan vaihtoon liittyviä tuloksia tarkasteltaessa kävi ilmi, että molemmissa tutkimuksissa vastaukset olivat lähes identtiset, kun kysyttiin ovatko opiskelijat suorittaneet tai ovatko he aikeissa suorittaa ulkomailla opiskelua tai harjoittelua. Ulkomaan vaihdon rahoitusta vertailtaessa molemmissa tutkimuksissa lähtömaan opintoraha ja asumislisä sekä säästöt olivat pääasiallisin rahoitusmuoto, joten tässäkään ei ollut suurta eroa tutkimusten välillä.

Vastaajien lukuvuoden aikaista työntekoa vertailtaessa eroa oli oman ja aikaisemman tutkimuksen välillä hieman. Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoista 30 prosenttia ei työskentele lukuvuoden aikana, kun taas koko Suomen ammattikorkeakouluopiskelijoista vastaava luku oli 44 prosenttia. Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoista lomajaksoilla työskenteli 82 prosenttia ja koko Suomen ammattikorkeakouluopiskelijoista 74 työskenteli lomajaksojen aikana. Yhteenvetona työssä käymisestä voidaan sanoa, että Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijat käyvät enemmän työssä vuoden aikana verrattaessa koko Suomen ammattikorkeakoulu opiskelijoihin.

Opintotuki

Suurimmat erot opintotukikuukausien noston määrässä Vaasan ammattikorkeakouluopiskelijoilla ja aikaisemman tutkimuksen vastaajilla oli 7-9 kuukautta nostavien ryhmässä ja 10- 12 kuukautta nostavilla. Vaasan ammattikorkeakouluopiskelijat nostivat 7-9 kuukauden ryhmässä 76 prosenttia (63 prosenttia vertailuarvo)

ja 10- 12 kuukauden ryhmässä 5 prosenttia (14 prosenttia vertailuarvo). Muissa lukuvuoden aikaisten opintotukikuukausien ryhmissä ei ollut suuria eroja. Molemmissa tutkimuksissa noin 70 prosenttia ei ollut rajoittanut opintotukikuukausien nostoa ja opintotukikuukausien noston rajoittamisen syyt olivat myös yhtenäisiä tutkimusten välillä. Opintolainaa koskevat kysymykset eivät olleet tutkimusten välillä suoraan verrannollisia, joten emme ottaneet niitä tässä kohdassa vertailuun.

Toimeentulo ja rahankäyttö

Omaan kyselyymme vastanneiden opiskelijoiden tulot olivat 920 euroa kuukaudessa (mediaani) ja vertailututkimuksessa 821 kuukaudessa (mediaani). Tulojen vertailussa kävi ilmi, että Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden tulot ovat noin 100 euroa enemmän kuukaudessa, kuin aikaisemmassa tutkimuksessa. Menoja kuukausitasolla vertaillessa Vaasan ammattikorkeakouluopiskelijoilla rahaa kuluu lähes saman verran kuin vertailtavassa tutkimuksessa tuli ilmi eli noin 800 euroa. Vaasan ammattikorkeakouluopiskelijoiden suurimmat kuukausittaiset menot olivat linjassa vertailututkimukseen, asumisen kulujen ollessa kuukaudessa hieman pienempi Vaasan ammattikorkeakouluopiskelijoilla 335 euroa (mediaani) ja vertailututkimuksessa 390 euroa (mediaani). Muissa kuukausimenoissa menot olivat lähes samanlaiset.

7.3 Kehitys ja jatkotutkimuskohteet

Mietittäessä tutkimuksemme mahdollisia kehitys – ja jatkotutkimuskohteita ensimmäisenä tulee mieleen, että tuloksia olisi voinut analysoida tarkemmin eri ikäryhmien ja sukupuolen välillä. Omassa työssämme analysoimme tulokset yhtenä suurena perusjoukkona ja emme rajanneet tuloksia eri ryhmien välillä. Toinen jatkotutkimus kohde voisi olla mistä opiskelijat tinkivät ensimmäisenä rahankäytössä ja mistä he eivät halua säästää ollenkaan sekä kuinka opiskelijat selviytyvät vähillä rahoillaan. Myös avointen kysymysten määrä olisi voinut olla suurempi kyselytutkimuksen kysymyksissämme, jotta olisimme voineet avata enemmän vastausvaihtoehdon ”muu” sisältöä.

LÄHTEET

Anttila, P. 2005. Ilmaisu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina. AKATIIMI Oy.

Erjanti, K. & Jerkku, T. 2005. Kuluttajan käsikirja. Helsinki. Edita.

Hakala, J. T. 2004. Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Helsinki. Gaudeamus.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki. Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2001. Tutki ja kirjoita. 6-7. uud. painos. Helsinki. Tammi.

Kontkanen, E. 2009. Pankkitoiminnan käsikirja. 2. uud. painos. Vammala. Finanssi – ja vakuutuskustannus Oy.

Rekonen, S. 2007. Pikavipit – nopea tie onneen vai ahdinkoon. 1 painos. Espoo. Suomen Rahatieto SRT Oy.

Vilenius, E. 2008. Säästökirja – Elä enemmän, maksa vähemmän. Helsinki. Tammi.

CIMO 2013. Uutisia Cimosta. Viitattu 16.4.2013.

http://www.cimo.fi/ajankohtaista/uutisia_cimosta/101/1/kelan_opintotukitilastot_tutkinnon_suorittaminen_ulkomailla_kiinnostaa_yha_useampaa

Helsingin kaupunki 2013. Opintososiaalinen luotto. Viitattu 19.4.2013.

<http://www.hel.fi/hki/Sosv/fi/sosta/velka/opintososiaalinen>

Kela 2012. Opintotuki. Viitattu 1.3.2012.

<http://kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/300608102024HO?OpenDocument>

Kela 2012. Sähköisen opintotukihakemuksen liitteet. Viitattu 1.3.2012.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NOS/250408085826JP?opendocument>

Kela 2012. Opintotuen historia, nykypäivä ja tulevaisuus. Viitattu 21.3.2012.

[http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/280906161017IL/\\$File/optuhistoriap.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/280906161017IL/$File/optuhistoriap.pdf?OpenElement)

Kela 2013. Opintotuki ulkomaille. Viitattu 12.4.2013.

<http://kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/111202135541RS?OpenDocument>

Kuluttajavirasto 2013. Raha asiat. Viitattu 11.1.2013.

<http://www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/taloustietoa/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013. Ammattikorkeakoulut. Viitattu 23.3.2013.

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/ammattikorkeakoulut/?lang=fi>

Opetus - ja kulttuuriministeriö 2013. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa. Viitattu 23.3.2013.

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/?lang=fi

Opetus – ja kulttuuriministeriö 2010. Opiskelijatutkimus 2010. Viitattu 22.4.2012.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/okm18.pdf?lang=fi>

Opetus – ja kulttuuriministeriö 2012. Opintotuen rakenteen kehittäminen 2012. Viitattu 18.4.2013.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/tr29.pdf?lang=fi>

Opintoluotsi 2011. Apurahat ja stipendit. Viitattu 20.4.2013.

http://www.opintoluotsi.fi/opiskelun_rahoitus/apurahat_ja_stipendit/

Opintoluotsi 2013. Ulkomailla opiskelu. Viitattu 17.4.2013.

http://www.opintoluotsi.fi/fi-FI/Opiskelu/Ulkomailla_opiskelu/

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 2013. Toimeentulotuki. Viitattu 20.4.2013.

http://www.stm.fi/toimeentulo/tuet_ja_etuudet/toimeentulotuki

Tilastokeskus 2013. Opintojen kulku. Viitattu 18.4.2013.

http://tilastokeskus.fi/til/opku/2011/opku_2011_2013-03-20_tie_001_fi.html

Tilastokeskus 2009. Opiskelijoiden työnteossa on eroja. Viitattu 15.4.2014.

http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-03-16_005.html

Tilastokeskus 2013. Opiskelijoiden työssäkäynti. Viitattu 18.4.2014.

<http://tilastokeskus.fi/opty/index.html>

Vaasan ammattikorkeakoulu 2012. Historia. Viitattu 29.3.2012.

http://www.puv.fi/fi/about/vamk_oy/historia/

Veronmaksajain keskusliitto ry 2013. Asuntolainan korot. Viitattu 10.2.2013.

<http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/omatveroasiat/asuntolainankorot/>

Finanssivalvonta 2012. Talletukset. Viitattu 20.3.2012.

<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Talletukset/ASP-tili/Pages/Default.aspx>

Virtuaali ammattikorkeakoulu 2013. Virtuaaliopintojen määritelmä. Viitattu 23.3.2012.

<http://www.amk.fi/opintojaksot/500/1118941755515/1118986854167/1118987166966/1118991148368.html>

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje

Hyvä Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelija!

Opiskelemme Vaasan ammattikorkeakoulussa liiketaloutta ja teemme opinnäyte-työtä opiskelijoiden toimeentulosta ja kulutuskäyttäytymisestä. Tavoitteenamme on selvittää opiskelijoiden rahankäyttöä ja taloudellista tilannetta. Tutkimukseen vastataan nimettömästi, joten yksittäistä vastaajaa ei voi tunnistaa vastauksista.

Kyselyyn vastaaminen tapahtuu internetissä ja kestää noin 5-10 minuuttia. Suurin osa lomakkeen kysymyksistä on monivalintakysymyksiä, joten niihin on helppo vastata. Pääset kyselyyn klikkaamalla alla olevaa linkkiä.

<https://e-lomake.puv.fi/elomake/lomakkeet/2047/lomake.html> (SUOMEKSI)

Vastaathan kyselyyn mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 10.05.2012. Jokainen vastaus on työmme kannalta todella tärkeä, joten ei muuta kuin tuumasta toimeen ☺

Kyselyyn vastanneiden kesken arvomme:

1.palkinto 100 € lahjakortti

2.palkinto 50 € lahjakortti

3.palkinto 30 € lahjakortti

4-6.palkinto 1 viikon ruokailut Amicalla.

Kun olet vastannut kyselyyn, ohjautut automaattisesti arvontalomakkeelle johon syötät vain oman opiskelijanumerosi ja osallistut näin arvontaan.

Ystävällisin terveisin,

Jukka Hyytiäinen , e0800433@edu.vamk.fi

Jarmo Hyytiäinen, e0800425@edu.vamk.fi

Bästa Vasa yrkeshögskolestuderande!

Vi studerar företagsekonomi på Vasa yrkeshögskola och gör ett examensarbete om studerandens inkomst- och konsumtionsbeteenden. Vårt mål är att ta reda på hur studeranden använder sina pengar och deras finansiella situation. Svaren är anonyma, så man kan inte känna igen någon utifrån svaren.

Besvarandet av frågorna sker över internet och räcker ungefär 5-10 minuter. Största delen av frågorna är flervalsfrågor, så att de är lätta att besvara. Du slipper till enkäten genom att klicka på länken nedanför.

<https://e-lomake.puv.fi/elomake/lomakkeet/2388/lomake.html> (SVENSKT)

Vänligen besvara enkäten så snart som möjligt, dock senast 10.05.2012. Varje svar är viktigt för vårt arbete, så sluta fundera och sätt igång och svara 😊

Bland de som svarar sålottar vi ut:

1. Pris 100 € presentkort
2. Pris 50 € presentkort
3. Pris 30 € presentkort
- 4-6. Pris Måltider vid Amica i en vecka

Dear student!

We are studying at Vaasa University of Applied Sciences in Faculty of Business Studies, and we are doing our thesis about students' income and spending. Our goal is to determine the student's financial situation and division of spending. The answers for this survey are collected anonymously and no individual respondent can be identified by the responses.

Answering to this survey takes place online and takes approximately 5-10 minutes. Most of the questions in the form are multiple-choice questions, so they are relatively easy to answer to. You can enter the survey by clicking the link below.

<https://e-lomake.puv.fi/elomake/lomakkeet/2387/lomake.html> (ENGLISH)

Please reply to the survey as soon as possible but no later than 10.05.2012. Every response is really important for our work, so no sooner said than done! :)

Among respondents of the survey we draw:

1.palkinto Gift card of 100 €

2.palkinto Gift card of 50 €

3.palkinto Gift card of 30 €

4-6.palkinto 1 week dining at Amica

Ystävällisin terveisin/Vänliga hälsningar/Best regards

Jukka Hyytiäinen , e0800433@edu.vamk.fi

Jarmo Hyytiäinen, e0800425@edu.vamk.fi

Liite 2. Kyselylomake

Hyvä Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelija!

Opiskelemme Vaasan ammattikorkeakoulussa liiketaloutta, ja teemme opinnäytetyötä opiskelijoiden toimeentulosta ja rahankäytöstä. Tavoitteenamme on selvittää opiskelijoiden taloudellista tilannetta sekä rahankäytön jakautumista. Tutkimukseen vastataan nimettömästi, eikä yksittäistä vastaajaa voi tunnistaa vastauksista.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 5-10 minuuttia. Suurin osa lomakkeen kysymyksistä on monivalintakysymyksiä, joten niihin on suhteellisen helppo vastata.

Kun olet lähettänyt lomakkeen, niin ohjautut suoraan arvontalomakkeelle.

KYSELY OPISKELIJOIDEN TOIMEENTULOSTA, RAHANKÄYTÖSTÄ JA KULUTUSTAVOISTA

1. TAUSTATIETOJA

1.1 Sukupuoli Mies
 Nainen

1.2 Ikä

1.3 Koulutusohjelma

1.4 Monettako vuotta opiskelet? 1
 2
 3
 4
 5 tai enemmän

1.5 Paljonko sinulla on opintopisteitä? 0-30
 31-60
 61-120
 121-180
 181-240
 yli 240

1.6 Mikä on asumismuotosi? Vuokralla opiskelija-asunnossa
 Vuokralla muuten kuin opiskelija-asuntolassa (vapaiden markkinoiden, kaupungin tms. vuokra-asunto, yksin tai muiden kanssa)
 Itse omistamassasi (tai yhdessä puolison kanssa omistamassamme) asunnossa
 Vanhempien, sukulaisten tai puolison omistamassa asunnossa
 Asumisoikeus- tai osaomistusasunnossa
 Vanhempien tai sukulaisten luona
 Muu

Seuraava >>

KYSELY OPISKELIJOIDEN TOIMEENTULOSTA, RAHANKÄYTÖSTÄ JA KULUTUSTAVOISTA

2. OPISKELU

2.1 Miten arvelet lukukausien aikaisen työnteon vaikuttavan opintojesi etenemiseen? Työnteke edistää opintojani huomattavasti
 Työnteke edistää opintojani jonkin verran
 Työssäkäynnillä ei ole vaikutusta opintojeni edistymiseen
 Työnteke on haitannut opintojeni edistymistä jonkin verran
 Työnteke on haitannut opintojeni edistymistä huomattavasti
 En työskentele opintojeni ohessa

2.2 Miksi työskentelet opintojen ohessa? (Valitse tärkein syy työnteolle) Rahatilanne pakottaa
 Elintason nosto
 Työkokemuksen kartuttaminen
 Muu

2.3 Jos opintosi ovat edenneet tavoiteltua hitaammin, mikä ovat keskeisimmät syyt tähän? (Valitse yhdestä kolmeen keskeisintä syytä, jos koet opintojesi edenneen tavoiteltuihin mukaan jätä vastaamatta kysymykseen)

Opintojen työläys Aikaa vievä harrastus
 Puutteellinen opintojen ohjaus Salraus
 Opiskelumateriaalin tai -välineiden helkko saatavuus Toimeentulovaikeudet
 Helkko opiskelumotivaatio Elämäntilanne, henkilökohtaiset syyt
 Väärällä alalla opiskelu Aktiivisuus opiskelijajärjestössä tms.
 Puutteelliset opiskeluvaimudet tai -taidot Jokin muu
 Työssäkäynti

2.4 Oletko suorittanut tutkintoosi liitettävää opintoja tai harjoittelua ulkomailla? Kyllä, tutkintoon liittyviä opintoja
 Kyllä, opintoihin liittyvää harjoittelua
 En, mutta alon / haluaisin
 En

2.5 Mitä seuraavista rahoitusvaihtoehdoista käytät opiskeleessasi (ml. harjoittelu ulkomailla)?(Voit valita useita rahoitusvaihtoehtoja)

Lähtömaan opintoraha / asumislisä Vanhempien / sukulaisten tuki
 Lähtömaan opintolain Säästöt alemmista palkkatuloista
 Lähtömaan stipendi tms. Palkkatulot ulkomailla opintojen ohella tehdystä työstä
 Kohdemaan opintotuki / stipendi Jokin muu
 Kohdemaan opintolaina

2.6 Mikä oli edellä mainituista rahoitusvaihtoehdoista pääasiallinen rahoitusmuotosi?

Virtuaalioopinnoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä opintojaksoja, joihin opetus tapahtuu kokonaan tai suurimmaksi osaksi internetin kautta.

2.7 Mitä mieltä olet virtuaaliointojen määrästä? Liian paljon
 Sopivasti
 Liian vähän
 en osaa sanoa

2.8 Minkälaisille kursseille virtuaalioinnot sopivat mielestäsi?

	Erittäin huonosti	Huonosti	Hyvin	Erittäin hyvin
Tietoteknisille	☐	☐	☐	☐
Matemaattisille	☐	☐	☐	☐
Kielten opiskeluun	☐	☐	☐	☐
Viestintään	☐	☐	☐	☐
Oman suuntautumis opintoihin	☐	☐	☐	☐

Jokin muu, mikä?

2.9 Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä koskien virtuaaliointoja?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Virtuaalioinnot helpottavat työn ja opiskelun yhteensovittamista.	☐	☐	☐	☐
Virtuaalioinnot ovat kiinnostavia.	☐	☐	☐	☐
Käytän virtuaaliointoihin vähemmän aikaa kuin vastaavan laajuisiin lähiopetuksena toteutettuihin opintojaksoihin.	☐	☐	☐	☐
Käytän virtuaaliointoihin enemmän aikaa kuin vastaavan laajuisiin lähiopetuksena toteutettuihin opintojaksoihin.	☐	☐	☐	☐
Virtuaalioinnot ovat liian vaativia tietoteknisesti.	☐	☐	☐	☐
Koen oppivani virtuaaliointojaksolla paremmin kuin vastaavan laajuisilla lähiopetuksena toteutettuja opintojaksolla.	☐	☐	☐	☐
Koen oppivani virtuaaliointojaksolla huonommin kuin vastaavan laajuisilla lähiopetuksena toteutettuja opintojaksolla.	☐	☐	☐	☐

2.10 Mitä hyvää/huonoa virtuaalioinnoissa on mielestäsi ja mitä kehitettävää niissä olisi?

2.11 Kuinka monta tuntia viikossa käytät keskimäärin opetuksen seuraamiseen, itsenäiseen opiskeluun ja ansiotyöhön? Merkitse "0" kohtaan, johon et käytä tavallisesti aikaa. (Käytä vain numeroita alla oleviin neitsään kohtaan)

	tunnit
Lähiopetus (luennot,seminaarit,kokeet...)	<input type="text"/>
Lähiopetukseen liittyvä itsenäinen opiskelu (lukeminen,kirjalliset tehtävät)	<input type="text"/>
Virtuaaliointoihin liittyvä työskentely	<input type="text"/>
Ansiotyö	<input type="text"/>

KYSELY OPISKELIJOIDEN TOIMEENTULOSTA, RAHANKÄYTÖSTÄ JA KULUTUSTAVOISTA

3. OPINTOTUKI

- 3.1 Montako kuukautta nostat tavallisimmin lukuvuoden aikana opintotukea (opintorahaa, asumislisää tai opintolainaa)?
- 0 kk
 - 1-3 kk
 - 4-6 kk
 - 7-9 kk
 - 10-12 kk

3.2 Oletko rajoittanut opintotukikuukausien käyttöä (esimerkiksi palauttanut tai perunut tukea) nykyisten opintojesi aikana? ?

- Kyllä, opintotuen tulo rajojen vuoksi
- Kyllä, opintosuoritusvaatimusten vuoksi (5op/kk)
- Kyllä, tukikuukausien enimmäismäärän riittävyyden vuoksi
- Muu syy
- En ole rajoittanut

- 3.3 Paljonko sinulla on opintolainaa?
- en ole ottanut opintolainaa
 - 1-1000 euroa
 - 1001-2000 euroa
 - 2001- 4000 euroa
 - 4001-6000 euroa
 - 6000-

?

- 3.4 Miten opintotukea pitäisi kehittää?
- Korottamalla opintorahaa
 - Korottamalla asumistukea
 - Korottamalla opintolainan valtiontakauksen määrää
 - Nostamalla opintotukeen vaikuttavaa tulo rajaa
 - Opintotukijärjestelmä on hyvä tällaisenaan
 - En osaa sanoa

<< Edellinen

Seuraava >>

KYSELY OPIKELIJOIDEN TOIMEENTULOSTA, RAHANKÄYTÖSTÄ JA KULUTUSTAVOISTA

4. TOIMEENTULO / RAHANKÄYTTÖ

Tulojen ja menojen arviointi on työlästä, mutta tutkimuksemme kannalta on erittäin arvokasta, jos jaksat sen tehdä! Käytettävissä olevilla tuloilla tarkoitetaan käteen jääviä nettotuloja (tulot verojen jälkeen) riippumatta siitä, milloin ne on ansaittu. Laita "0" siihen kohtaan, josta et ole vastaanottanut tuloja ja laita "0" myös kohtiin joissa sinulla ei ole menoja.

Täysimääräinen opintoraha 268,20 €/kk (netto)

Täysimääräinen asumislisä 201,60 €/kk

4.1 Arvioi kuukausittain käytettävissäsi olevat keskimääräiset tulosi lukuvuoden aikana seuraavan ryhmittelyn mukaisesti. (euroa / kk, keskimäärin) ?

	euroa / kk
Opintoraha	<input type="text"/>
Asumislisä	<input type="text"/>
Asumistuki	<input type="text"/>
Opintolaina	<input type="text"/>
Palkkatulot	<input type="text"/>
Vanhempien / sukulaisten tuki	<input type="text"/>
Puolison tuki	<input type="text"/>
Säästöt (kuukautta kohden käytettävissä oleva määrä riippumatta siitä, milloin hankittu)	<input type="text"/>
Toimeentulotuki	<input type="text"/>
Muut sosiaaliturva etuudet (esim. lapsilisät)	<input type="text"/>
Muut tulonlähteet	<input type="text"/>

4.2 Arvioi kuukausittain keskimääräiset menosi seuraavan ryhmittelyn mukaisesti. ?

	euroa / kk
Menot yhteensä – josta vanhemmat / sukulaiset / puoliso maksavat euroa / kk	<input type="text"/>
Asuminen (vuokra, lainanlyhennys, yhtiövastike, sähkö-, vesimaksu ym.)	<input type="text"/>
Ruoka	<input type="text"/>
Vaatteet	<input type="text"/>
Lastenhoitomenot	<input type="text"/>
Liikennevälineet, matkustaminen (ei ulkomaan)	<input type="text"/>
Lääkkeet, terveyspalvelut, tapaturma- ja sairausvakuutukset	<input type="text"/>
Puhelinlasku ja tietotekniikka	<input type="text"/>
Harrastukset ja vapaa-aika	<input type="text"/>
Nautintoaineet ja juhliminen	<input type="text"/>
Muut säännölliset kulut	<input type="text"/>
Opiskelumateriaalit (esim. kirjat, luentomateriaalit, kopiokortit)	<input type="text"/>
Muut opiskeluun liittyvät kulut	<input type="text"/>

4.4 Oletko käynyt ansiotyössä lukukausien välisillä lomajaksoilla viimeisen 12 kuukauden aikana? Kyllä Ei

4.5 Valitse sopivin vaihtoehto väittämälle "Koen taloudellisen tilanteeni huonoksi" Täysin samaa mieltä Jossain määrin samaa mieltä Täältä väliä Jossain määrin eri mieltä Täysin eri mieltä

<< Edellinen

Seuraava >>

KYSELY OPISKELIJOIDEN TOIMEENTULOSTA, RAHANKÄYTÖSTÄ JA KULUTUSTAVOISTA

5. RAHANKÄYTTÖ JA KULUTUSKÄYTTÄYTYMINEN

5.1 Jääkö sinulla rahaa säästöön? kyllä
 ei

5.2 Vertailenko ruokaostoksien hintoja ennen ostopäätöstä? Aina
 Usein
 Joskus
 Harvoin
 En koskaan

5.3 Seuraatko rahankäyttöäsi?(esim. erilaisten laskelmien avulla) Aina
 Usein
 Joskus
 Harvoin
 En koskaan

<< Edellinen

Seuraava >>

KYSELY OPISKELIJOIDEN TOIMEENTULOSTA, RAHANKÄYTÖSTÄ JA KULUTUSTAVOISTA

6. LAINAT JA LUOTOT

?

6.1 Omistatko luottokortin? kyllä
 en (Jos valitsit tämän, siirry kohtaan 6.4)

6.2 Jos omistat luottokortin, milloin olet viimeksi käyttänyt sitä? Viikon sisällä
 Kuukauden sisällä
 Vuoden sisällä
 En ole käyttänyt sitä ollenkaan

6.3 Jos omistat luottokortin, mihin käytät sitä yleensä?(Valitse enintään 3 vaihtoehtoa)

Elintarvikkeet
 Vaatteet ja Jalkineet
 Auto
 Matkustaminen
 Harrastukset
 Verkkokauppa tilaukset
 Huonekalut
 Ravintolat ja Baarit
 Puhelin ja Internet
 Alkoholi ja Tupakka
 Opiskeluun liittyvät kulut
 Muut menot

6.4 Mitä lainoja/luottoja olet ottanut?

Kertaluotto (Kertaluotto maksetaan nimensä mukaisesti kokonaisuudessaan takaisin tietyn ajan kuluttua)
 Asuntolaina (Asuntolaina on laina, joka myönnetään pääasiassa asunnon ostoa varten.)
 Tililuotto (Maksuaika- tai luottokortti)
 Pikavippi (Pikavippi eli pika –tai pienlaina on vakuudeton lyhytaikainen luotto.)
 Ei mitään (jätä 2 viimeistä kysymystä välistä ja lähetä lomake)

6.5 Oletko joutunut maksuvaikeuksiin pikavippien, luottokortti tai muiden kulutusluottojen takaisin maksujen kanssa? kyllä
 ei

6.6 Mihin tarkoitukseen olet ottanut pikavipin tai esimerkiksi kulutusluoton?

Huonekalusteet
 Juhlimiseen
 Matkusteluun
 Vaatteisiin ja jalkineisiin
 Elektroniikkaan
 Muihin tarkoituksiin

Kommenteja/kehitysehdotuksia koskien opiskelua, opintotukea ja toimeentuloa.

<< Edellinen Seuraava >>

Mene vielä seuraavalle sivulle (7/7) ja paina valmis lähettääksesi vastaukset. Tämän jälkeen ohjautut arvontalomakkeelle.

Kiitoksia vastauksestasi!

Liite 3. Avoimen viimeisen kysymyksen vastaukset.

”Kommentteja/kehitysehdotuksia koskien opiskelua, opintotukea ja toimeentuloa.”

1. Pikavippiyritykset tulisi kieltää lailla.
2. Opiskelun tulo rajoitus tulisi poistaa...ei mitään järkeä, että työn teosta rangaistaan.
3. Opintorahaa on nostettava, tai opiskelijoiden verotusta laskettava (esim. nollavero käyttöön) jos koulujen valmistumisrajat ovat yhtä tiukat kuin nyt. Jos aikoo valmistua, on tehtävä opinnot tietyssä tahdissa, eikä silloin kerkeä tekemään palkkatöitä tulojen eteen ilman että opinnot kärsii. Näin ei ole hyvä.
4. Opintotuen sitominen indexiin ja tämän lisäksi pieni tuloraja korotus jolloin pystään mukana yleisessä arvossa ja samalla tarjotaan mahdollisuus opiskelijoille, jotka eivät halua ottaa opintolainaa, olla ottamatta lainaa.
5. Opiskelijat dogaaavat liikaa. ehdottaisin että jos opintotukea nostetaan, niin se tehdään siten että annettulla lipukkeella saa esim. pelkästään elintarvikkeita eikä kaljaa ja tupakkaa. aina ruikutetaan ettei ole rahaa.. jättää ylimääräiset kulut pois (rögnä, joka ke,pe,la kaljottelu, ulkona syöminen, jne.) pois. kyse on asenteesta. kyllähän se vituttaa elää säästeliäästi, mutta kun siihen on opetettu ja niin toimii, niin hyvin on tottunut. joka kuukausi teen "tappiota" ja kesätyö säästöillä pidän elintason jokseenkin hyvällä tasolla myös opiskeluaikana.
6. Sanomattakin selvää, että sellaisten opiskelijoiden, jotka oikeasti elävät niukasti (eivät juhli, eivät shoppaile, saavat laskea jokaisen euron kaupassa) rahatilanteensa vuoksi mutta koulupäivien takia eivät jaksu käydä töissä (uupuminen, ei energiaa), opintotukea tai asumislisää pitäisi nostaa. Ei kai ketään kiinnosta ottaa opintolainaa jo opiskeluvaiheessa, sitä voi sitten ottaa myöhemmin elämässä ihan tarpeeksi.
7. Opintotukea pitäisi nostaa, sillä yleisesti ottaen maksimi summa mitä kela tarjoaa opiskelijoille ei riitä normaaliin elämiseen. Myös tulorajoja pitäisi nostaa, sillä tuloraja (n 11 000) saattaa mennä rikki jo pelkästään kesätöiden ansiosta, ja niitä jotka ovat ahkeria ja haluavat tienata enemmän käymällä töissä opiskelujen aikana ei pitäisi rangaista vähentämällä heidän tukikuukausiaan.
8. Itse olen pärjännyt opintotuella ja osa-aika työllä hyvin. Luottokortilla tulee lähinnä maksettua jos ei ole varmuutta onko käyttötilillä rahaa ja ulkomailta. Opintolainaa olen ottanut ja käyttänyt lähinnä matkailuun, joitakin satoja euroja olen myös käyttänyt elämiseen kun on ollut rahat tiukilla.
9. Opintorahan määrää on nostettava.

10. Koululta suurempi arvo palkkatyössä saadulle kokemukselle, esim. harjoittelutunteja laskiessa yms.
11. Opinotuki on naurettavan pieni. Sillä on mahdotonta tulla toimeen, joten on pakko nostaa opintolainaa. On myös kohtuutonta, että toimeentulotuella elävät ihmiset jotka ei tee mitään, saavat paljon enemmän tukea, kuin opiskelijat jotka työskentelevät ahkerasti.
12. Opintotukeen vaikuttava tuloraja pitäisi poistaa. Mikäli opinnot etenee normaalisti vaikka käykin töissä, ei tienestejen mielestäni pitäisi tulorajaan vaikuttaa. Kun kerran seurataan että opinnot etenee, niin mitä väliä sillä on mihin opiskelija käyttää aikansa, joka ei kulu opiskeluun.
13. Virtuaali/itsenäisiä opintoja työssäkäyville ja niille, jotka tekevät harjoittelun, eivätkä saa kerättyä tarpeeksi opintopisteitä... etenkin 3. ja 4. vuoden opiskelijoille.
14. Opintotuen ja asumislisän korotus. Se että saisi tienata vapaasti, ilman minkäänlaisia rajoituksia!!!
15. Perustulojärjestelmä käyttöön - kaikille kansalaisille yhtä paljon tuloa oli sitten opiskelija tai työtön. Kannustaa tekemään töitä.
16. Tulorajat v*ttuun ja opintotuki isommaksi, ni ei tarvi köyhäillä.
17. Yhteiskunnan tulisi kannustaa nuoria hankkimaan lapset ja koulutus nuorena, mutta nykyiset tuet eivät riitä lapsiperheen toimeentuloon.
18. Työt opintojen ohessa haittaavat opintojen etenemistä, sekä varsinkin keskittymistä opintoihin. Moni voi sanoa mitä haluaa, mutta tuo pitää pohjimmiltaan paikkansa. Opinto/asumistuki olisi ehdottomasti saatava indeksiin, sillä KAIKKIEN tuotteiden hinnat ovat nousseet viimeisen vuoden aikana, aina tonnikalasta ja makaronista polttoaineisiin, sekä vuokriin.
19. Sillä ei vaan elä. Mielestäni meitä nuoria, jotka olemme tulevaisuus, pitäisi tukea taloudellisesti paremmin, jos kerran haluamme kouluttautua ja panostamme siihen. Vähentää voisi vaikka ylimääräisiä tukia ulkomailta tulevilta, jotka eivät kouluttaudu tai tee työtä niin kuin minun kaltaiseni nuoret. He eivät varmastikaan tarvitse aivan uutta autoa tai tuliteriä iPadeja...
20. Jos opiskelija jaksaa tehdä työtä opiskelun ohella opiskelun siitä kärsimättä, tulorajna olisi hyvä olla joko kokonaan pois tai ainakin nostettava. Jos opiskelija jaksaa tehdä töitä samalla kun käy koulua, hänen tulee saada pitää itse tienaamansa rahat ilman että siitä sakotetaan.
21. Ehdotusvaihtoehtoja voisi valita useampiakin opintotuen kehittämiseksi.
22. Työssäkäyminen opintojen ohella ei ole kaikille vaihtoehto vaan osalle pakko, koska vuokrat, ruoka, eläminen on kallista. On parempi ettei tarvi kokoajan laskea mihin sentit riittää.
23. Joku rääpy niihin tukiin! Miten työttömien perusturva jo voi olla korkeampi kuin opintotuki? Eläminen pelkällä tuella on käytännössä mahdotonta. Töiden teko ei pahemmin onnistu, kun koulua on 30-45h viikossa. Asumistuki on mielestäni riittävä, mutta opintotuki on naurettava. Opin-

tomateriaalien ja päivittäisen kouluruokailun tuottamat kulut jättävät tuesta käteen noin 10e/kk.

24. Jollain tasolla opintotuki pitäisi saada vastaamaan nykyajan minimikuu-kausitulo.
25. Että tutkinto olisi mahdollista suorittaa lyhyemmässä ajassa. esimerkiksi kesällä voisi ihan hyvin opiskella. lisäksi on paljon vajaita viikkoja. monet 3-4-vuoden tutkinnot saattaisivat olla käytynä 2,5 vuodessa.
26. Tulorajat reippaasti isommaksi!
27. Huonoa, että opintoraha on veronalaista tuloa + nostettavien opintotuki kuukausien mukainen tuloraja.
28. Elän tällä hetkellä aikuisopintotuella joka loppuu kohdallani 1.5 jolloin lopput opinnoissani olen oikeutettu opintotukeen ja opiskelijan asumistukeen. aion myös ottaa opintolainaa
29. Opintorahan osuutta nostettava ehdottomasti. Asumislisän osuuden kasvataminen tarkoittaisi erityisesti korkeiden elinkustannusten kaupunkien opiskelijoille asumislisän korotusta, mistä taas seuraisi syrjäseutujen opiskelijoille väistämättä asumislisän vähenemistä. Tämä aiheuttaa entistä enemmän metropolisoitumista. Opintolainan houkuttelevuutta ei pidä mielestäni parantaa enempää. Ei voida olettaa, että jokainen opiskelija käy töissä. Mikäli opiskelija ei käy töissä, se tarkoittaa lähes varmasti sitä, että opintolainan nostaminen on pakollista. Myöskään tulorajaa ei mielestäni tule nostaa. Tulorajan nostoa miettiessä pitää muistaa minkä takia tulorajat on. Syyhän on yksiselitteinen; opintotuki on tarkoitettu niille, jotka sitä tarvitsee. Mikäli ihmisellä on työ, jossa kykenee ansaitsemaan yli 660 euroa kuukaudessa, ei hän välttämättä opintotukea tarvitse. Tänks kyselystä!
30. Kela voisi ottaa huomioon perheelliset opiskelijat. Tulorajojen nostoa tulisi miettiä!!
31. Matkakuluista olis huippu saada takasi, koska tulevaisuudessa opiskelija asunnot eivät todellakaa riitä kaikille tai ihmiset eivät halua muuttaa opiskelupaikkakunnalleen. Opintotuki olisi hyvä sitoa johonki indeksiin, jotta se nousisi joskus. Nykyään ihmisten valmistuminen venyy vain ja ainoastaan siksi, että on pakko käydä töissä koulun ohella
32. On väärin, että työttömyystuki on paljon enemmän kuin opintotuki!
33. Tukikuukausien määrää pitäisi kehittää. Jos on esim. aikaisemmin opiskelut toista alaa ja nyt suorittaa uutta tutkintoa, siitä ei pitäisi rangaista eväämällä opintotukea, koska tukikuukaudet ovat jo kuluneet loppuun. Puolison tulot eivät saisi vaikuttaa opintotuen määrään, koska puoliso ei automaattisesti elätä kumppaniaan, vaikka hän tienaisikin enemmän.
34. Opintotukea pitäisi kasvattaa hieman - toimeentulotuki helpommin haettavaaksi

35. Tulorajaa pitäisi nostaa !!!!! Erittäin erikoista, että kun syksyllä aloitat opinnot niin edellisen kevään / kesän tulot vaikuttavat tulorajaan: EI pitäisi vaikuttaa.
36. No se, että omat tulot ei vaikuttaisi opintotukiin olisi ihan mukavaa.
37. Suomessa opiskelijat ovat kaikkein huonoimmassa asemassa kaikkien hintojen noustessa koko ajan (ruoka, bensa), eikä opintotukea tai tulorajaa edes harkita nostettavan. Jopa työttömät saavat enemmän rahaa kuukaudessa, kuin opiskelijat. Tässä tilanteessa ei voi edes harkita lähtevänsä ulkomaille vaihtoon, josta olen haaveillut, tai esim. korjata rikkinäistä autoa. Kaikki pitää maksaa kesätöillä, joten siitäkään ei säästy rahaa talven varalle. Kyllästyttää olla aina PA.
38. Opiskelun ja työn yhdistäminen on rankkaa mutta ei mahdotonta. se keryyttää mukavasti rahaa ja työkokemusta mutta vapaa-aikaa ei pahemmin ole. Oman asunnon hankkiminen on ihan hyvä tapa säästää vaikkakin menettää kaikki asumisen tuet. Pienellä miettimisellä kaupassa säästää pitkän pennin :)
39. Tulorajaa pitäisi nostaa, että opiskelijat saisivat käydä töissä rauhassa opiskelun ohella, ettei tarvitse koko ajan tarkistaa ja laskea montako euroa on tienannut yli tulorajan! Ja opintotukea pitäisi nostaa, jos kerran tuloraja on noin pieni, että opiskelija varmasti pärjää saamallaan tuella, ettei tarvitse mennä töihin ja maksaa tukia sitten takaisin, jos tuloraja ylittyy.
40. Vanha virsi, mutta työssäkäynnistä ei saisi sakottaa. Tulorajaa olisi nostettava huomattavasti.
41. Opintojen aikana ehdisti kun mahdollisuus olisi ollut töitä tehdä, ei niitä pystynyt kunnolla tekemään kun tulorajat löivät vastaan vaikka tukia pari peruuttikin. Mutta nyt ollaan valmistumassa joten tämä on takanapäin :) Hyvää jatkoa ja onnea teille opinnäytetyöhönne!
42. Opiskelevat lapsiperheet voisi huomioida paremmin, esim. nykyjärjestelmässä, et opiskelijana saa asumislisää, jos sinulla on lapsia. Et myöskään saa yleistä asumistukea, jos puolison tulot ovat "hyvät" eli ts. opiskelijana joko elät puolisoni tuloilla mikä on todella väärin tai käyt opintojen ohella töissä.
43. Opintotuen tulorajaa pitäisi nostaa, koska työnteon pitäisi mielestäni kannattaa kaikissa tapauksissa. Opintopisterajat ovat mielestäni hyvät, koska koulun pitää edetä joka tapauksessa.
44. Ehdottomasti korkeammat tulorajat mikäli opintopistemäärät täyttyvät! Itse olen koko opiskelun ajan ollut töissä ja ajallaan suorittanut kaikki opinnot kiitettävien arvosanoin. Opintotukea en kuitenkaan pysty nostamaan kuin korkeintaan muutaman vuodessa vaikka koen sen ansaitsevani.
45. Opintotuki on melko riittävä asumiseeni Vaasassa, ei siitä tosin jää paljoakaan käteen, siksi käyn töissä. Mielestäni opintotuen tarkoitus ei ole riittää

muuhun kuin vuokran maksuun ja ruokaan. Muut riennot maksetaan sitten tienatulla palkalla.

46. Asumislisää tulisi korottaa!!
47. Opintotukea voisi hieman korottaa ja opintotukirajat pitäisi poistaa. Ne ahkerat, jotka haluavat tienata opintojen ohella pitäisi myös olla täysi oikeus saada täydet opintotuet (opintorahat + asumislisä).
48. Turvattu asuminen jonkun yhdistyksen mahdollistamana kohtuu vuokrilla.
49. Meille on tulossa lapsi; ja minusta on uskomatonta että sen lisäksi että talous tiukkenee entisestään otetaan asumislisä minulta kokonaan pois. Saamme perheen lisäyksen jälkeen avopuolisoni kanssa yhteistä asumistukea. Muutenkaan ei ole varaa kuluttaa rahaa muualle kuin elintärkeisiin asioihin, joskus varat eivät riitä kattamaan edes pakollisia menoja jolloin on pakko lainata vanhemmilta, joka ei ole mukavaa tällä iällä.
50. Opintotuen määrä on ihan naurettava verrattaen menoihin. Itselläni menee hyvin, koska teen töitä koulun ohella ja asun kaksiossa poikaystäväni kanssa, mutta jos pitäisi asua yksin, en varmaan pärjäisi ilman opintolainaa. Opintotuen määrä pitäisi olla yhtä korkea kuin työttömyyskorvauksen. Poikaystäväni käy työkkärin kautta koulutuksessa ja saa siitä rahaa asumistuen kanssa melkein puolet enemmän kuin minä opintotukea ja asumislisää. En saisi edes opintolainan kanssa yhtä paljoa rahaa ja se kuitenkin täytyisi maksaa takaisin. Tästä voidaan tietysti päätellä että valtio ei halua kannustaa kunnon koulutukseen...
51. Asumistukea pitäisi lisätä, vuokrat on niin korkeita. Ei riitä monellakaan tuo koko opintoraha korvaamaan edes vuokraa ja rahaa pitäisi riittää muuhunkin elämiseen.
52. Kuuleman mukaan opintotuen määrä ei ole kasvanut markka-ajoilta lainkaan, vaikka samalla kaikki kustannukset kyllä on. Se, että koko opintotuki menee vuokraan ja laskuihin rasittaa myös monen koulunkäyntiä, koska joutuu elantonsa eteen käydä paljon töissä. En tarkoita, että opiskeluajan tarvitsisi olla luksusta, mutta jotain järkeä tähän touhuun pitäisi silti saada. Itselläni on käynyt hyvä tuuri, mutta moni muu ei ole samassa tilanteessa.
53. Järjestelmä on hyvä sellaisenaan.
54. Perus opintotuella ei tule toimeen kuukautta, jos ei ole ottanut opintolainaa. Opintolainaa ei pitäisi "pakottaa" ottamaan, vaan opintotukea pitäisi nostaa niin että sillä pärjäisi ok:sti kuukauden, ja ne jotka asuvat leveämmin ja heillä on muita menoja, voisivat ottaa opintolainan.
55. Tuloraja isommaksi!!
56. Jos opiskelija normaalilla rehellisellä työnteolla tienaa rahaa, on hän ne ansainnut, kuten myös tuet, jotka myönnetään opiskeluun näitä kahta asiaa ei saisi sotkea keskenään.
57. Suomessa kuitenkin halutaan kasvattaa ihmiset välttelemään töitä ja tienamaan pimeässä jolloin tuet eivät kärsi. Opintotuki ja asumislisä voitai-

siin mielestäni muuttaa opintopistekohtaiseksi, eli tukea maksetaan esimerkiksi 100 euroa / opintopiste, ja tuki maksetaan kun opintopiste on ansaittu. näin jäisi takaisinperimiset tekemättä.

58. Opintotukeen tulee saada korotus ja se tulisi olla indeksisidonnainen.. kulut nousevat kokoajan, bensa maksaa tajuttomasti ja ruokakin kallistuu kokoajan.. millä rahalla näitä kalliimpia ruokia ja bensoja pitäisi maksella?! Naurettavan pienistä rahoista puhutaan kun puhutaan opintotuesta, varsinkin jos omistat asunnon, maksat asuntolainaa etkä saa edes asumislisää...
59. Opintotukea pitää edelleen korottaa, koska opiskelijan elämä on köyhää, eikä jää tarpeeksi rahaa juhlimiseen.
60. Opintotuki tulisi joko sitoa elintasoindeksiin, tai antaa opiskelijan itse ansaita edes vähän enemmän rahaa. Jos on töissä kaikki lomat ja saa täydet tuet, näin pystyy kyllä elämään kohtuullisella tasolla pienellä seurannalla en koe itseäni varsinaisesti köyhäksi, olen saanut kaiken mitä välttämättä olen tarvinnut, mutta tämä vaatii esim. sitä että on kaikki kesät ja muut lomat koko ajan töissä, eikä vapaa-aikaa tai lomaa usein jää lainkaan. Opiskelijat ansaitsisivat sen että olisi sen verran liikkumatilaa että voisi esimerkiksi pitää saman verran lomaa kuin työssäkävätkin.
61. En koe opintotuen määrää varsinaisena ongelmana rahatilanteeni kannalta, vaan (palkallisten) harjoituspaikkojen saannin / löytämisen.
62. iltalehden uutinen "kesälomat pois opiskelijoilta" ...naurettavaa puhetta ihmiseltä (rikkaalta) joka on aivan vieraantunut tavallisista (köyhistä ?) kansalaisista..Toimeentullakseen on välttämätöntä työskennellä joko opiskelijan ohessa jatkuvasti tai koko kesä joka itselle ja monelle muulle sopii paremmin..
63. Opintotuen määrä voisi olla esimerkiksi asuinpaikasta riippuvainen, sillä asumiskustannukset vaihtelevat asuinpaikasta riippuen.
64. Asumiseen menee suurin osa rahoista, ja se vähä mitä jää niin menee halvimman mahdollisen ruoan ostoon. stressaa ihan hirveästi kun kaikkea pitää miettiä niin perkuleesti ennen kuin voi ostaa.
65. the government should also give other students benefit especially if the are working in Finland
66. well, i am of the view that perhaps Voas accommodation should be a little less expensive than it is now..and am sure i would be fine personally
67. Well i think that the government should consider increasing grants for students to enable them live very quality lives and also help them study with pleasure.
68. too much costs related little income, students' lives most depend on their parents
69. to pay bills
70. The current law is good as now but it can be or in my opinion it should be little more flexible.

71. students should not pay back for amount of studies because they have more time than credits and they need thoes for thesis... Liting years are enough.
72. Lite svårt att förstå några av frågorna, språkligen. Borde ha läst den finsk-språkiga enkäten också så att jag vet om jag förstår frågorna rätt. Antagligen beror det på lite brister i svenska språket. Fråga 2.11, där spenderar jag nog mer än 3 timmar per vecka på samtliga. Men man fick välja högst 3? Därav har jag lämnat det tomt.